

سندیکای صنعت برق ایران /

توفیق اجباری تورم تک‌رقمی دستاورد ناماندگار
دولت یازدهم

شرق /

علی پالار- کارشناس و تحلیلگر اقتصادی

اعلام آمادگی سندیکای صنعت برق برای همکاری و مشارکت با معاون جدید برق و انرژی وزارت نیرو

اما شرکت‌های فعال صنعت برق با وجود همین دشواری‌ها توانستند در سه دهه پس از انقلاب این صنعت را به خودکفایی برسانند. پس آنچه که امروز صنعت برق را به شرایط کنونی سوق داده، چیزی فراتر از چالش‌های معمول فضای کسب و کار کشور است.

ادامه در صفحه ۳ /

داشت. عدم توازن در دخل و خرج این صنعت زیرساختی، بی‌نظمی‌های مالی دولت دهم، عدم پیش‌بینی و عدم پرداخت مابه‌التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی برق، انباشت بدهی بیست و چند هزار میلیاردی به بخش خصوصی، نظام بانکی و تولیدکنندگان برق، چنان این صنعت را به ورطه ورشکستگی نزدیک کرده بود که حتی سیاست‌های صحیح دولت یازدهم هم به این بحران پایان نداد.

آنچه امروز از صنعت برق باقی‌مانده، نه آن صنعت پرافتخاری است که ادعای خودکفایی داشت، بلکه پیکره‌ای نحیف از صنعتی است که به سختی خود را سرپا نگه داشته است. در شرایط کنونی بزرگترین چالش این صنعت، رکود است. اگرچه هنوز هم بسیاری از مولفه‌های اقتصاد کلان برای بنگاه‌های اقتصادی داخلی مهیا نیست

اقتصاد و صنعت ایران گرفتار رکودی مخرب است که عمر آن به تدریج به یک دهه می‌رسد. این رکود که در پنج سال ابتدایی‌اش با تورم بالای ۳۰ درصد، ارز دو نرخی، بی‌ثباتی قیمت نهاده‌های تولید، تسهیلات گران قیمت و مهمتر از همه تحریم همراه بود، پایه‌های تولید را در کشور ضعیف کرد.

اما دولت یازدهم با کاهش تورم، تثبیت نسبی قیمت ارز و از همه مهمتر به ثمر رساندن برجام و کاهش قابل توجه فشار تحریم‌ها، از شدت آسیب‌ها کاست، هر چند برخی از آسیب‌های وارده به بنگاه‌های اقتصادی، غیرقابل جبران به نظر می‌رسید.

با این حال رکود ادامه یافت و دامنه خود را در تمام زوایای تولید و صنعت گستراند. این بحران در صنعت برق ابعاد گسترده‌تر و وسیع‌تری

رکود نفس‌گیر سال‌های گذشته موجب شده است مهم‌ترین دستاورد اقتصادی دولت یازدهم آنچنان که باید به دل فعالان اقتصادی نچسبد. درواقع به دلیل رکود و کاهش درآمدهای اقتصادی، کاهش نرخ تورم به افزایش قدرت خرید منجر نشده است؛ به عبارت دیگر اثر کاهش درآمد به مراتب قوی‌تر از اثر کاهش نرخ تورم روی کاهش قدرت خرید نقش داشته است. در توضیح بیشتر باید گفت تورم معلول برابری مجموعه‌ای از عوامل از جمله نقدینگی، نرخ ارز، نرخ سود بانکی و انتظارات و... است که تنظیم همه عوامل مؤثر رمز بقای تورم پایین و مطلوب برای اقتصاد است. از این جهت در نظر گرفتن و تمرکز روی یک عامل، شاید موجب کاهش این متغیر مهم اقتصادی برای مقطعی شود که در نهایت موجب ناهمخوانی این نرخ با فضای اقتصادی خواهد شد. ناهمسانی نرخ تورم و نرخ سود بانکی نمونه بارزی است که موجب شده متغیرهای درآمدی و هزینه‌ای برای یک بنگاه اقتصادی همخوانی نداشته باشد و چه‌بسا مشکلی به مشکل طرف عرضه اقتصاد اضافه شود.

ادامه در صفحه ۳ /

اخبار صنعت برق

◀ تلاش برای تسهیل صادرات شرکت های دانش بنیان

..... ادامه در صفحه ۳

◀ سراسیمبی صنعت برق

..... ادامه در صفحه ۴

◀ چالش کمیته حقوقی و قراردادها برای تعرفه های گمرکی

..... ادامه در صفحه ۶

◀ امکان حضور اعضا در غرفه مشترک سندیکا در نمایشگاه بین المللی ترانسفورماتور

..... ادامه در صفحه ۶

◀ سمینار روش های استفاده از پهباد در خطوط انتقال

..... ادامه در صفحه ۷

◀ حامی شماره یک قرارداد نیروگاه سازی با «یونیت» ترکیه تغییر کرد

..... ادامه در صفحه ۷

◀ ورود حائری به معاونت برق، نویدبخش جریان فکر جدید است

..... ادامه در صفحه ۸

◀ با انتصاب حائری، تحول بنیادین در راه است

..... ادامه در صفحه ۸

◀ حائری، فرد برجسته صنعت برق

..... ادامه در صفحه ۸

◀ صنعت برق در آیین ۱۴۰۰

..... ادامه در صفحه ۹

◀ شبکه های توزیع موجود در میانه راه رسیدن به شاخص های شبکه های آینده

..... ادامه در صفحه ۹

◀ معاون توانیر: ۹۵ درصد برق کشور در داخل تولید می شود

..... ادامه در صفحه ۱۰

◀ کاهش خاموشی چقدر هزینه دارد؟

..... ادامه در صفحه ۱۱

◀ امضاء تفاهم نامه همکاری بین پژوهشگاه های مواد و انرژی و نیرو

..... ادامه در صفحه ۱۱

◀ استفاده بی سابقه آمریکا از انرژی های تجدیدپذیر

..... ادامه در صفحه ۱۲

◀ هدف گذاری وزارت نیرو برای کاهش

رد پای آب و کربن

..... ادامه در صفحه ۱۲

◀ اجرای ۷ میلیارد دلار پروژه های انرژی تجدیدپذیر در عربستان

..... ادامه در صفحه ۱۴

اقتصادی

◀ متن کامل گزارش مجلس از عملکرد دولت در حمایت از تولید

..... ادامه در صفحه ۱۵

◀ در دفاع از تهاتر زنجیره ای بدهی دولت

..... ادامه در صفحه ۲۰

◀ همراهی تشکلهای با اتاق تهران برای جلب سرمایه گذاران خارجی

..... ادامه در صفحه ۲۱

◀ سازمان ها و دستگاهها از خرید کالاهای خارجی که مشابه داخلی دارند، پرهیز کنند

..... ادامه در صفحه ۲۱

◀ تهاتر ۱۱۰ هزار میلیارد تومانی بدهی های دولت و بانکها اتفاق خوبی است

..... ادامه در صفحه ۲۲

◀ طرح اصلاح قانون حداکثر استفاده

از توان تولید داخل اعلام وصول شد

..... ادامه در صفحه ۲۳

◀ نادر سیف: تشکلهای بخش خصوصی ساماندهی می شوند

..... ادامه در صفحه ۲۳

◀ افزایش ۵,۵ درصدی تسهیلات پرداختی بانکها به بخش های اقتصادی

..... ادامه در صفحه ۲۵

◀ تشکیل کنسرسیوم های صادراتی؛ کاهش ریسک بنگاهها در ورود به بازارهای بین المللی

..... ادامه در صفحه ۲۵

◀ صادرات افزایش یافت

..... ادامه در صفحه ۲۵

◀ روایت دوم از رونق اقتصاد

..... ادامه در صفحه ۲۶

◀ روش مبارزه با مفاسد اقتصادی

..... ادامه در صفحه ۲۸

◀ عقب نشینی موقت در بازار فلزات

..... ادامه در صفحه ۲۹

◀ یورو به مرز ۵۵۰۰ تومان رسید

..... ادامه در صفحه ۳۰

ادامه از صفحه ۱/

اعلام آمادگی سندیکای صنعت برق برای همکاری و مشارکت با معاون جدید برق و انرژی وزارت نیرو

در شرایط کنونی و با وجود اینکه بیم‌ها هنوز هم پررنگ است، فعالان صنعت برق به انتخاب دکتر رضا اردکانیان به عنوان یک انتخاب اصلح امیدهای بسیاری بسته اند. حالا گزینش هوشمندانه وی و سپردن معاونت برق و انرژی وزارت نیرو به مهندس همایون حائری به عنوان یکی از مدیران برجسته، کارآمد و با تجربه صنعت برق، می‌تواند این امیدها را پررنگتر کند.

آشنایی و باور مهندس حائری نسبت به پتانسیل‌های بخش خصوصی بی‌تردید فرصتی گرانبها برای ایجاد مشارکت‌های اثربخش بین دولت و بخش خصوصی به منظور برون رفت از بحران موجود است. سندیکای صنعت برق ایران هم ضمن تبریک به مهندس حائری بابت این انتخاب شایسته و آرزوی موفقیت برای ایشان، آمادگی خود را جهت مشارکت جامع بخش خصوصی صنعت برق با وزارت نیرو اعلام داشته و تمام توان خویش را بر حل چالش‌های جدی این صنعت متمرکز خواهد کرد.

معاونت برق و انرژی وزارت نیرو می‌تواند در کنار مسائل کلانی مانند اصلاح ساختار اقتصادی صنعت برق، تجمع توان بخش خصوصی برای جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی، زمینه‌سازی برای ایجاد هم‌افزایی در شرکت‌های فعال صنعت برق به منظور سرمایه‌گذاری در پروژه‌های داخلی و نیز سازماندهی فاینانس‌ها با حفظ حقوق سازندگان داخلی را نیز در دستور کار خود قرار دهد.

ایجاد امنیت برای سرمایه‌گذاران داخلی و تامین شرایط برابر با خارجی‌ها، تسهیل صادرات تجهیزات و خدمات فنی و مهندسی برق از طریق دیپلماسی سیاسی و اقتصادی و اتکا بر توان تشکیلی صنعت برق در پیشبرد اهداف و منافع کلان این صنعت، بدون شک می‌تواند صنعت بزرگ، زیرساختی و توانمند برق را به سمت توسعه ای پایدار سوق دهد.

صنعت برق ایران هنوز هم با چالش‌هایی مانند عدم پیاده سازی قراردادهای تیپ، قراردادهای متوقف، فهارس بها و ... دست به گریبان است و تدبیر معاونت برق و انرژی می‌تواند به حل این مشکلات منجر شود. سندیکای صنعت برق ایران به نمایندگی از ۵۰۰ شرکت فعال این صنعت و به عنوان یکی از بزرگترین تشکلهای اقتصادی کشور با تمام توان در کنار وزارت نیرو و سایر ذینفعان صنعت برق خواهد بود تا در قالب یک حرکت جمعی، منسجم و سازمان‌یافته برای بحران و رکودی که گریبانگیر این صنعت شده، چاره اندیشی کند.

سندیکای صنعت برق ایران /

تلاش برای تسهیل صادرات شرکت‌های دانش بنیان

اعضای کمیته دانش بنیان به همراه نایب رئیس هیات مدیره سندیکای صنعت برق ایران، دیروز، بیست و ششم دی ماه، میهمان مدیران ارشد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بودند. در ابتدای این نشست پیام باقری، نایب رئیس هیات

توفیق اجباری تورم تک‌رقمی دستاورد ناماندگار دولت یازدهم

ادامه از صفحه ۱/

به عبارت دیگر عملکرد درون‌زای سیستم اقتصادی باید دمای تب اقتصادی را پایین بیاورد؛ در غیر این صورت صرف در نظر گرفتن یک متغیر، مانند تب بیماری است که به جای اینکه با عملکرد سیستم ایمنی بدن پایین آمده باشد؛ صرفاً با کمک داروهای مسکن قطع شده است. کنترل نسبی نرخ رشد نقدینگی و ثبات انتظارات تورمی برآمده از ثبات انتظارات در بازار ارز تحت تأثیر مذاکرات برجام مهم‌ترین عوامل مؤثر به عنوان اقدامات ارادی دولت در شکل‌گیری روند کاهشی نرخ تورم بوده است. نکته مهم در این میان نقش مؤثر دو عامل رکود بخش مسکن و نرخ سود بالای سپرده‌های بانکی، به عنوان دو عامل خارج از اراده دولت در کاهش نرخ تورم است که نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. رکود بخش مسکن با در نظر گرفتن وزن بالای این بخش، در میان گروه‌های کالایی شاخص مصرف‌کننده برای محاسبه تورم (با داشتن وزن تقریباً ۲۵ درصدی) نقش مؤثر و تعیین‌کننده‌ای در روند کاهشی نرخ تورم داشته است. همچنین از سوی دیگر بالاماندن نرخ سود سپرده بانکی به دلیل بالا بودن هزینه تجهیز منابع، مانند ضربه‌گیری مانع از تحت تأثیر قرار گرفتن تقاضا از متغیرهایی چون مصرف بوده است. اما حال این روزهای اقتصاد ایران گویای شرایط دیگری است. ریسک سیاسی برجام که زمانی اثر کاهشی روی انتظارات و بازار ارز داشته است، جای خود را به ریسک بازگشت تحریم‌ها و افزایش تنش‌های منطقه‌ای داده است.

انتظارات تورمی نیز تحت تأثیر ریسک بازگشت تحریم‌ها و وضعیت بازار ارز و لایحه بودجه ۹۷ چشم‌انداز افزایشی به خود گرفته است. در خصوص بودجه می‌توان گفت شواهد و قرائن از لایحه بودجه سال ۹۷ حاکی از تصمیم دولت مبنی بر تأمین اعتبارات دولت از محل افزایش قیمت‌هاست. همچنین سگ‌اندازی‌های ترامپ در روند اجرای برجام و مانع‌شدن از ورود شرکت‌های تجاری و سرمایه خارجی، موجب شده است تحت تأثیر مشکل کمبود سرمایه، بانک مرکزی همچنان به عنوان اولین و آخرین گزینه تأمین اعتبار باشد که تأثیرات آن بر وضعیت متغیرهای پولی قابل مشاهده است. گزارش‌های بانک مرکزی از وضعیت بازار پول نیز نشان می‌دهد در همچنان روی پاشنه قبلی می‌چرخد. از ابتدای سال جاری نرخ رشد نقدینگی در سطح بالای میانگین ۲۳ درصد و همچنین پایه پولی که در ابتدای سال ۹۶ به ۱۴ درصد کاهش یافته بود؛ در مهرماه به ۱۸ درصد افزایش یافته است و تحت تأثیر چشم‌انداز افزایشی کسری بودجه و بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی در خصوص ساماندهی مؤسسات غیرمجاز انتظار می‌رود افزایشی باشد. در نتیجه بازگشت تورم به روند افزایشی در آینده نزدیک دور از انتظار نخواهد بود. متأسفانه یا خوشبختانه در این میان وضعیت نرخ سود سپرده و بازار مسکن مانع از بازگشت روند نرخ تورم به حالت لجام‌گسیخته گذشته در کوتاه‌مدت و حتی میان‌مدت خواهد شد؛ مگر اینکه انتظارات تورمی سرعت تورم را شدت بخشد.

مدیره سندیکای صنعت برق ایران ضمن معرفی سندیکا و اهداف آن، به معرفی زمینه فعالیت شرکت های دانش بنیان صنعت برق و اهداف پیش روی آنها پرداخت و خواستار افزایش تعاملات دو سویه میان سندیکا و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری شد.

معرفی کمیته شرکت های دانش بنیان سندیکا و الزامات فعالیت آن در صنعت برق، اهداف کمیته و همچنین جایگاه ارتباط سندیکا با این معاونت از جمله مسائل عنوان شده از سوی اعضای کمیته بود. اهمیت ورود شرکت های دانش بنیان به مناقصات و وندور لیست های کشورهای هدف و تشکیل کنسرسیوم جهت اخذ پروژه های برون مرزی با استفاده از فضاهای موجود و همکاری معاونت علمی و فناوری و صندوق نوآوری و شکوفایی هم از دیگر درخواست های اعضای این کمیته بود.

مدیرکل دفتر توسعه کسب و کار بین الملل هم ضمن اعلام آمادگی در خصوص همکاری با شرکت های دانش بنیان سندیکا در بحث صادرات، بر وجود فضای مناسب جهت استفاده شرکت های دانش بنیان سندیکا تاکید کرده و ارتباط با سفارتخانه ها و کارگزاری ها در کشورهای هدف جهت توسعه کسب و کار، معرفی شرکتها از طریق وبسایت های در نظر گرفته شده و نیز امکان استفاده از خدمات قابل ارائه صندوق ضمانت صادرات و بانک توسعه صادرات را از جمله این فرصت ها نامیدند.

در این جلسه مقرر شد معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و سندیکا با همکاری یکدیگر پاپوین های مشترک در نمایشگاه های بین المللی برپا کنند.

معرفی نماینده سندیکا جهت همکاری و تعامل بیشتر با دفتر توسعه کسب و کار امور بین الملل، برگزاری

جلسه سه جانبه بین صندوق توسعه صادرات و تبادل فناوری، معاونت بینالملل و سندیکا در محل سندیکای صنعت برق ایران و نیز معرفی شرکتهای دانش بنیان و فعال در حوزه برق از طریق دفتر توسعه کسب و کار معاونت فناوری ریاست جمهوری از دیگر مصوبات این جلسه بود.

در بخش دیگری از این جلسه قرار بر این گذاشته شد که سندیکا شرکتهای بینالمللی و دارای دفتر در خارج از ایران را جهت همکاری به عنوان کارگزار به دفتر توسعه کسب و کار این معاونت معرفی کرده و هماهنگی لازم را به منظور برگزاری جلسه سه جانبه معاونت علمی و فن آوری با اداره کل صادرات وزارت نیرو و سندیکا عهده دار شود.

روزنامه شهروند/ کمبود سرمایه، خرد شدن شرکت ها و قیمت گذاری دستوری پیشروی ایران در بازار انرژی را کند کرده است

سراشیمی صنعت برق

صنعت برق ایران با وجود قرار گرفتن در تنگنای تأمین مالی و مشکلات مربوط به ارزانفروشی محصولات و خدماتش، بی تردید امروز از صنایع پیشرو در اقتصاد ایران محسوب می شود. موفقیت های صنعت برق در حوزه تولید، انتقال و توزیع برق، صادرات محصولات و خدمات فنی و مهندسی به دنیا اما محصول توانمندی های متخصصان و سرمایه گذاری مناسب بخش خصوصی در این حوزه است.

این همه در شرایطی است که صنعت برق تا چند

دهه پیش چه به لحاظ ساخت تجهیزات و کالاهای مصرفی و چه به لحاظ اجرا و ارایه خدمات، صنعتی کاملاً وابسته بود. پیام باقری، نایب رئیس هیأت مدیره سندیکای صنعت برق درباره شرایط این صنعت می گوید: «تا چند دهه پیش شرایط به نحوی بود که اگر می خواستیم یک نیروگاه، یک پست یا خط انتقال معمولی را احداث کنیم، باید هم تجهیزات را از کشورهای اروپایی یا آمریکایی وارد و هم برای اجرا از توانمندی شرکت های خارجی استفاده می کردیم. خوشبختانه در این چند دهه ای که از انقلاب می گذرد، ما در شرایط کاملاً برعکس قرار داریم، به نحوی که در حوزه ساخت و نصب تجهیزات مورد نیاز این صنعت، در مرز خودکفایی قرار گرفته ایم و ۹۵ درصد از تجهیزات مورد نیاز در حوزه های مختلف از تولید تا انتقال و توزیع در داخل انجام می شود. امروز صنعت برق، صنعتی کاملاً پیشرو در اقتصاد ایران محسوب می شود، به نحوی که علاوه بر اجرای پروژه های داخلی، هم اکنون تجهیزات تولید داخل و خدمات فنی و مهندسی خود را به ۴۰ کشور دنیا صادر می کنیم.» باقری در مورد توان فنی و مهندسی صنعت برق کشور می گوید: «صنعت برق در حوزه صدور خدمات فنی و مهندسی در چندسال گذشته با اختلاف زیاد نسبت به سایر صنایع همواره رتبه نخست را به خود اختصاص داده است. در سال ۱۳۹۴ به گواه مستندات سازمان توسعه و تجارت، بیش از ۹۸ درصد خدمات فنی و مهندسی کشور در خارج از کشور به این صنعت اختصاص داشته است.»

علیرضا کلاهی از تولیدکنندگان صنعت برق و مدیرعامل کارخانه کابل ابهر نیز در این باره می گوید: «در صنعت برق ما امروز با تکنولوژی روز دنیا همگام هستیم، یعنی صنعت برق ایران و محصولات و خدمات

آن هم به لحاظ فنی و هم به لحاظ قیمت کاملاً در شرایط رقابت‌پذیر قرار دارد. متوسط موزون تعرفه گمرکی تجهیزات صنعت برق در کشور ۱۵ درصد است. هیچ رشته‌ای در صنعت ایران را نمی‌توان یافت که با این تعرفه واردات گمرکی توانایی رقابت با شرکت‌ها و محصولات خارجی را داشته باشد. ما در این بخش با وجود مشکلات، نزدیک به ۲۰۰ میلیون دلار صادرات کابل، ترانس، دکل و سایر محصولات را داریم. این موفقیت با وجود هزینه‌های مضاعف نظیر مواد اولیه گران و بهره بانکی بالا اتفاق افتاده است. در بازارهای داخلی، شرکت‌های بزرگ غربی مانند زیمنس و ای‌بی‌بی که عملاً بازار کشورهای خاورمیانه نظیر ترکیه را به انحصار خود درآورده‌اند، به دلیل رقابت‌پذیری شرکت‌های ایرانی عملاً نتوانسته‌اند در بازار ایران فعالیت چندانی داشته باشند.»

بی‌نیاز از همکاری با خارجی نیستیم

با وجود پیشرفت‌های غیر قابل انکار در صنعت برق، رقابت و همکاری با شرکت‌های بزرگ خارجی یکی از لوازم پیشرفت و توسعه این صنعت در کشور است. شرایط همکاری با شرکت‌های بزرگ و مطرح خارجی پس از توافق هسته‌ای و از بین رفتن محدودیت‌ها تا حدود زیادی فراهم شده است. پیام باقری در این باره می‌گوید: «صنعت برق چون یک صنعت های‌تک محسوب می‌شود و در دنیا همواره تغییراتی به سمت بهبود کیفیت تجهیزات در جریان است، باید نگاه‌ها به سمت به‌دست آوردن فناوری‌های نوین و روزآمد باشد؛ به‌عنوان مثال در حوزه نیروگاهی صاحب تکنولوژی ساخت توربین‌های نیروگاهی هستیم و در حقیقت کشورمان جزو ۱۰ کشور بزرگ تولیدکننده این تجهیزات است، اما فناوری تولید توربین‌های نیروگاهی

در کلاس F که در حال تولید در دنیا است، هنوز به کشور ما نیامده است. در دوران سازندگی ظرفیت‌سازی‌های بسیار خوبی در همین راستا اتفاق افتاد و در نتیجه شراکت و همکاری با شرکت‌های بزرگ اروپایی فناوری مربوط به تولید توربین‌های نیروگاهی به کشور وارد شد و شرکت‌های خصوصی ما توانستند تحت لیسانس این شرکت‌ها و برندهای مطرح، تولیدات خوبی داشته باشند که البته این روند بعدها به مرور زمان باعث بومی‌سازی کامل این تکنولوژی در کشور شد. حالا و در دوران پسابرجام از طریق همکاری با این شرکت‌ها می‌توان به این روند ادامه داد. شرکت‌هایی نظیر زیمنس، ای‌بی‌بی یا آلستون امروز به ایران آمده و دفاتر خود را در کشور باز کرده‌اند.» باقری درباره آخرین روند همکاری با این شرکت‌های خارجی می‌گوید: «روند همکاری با اروپایی‌ها نه با همان شدت گذشته اما به هرحال آغاز شده است. هم‌اکنون در حوزه تولید توربین‌های نیروگاهی در کلاس F، میان شرکت‌های مپنا و زیمنس قرارداد ساخت و انتقال فناوری منعقد شده و قرار است نیروگاه بندرعباس با استفاده از این توربین‌ها در طول پنج سال احداث شود.» علیرضا کلاهی نیز در این باره می‌گوید: «ما در فناوری‌های جدید البته نیاز به کار داریم و باید فضای همکاری با شرکت‌های خارجی را فراهم کنیم. به هرحال، صنعت برق امروز در حال گذار است و ورود فناوری‌های جدید به کشور مثل خودروهای برقی و تجهیزات آن نیازمند همکاری و البته تحقق توسعه در کشور است.»

سنگ‌ها را از پیش پای صنعت برق برداریم

با وجود موفقیت‌های بزرگ در صنعت برق، در نتیجه برخی سیاست‌های غلط شرایط حیات برای برخی از فعالان این صنعت دشوار شده است. واقعیت این است که با وجود توانمندی‌های موجود در صنعت برق

کشور، اقتصاد برق در ایران از عدم تعادل رنج می‌برد. غیر واقعی بودن بهای برق، کاهش قابل ملاحظه بودجه عمرانی در این بخش، خرد شدن بیش از حد صنعت در واحدهای کوچک، عدم توجه به کیفیت محصولات و خدمات در مناقصات دولتی، بالا بودن نرخ تسهیلات بانکی، بهای بالای مواد اولیه مورد نیاز صنعت در بازارهای داخلی و مواردی از این دست، از جمله مشکلات این صنعت است. علیرضا کلاهی درباره مشکلات صنعت برق می‌گوید: «صنعت برق از سیاست‌های غلط در رنج است؛ مثلاً در همین محصول کابل ۲۰۰ شرکت داریم، درحالی‌که در کل اتحادیه اروپا شاید ۳۰ شرکت هم در این خصوص وجود ندارد. همین‌طور در تابلوسازی. تعدد و خرد شدن شرکت‌ها اولاً باعث ایجاد رقابت مخرب می‌شود، ثانیاً همه شرکت‌ها را کوچک نگه می‌دارد. شرکت‌های کوچک نه می‌توانند به مقیاس اقتصادی دست پیدا کنند و نه می‌توانند در تحقیق و توسعه سرمایه‌گذاری فکر کنند. ثالثاً شرکت‌های کوچک به تولید باکیفیت متعهد نیستند و تنها در پی حضور در پروژه‌ها با حداقل قیمت هستند. این تعدد بی‌مورد ناشی از سیاست‌های غلط در وزارت صنایع و البته وزارت نیرو است که در ارایه پروژه‌ها تنها به فاکتور قیمت توجه می‌کند.» کلاهی در ادامه با اشاره به نیاز صنعت برق کشور به استفاده از مواد خام تولید داخل و گران‌فروشی این محصولات در بازارهای داخلی می‌گوید: «یکی دیگر از مشکلات صنعت برق گرانی قیمت مواد اولیه در داخل است. اگر ما قیمت نهاده‌های اصلی این صنعت مثل مس، فولاد، پلیمرها، آلومینیوم و... را که همگی در داخل کشور و با یارانه دولتی تولید می‌شود را به جای خام‌فروشی در خارج از کشور، به بهای ارزان‌تر در اختیار فعالان این صنعت قرار دهیم، شاهد رشد بیش از پیش این

صنعت و در نتیجه ارزش افزوده بیشتر برای کشور و اشتغالزایی در جامعه خواهیم بود. متأسفانه مواد اولیه در کشور با میلیاردها دلار یارانه دولت در کشور ساخته می‌شود ولی مزیت نسبی تولیدکنندگان داخلی نیست.»

گذشته از موارد مورد اشاره در سخنان علیرضا کلاهی، صنعت برق کشور در بخش نیروگاهی نیز از مشکلات عدیده در رنج است. پیام باقری در تشریح مشکلات صنعت برق در این بخش به غیرواقعی بودن اقتصاد برق در کشور و فقدان سرمایه‌گذاری مناسب دولتی در آن اشاره می‌کند. او در این خصوص می‌گوید: «متأسفانه با وجود اهداف برنامه‌ای برای افزایش راندمان تولید، متأسفانه در لوایح بودجه ردیف‌های مناسب هیچ‌گاه پیش‌بینی نمی‌شود. در حال حاضر میانگین بازدهی نیروگاه‌های حرارتی ما ۳۷ تا ۳۸ درصد است. استاندارد دنیا در این حوزه بین ۴۰ تا ۴۱ درصد است. در برنامه ششم توسعه تکلیف شده است که سالی یک‌درصد بر راندمان نیروگاهی افزوده شود، اما هر یک درصد افزایش راندمان نیازمند ۲۰۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری است که خوب متأسفانه نه بخش خصوصی ما چنین سرمایه‌ای در اختیار دارد و نه در ردیف‌های بودجه چنین بودجه‌ای مشاهده می‌شود.» باقری درباره غیرواقعی بودن قیمت برق و آثار زیانبار آن بر صنعت برق می‌گوید: «در ماده ۶ قانون حمایت از صنعت نفت، مصوب سال ۹۴، اشاره شده بود که اختلاف میان قیمت تمام‌شده و قیمت تکلیفی برق از سال ۱۳۹۳ باید محاسبه شود و در ردیف بودجه سالیانه قرار گیرد و به وزارت نیرو پرداخت شود. به هر حال، وزارت نیرو که مسئول اختلاف قیمت نیست، وقتی دولت تصمیم به ارایه برق ارزان‌قیمت به شهروندان می‌گیرد، باید خودش آثار ناشی از آن

را پیش‌بینی کند. اگر طلب وزارت نیرو از این محل محاسبه شود، مبلغی در حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان در اختیار وزارت نیرو قرار خواهد گرفت. وزارت نیرو می‌تواند با این پول به افزایش راندمان نیروگاه‌ها، پرداخت بدهی به بخش خصوصی، کاهش تلفات برق در خطوط انتقال و توزیع اقدام کند، ولی متأسفانه به قانون عمل نمی‌شود. وقتی منابع را در اختیار وزارت نیرو قرار نمی‌دهیم، طبیعتاً هم به بخش خصوصی فعال در صنعت فشار وارد می‌شود و هم سرمایه‌گذاری در این صنعت کاهش می‌یابد.»

این‌گونه به نظر می‌رسد که با وجود موفقیت‌های بزرگ و توانمندی‌های مثال‌زدنی در صنعت نفت و ظرفیت‌های بالای آن برای توسعه، تصمیم‌سازان کشور هنوز به اهمیت و جایگاه این صنعت در اقتصاد ایران پی نبرده‌اند. تأکید بر غیرواقعی نگه‌داشتن قیمت‌ها در لوایح بودجه با وجود تأکیدات در قوانین توسعه‌ای، خود گواهی بر این مدعاست. از این‌رو باید گفت اصرار به انجام رفتارهای غیراقتصادی در این عرصه در آینده نه چندان دور یکی دیگر از ظرفیت‌های توسعه‌ای کشور را به تهدیدی بزرگ برای اقتصاد ایران تبدیل خواهد کرد؛ تهدید ناشی از ورشکستگی، تعطیلی واحدهای تولید برق و خاموشی.

سندیکای صنعت برق ایران /

چالش کمیته حقوقی و قراردادهای برای تعرفه های گمرکی

کمیته حقوقی و قراردادهای سندیکای صنعت برق ایران بیست و پنجم دی ماه سال جاری در

محل سندیکای صنعت برق ایران تشکیل جلسه داد.

در این نشست که بررسی تعرفه های گمرکی یکی از موضوعات اصلی آن بود، تشکیل کارگروه دائمی تخصصی تعرفه های گمرکی پس از رایزنی با وزارت نیرو و نیز با حضور نمایندگان تمامی کمیته ها در سندیکا، یکی از مصوبات اصلی بود. به علاوه مقرر شد که نظرات اعضا قبل از تشکیل کمیسیون ماده یک در هر سال جمع بندی و نهایی شود. قرار است کارگروه مشترک تعرفه های گمرکی، انجام مطالعات و تهیه پیشنهاد برای اصلاح ردیف های تعرفه برای جلوگیری از هرگونه سوء استفاده از کلی بودن تعرفه ها را عهده دار شود.

رایزنی و مکاتبه با وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت و کمیسیون ماده یک به منظور تأکید بر لزوم نظرخواهی از تشکل های تخصصی در خصوص تعرفه های گمرکی و خودداری از تصمیم

گیری در این زمینه با اتکا به نظرات اشخاص حقیقی از دیگر مصوبات کمیته حقوقی و قراردادهای بود.

این کمیته همچنین با کاهش تعرفه گمرکی هرگونه مواد اولیه به گونه ای که از تعرفه تجهیزات کامل و ساخته شده کمتر در نظر گرفته شود، موافقت کرده و هرگونه تغییر افزایشی در تعرفه ها را منوط به جبران کامل و بهنگام اثرات آن بر قراردادهای جاری دانست. اعضای کمیته حقوقی قراردادهای همچنین بر لزوم توجه شرکت های کارفرما به این نکته که هر فعالیت اقتصادی طولانی مدت منجمله تولید، نیاز به ثبات در قوانین و مقررات دارد تأکید کرده و اذعان کردند که هرگونه تغییر جهشی در مقررات و تغییر فوری بدون در نظر گرفتن زمان تنفس لازم برای پیش بینی و برنامه ریزی، نقض غرض بوده و مورد تأیید این سندیکا نخواهد بود.

در این جلسه همچنین مقرر شد که نتیجه کار کارشناسی انجام شده در سندیکا در خصوص تعرفه

سندیکای صنعت برق ایران /

امکان حضور اعضا در غرفه مشترک سندیکا در نمایشگاه بین المللی ترانسفورماتور

سندیکای صنعت برق ایران به عنوان یکی از برگزارکنندگان و حامیان چهارمین کنفرانس و نمایشگاه بین‌المللی ترانسفورماتور، علاوه بر در نظر گرفتن تخفیف برای شرکت‌های علاقمند به رزو غرفه مستقل در نمایشگاه، غرفه مشترکی را نیز به منظور تسهیل و کاهش هزینه حضور اعضا در نظر گرفته است تا با در اختیار داشتن یک

میز و استند در این فضا به معرفی توانمندی‌های خود بپردازند.

برای این منظور از شرکت‌های عضو، دعوت می‌شود که با توجه به محدودیت فضا و فاصله زمانی اندک باقی‌مانده تا برگزاری این نمایشگاه، درخواست خود را برای ثبت نام حداکثر تا پایان دی ماه از طریق تکمیل فرم مربوطه و ارسال آن به امور نمایشگاه‌های سندیکا ارسال کنند.

جهت مشاهده اطلاعات تکمیلی و فرم ثبت نامه به لینک <http://ieis.ir/fa-news-4026.html> مراجعه کنید.

سندیکای صنعت برق ایران / شرکت قدس نیرو برگزار کرد؛

سمینار روش‌های استفاده از پهباد در خطوط انتقال

شرکت مهندسی مشاور قدس نیرو روز شنبه بیست‌وسوم دی ماه با دعوت از یکی از عرضه‌کنندگان اروپایی سیستم‌های پهباد در برنامه‌های تعمیر و نگهداری پیشگیرانه شرکت‌های برق، سمیناری را برای شرکت‌های برق منطقه‌ای سراسر کشور برگزار کرد.

در این سمینار که در محل شرکت قدس نیرو ب برگزار می‌شد، بیش از چهل نفر از متخصصان بهره‌برداری خطوط انتقال نیرو از سراسر کشور حضور داشتند و نماینده شرکت لندن اسپانیا، ضمن تشریح نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای مورد استفاده در این صنعت، به سوالات پرشمار حاضرین پاسخ گفت.

همچنین در پایان این سمینار، قدس نیرو به عنوان یک شرکت مهندسی پیش‌تاز در فن آوری‌های نو، به سبب معرفی جامع این سیستم از سوی تمامی شرکت‌کنندگان در این سمینار مورد قدردانی قرار گرفت.

گفتنی است افزایش چشمگیر طول خطوط انتقال نیرو و لزوم مراقبت و نگهداری صحیح آن‌ها، به منظور حفظ تداوم جریان برق، هزینه‌های زیادی را به شرکت‌های برق منطقه‌ای تحمیل کرده است؛ به طوری که گاه نیروی انسانی کافی و منابع مالی و تجهیزات مناسب برای بازدیدهای دوره‌ای در اختیار این شرکت‌ها قرار ندارد. اما با توسعه فن‌آوری‌های جدید و ساخته شدن پهپادها، به تدریج استفاده از این ابزار جدید جای خود را در برنامه‌های تعمیر و نگهداری پیشگیرانه شرکت‌های برق در جهان باز کرده است.

فارسی/

حامی شماره یک قرارداد نیروگاه‌سازی با «یونیت» ترکیه تغییر کرد

در حالی که قرارداد ساخت نیروگاه توسط یونیت ترکیه هنوز مخالفان زیادی از نوع وطنی دارد با تغییر مرد شماره یک حمایت کننده از این قرارداد تقریباً می‌توان گفت که جزئیات آن کماکان محرمانه باقی مانده و ظاهراً قرار نیست منتشر شود. به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، بواسط خرداد ماه سال گذشته بود که شرکت ترکیه‌ای «یونیت اینترنشنال» با انتشار بیانیه‌ای از انعقاد قراردادی با وزارت نیروی ایران برای احداث هفت نیروگاه جدید با ظرفیت ۶۰۰۰ مگاوات و به قیمت ۴,۲ میلیارد دلار در ایران خبر داد و از همانجا بود که مخالفت‌ها و ایرادات بعضاً به جا از این قرارداد هر روز بیشتر و بیشتر شد. هر روز که از زمان این بیانیه گذشت کلافی حجیم از سوی وزارت نیرو و شرکت مادر تخصصی برق حرارتی دور این قرارداد کشیده شد تا مبدا شرکت‌های داخلی از جزئیات آن مطلع شوند.

واکنش‌های زیادی در همان دوره برای این اقدام صورت گرفت و هر بار با بی‌توجهی به این واکنش‌ها مجوز آن توسط شورای اقتصاد صادر شد. اعتراضات به حدی رسید که برخی نهادهای دانشگاهی و حتی شرکت‌های بزرگ مانند مپنا اعلام کردند که این اقدام وزارت نیرو در حالی صورت می‌گیرد که قرارداد مذکور از نوع قراردادهای مرسوم خرید برق در کشور نیست. مخالفان این قرارداد بر این اعتقاد خود پافشاری کرده و اعلام می‌کردند که مشکل اقتصاد صنعت برق و ناتوانی

وزارت نیرو در پرداخت بدهی‌های چند هزار میلیارد تومانی خود به سرمایه‌گذاران داخلی موجب شده تا سرمایه‌گذاران در شرایط فعلی توان و تمایلی به احداث نیروگاه جدید در کشور نداشته باشند.

کار تا حدی پیش رفت که برخی از همین پیمانکاران و شرکت‌های بزرگ سازنده نیروگاه این پرسش‌ها را مطرح کردند که چه ترتیبات مناقصه‌ای برای این پروژه در نظر گرفته شده است؟ آیا احداث این تعداد نیروگاه از طریق برگزاری مناقصه بین شرکت‌های توانمند داخلی و خارجی بوده و در فضایی شفاف صورت پذیرفته یا صرفاً مذاکره مبنای انتخاب شرکت یونیت اینترنشنال بوده است؟

با گذشت چند ماه فشار رسانه‌ای از سوی برخی نهادهای تاثیرگذار در صنعت برق باعث شد تا این قرارداد تعدیل شود و سرانجام به عدد ۱,۲ میلیارد دلار کاهش یابد، اما با گذشت بیش از ۱۸ ماه هنوز جزئیات این قرارداد منتشر نشده و برخی سوالات را در اذهان ایجاد کرده است که مگر این قرارداد چه بوده و چه کسانی پشت این قرارداد بوده اند که دوست ندارند علنی شود.

رفتن و جابجایی روز گذشته فلاحتیان معاون سابق وزیر نیرو در امور برق و انرژی وزارت نیرو که رئیس هیات مدیره شرکت مادر تخصصی برق حرارتی نیز هست این سؤال را در اذهان ایجاد کرد که آیا با رفتن این مسئول قدیمی در صنعت برق معادلات قرارداد رمزگشایی شده و جزئیات آن برای بخش خصوصی داخلی مشخص می‌شود یا خیر؟

***مدیر عامل مپنا: قرارداد ساخت نیروگاه با یونیت ترکیه اشتباه بود**

عباس علی‌آبادی مدیر عامل مپنا در تیر ماه امسال

بود که در گفت‌وگو با خبرگزاری فارس در پاسخ به این سوال که آیا شرکت یونیت ترکیه با مپنا برای ساخت نیروگاه مذاکره کرده است، اظهار داشت: ما هنوز نمی‌دانیم که این شرکت ترکیه‌ای چه اقدامی انجام می‌دهد و این موضوع را باید از مقامات وزارت نیرو بپرسید، اما از نظر بنده، قرارداد ساخت نیروگاه با یونیت ترکیه اشتباه است.

البته سه ماه قبل از اظهارات مدیر عامل مپنا حمید چیت‌چیان وزیر وقت نیرو درباره زمان اجرایی شدن قرارداد یونیت ترکیه برای ساخت نیروگاه تولید برق حرارتی گفته بود که قرارداد یونیت در مسیر بررسی‌های نهایی است اما معلوم نیست این قرارداد چه زمانی اجرایی شود.

*رئیس سندیکای صنعت برق: هنوز جزئیات قرارداد را نمی‌دانیم

علی بخشی رئیس سندیکای صنعت برق نیز در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس با بیان اینکه سرانجام شرکت برق حرارتی وزارت نیرو تیپ قرارداد احداث نیروگاه توسط شرکت «یونیت» ترکیه را علنی و قرارداد آن را به سندیکا ارسال کرد، گفت: هنوز جزئیات این قرارداد را نمی‌دانیم.

وی در پاسخ به این سوال که آیا وزارت نیرو (شرکت برق حرارتی) جزئیات قرارداد یونیت را علنی کرد، گفت: بارها با انتقاداتی که از قرارداد ساخت نیروگاه توسط شرکت «یونیت» ترکیه داشتیم از شرکت مادر تخصصی برق حرارتی درخواست کردیم اگر جزئیات این قرارداد را علنی نمی‌کند حداقل در اختیار بخش خصوصی و سندیکای صنعت برق قرار دهد.

وی افزود: بارها این درخواست انجام و به نتیجه نرسیدیم، اما سرانجام قرار شد تا جزئیات آن را به

سندیکای برق ارسال کنند که متأسفانه شرکت مادر تخصصی برق حرارتی به ارسال تیپ قرارداد بسنده کرده و خبری از جزئیات نبود.

بخشی در پاسخ به این سوال که ظاهراً حجم قرارداد به ۱,۲ میلیارد دلار کاهش یافته است، گفت: حجم قرارداد را نیز ما از رسانه‌ها متوجه می‌شویم و ظاهراً به حدود ۱,۲ میلیارد دلار و ساخت فعلاً یک نیروگاه آن هم ظاهراً در بندرعباس منتهی شده است.

رئیس سندیکای صنعت برق در پاسخ به این سوال که با آمدن فرد جدیدی برای معاونت برق وزارت نیرو آیا می‌توان امیدوار بود که به بخش خصوصی داخلی توجه بیشتری شود، اظهار داشت: امیدوار هستیم قراردادهای خارجی و فاینانس شفاف شود و ارتباط وزارت نیرو با بخش خصوصی بیشتر شود.

بر اساس این گزارش روز گذشته همایون حائری جایگزین هوشنگ فلاحتیان معاون امور برق و انرژی وزیر نیرو شد، آنهم در شرایطی که برخی اخبار از نگاه متفاوت سکانداران جدید وزارت نیرو به این قرارداد حکایت دارد.

انرژی امروز /

ورود حائری به معاونت برق، نویدبخش جریان فکر جدید است

مدیر عامل شرکت برق منطقه‌ای زنجان ابراز امیدواری کرد تا با فعالیت همایون حائری در سمت معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی، فکر جدیدی در صنعت برق جاری شود.

بهمن الله مرادی در گفتگو با خبرنگار نیروی «انرژی

امروز»، با تاکید بر اینکه تغییر و تحول، نشأت گرفته از ذات یک سیستم است، گفت: هر دوره‌ای شرایط خاص خود را دارد و از زحمات معاونان پیشین هم باید تشکر کرد اما امید است با ورود مهندس حائری یک فکر جدید در صنعت برق جاری شود.

وی تصریح کرد: مهندس حائری در تمام زمینه‌ها کار کردند و سوابق مدیریتی خوبی دارند. ایشان از نیروگاه تا شرکت برق منطقه‌ای، شرکت توزیع، توانیر و مدیریت برق شبکه ایران، تجربه مدیریت دارند و جامع شرایط بودن او، نشان‌دهنده انتخاب خوبی است که در شرایط فعلی انجام شده است. امیدوارم مهندس حائری در پست جدیدی که برعهده دارند موفق باشند.

انرژی امروز / مدیرکل دفتر نظارت بر توزیع شرکت توانیر:

با انتصاب حائری، تحول بنیادین در راه است

مدیرکل دفتر نظارت بر توزیع شرکت توانیر درمورد انتصاب همایون حائری به عنوان معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی گفت: حضور آقای حائری در این سمت موجب تحول بنیادین و اقدام اساسی در صنعت برق می‌شود.

مسعود صادقی در گفتگو با خبرنگار نیروی «انرژی امروز»، با تاکید بر شناخت حائری، اظهار کرد: آقای حائری مقطعی در شرکت توزیع تهران، رییس من بود و با دیدگاه‌هایشان کاملاً آشنا هستیم. این انتصاب جرقه‌ای از امید برای همه بود و ما را واقعا خوشحال کرد.

وی تصریح کرد: البته مدیران قبلی هم بسیار زحمت کشیدند اما اگر قرار است تحول صورت گیرد، تحولات به سمت مسایل مثبت پیش می‌رود و حضور آقای حائری منجر به یک تحول بنیادین و اقدام اساسی خواهد شد.

مدیرکل دفتر نظارت بر توزیع شرکت توانیر با اشاره به مشکلات صنعت برق، گفت: انتصاب آقای حائری به عنوان معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی را به فال نیک می‌گیریم. ایشان همیشه رییس ما بودند و هستند اما صمیمانه پست جدید را به او تبریک خیرمقدم می‌گوییم.

انرژی امروز /

حائری، فرد برجسته صنعت برق

دبیر کمیته ملی سیرد از افزایش سطح علمی کشور در زمینه توزیع برق خبر داد و درباره انتصاب همایون حائری به عنوان معاون وزیر نیرو در امور برق، اظهار کرد: آقای حائری تجارب گوناگونی از مدیریت در عرصه‌های مختلف برق و تدریس در دانشگاه‌های برتر کشور را دارند بنابراین امیدواریم صنعت برق مسیر پیش روی خود را به خوبی و درستی طی کند.

سید محمد هاشمی در گفتگو با خبرنگار نیروی «انرژی امروز»، با اشاره به اینکه کنگره بین المللی مهندسی توزیع برق (سیرد) یکی از کنگره‌هایی است که ۵۰ سال در دنیا قدمت دارد و ابتدا در کشورهای انگلستان و و بلژیک آغاز شده است، گفت: این کنگره در زمینه مهندسی توزیع کار برگزار می‌شود و پس از

انگلیس و بلژیک به کل اروپا تعمیم داده شده است. وی افزود: ایران نیز در این حوره فعال شده است؛ درواقع غیر از اروپا، ایران سومین کشوری است که پس از آمریکا و چین، به عنوان عضو اصلی فعال است. تا دو سال قبل ایران عضو وابسته بود و اکنون توانسته عضو پیوسته سیرد شود.

دبیر کمیته ملی سیرد با تاکید بر اهمیت کنگره سیرد در صنعت برق، گفت: هر سال هم تعداد مقالات بیشتر می‌شود؛ امسال تعداد مقاله ارسالی، ۱۱ درصد افزایش یافته است. مقالات در شش گروه ارزیابی می‌شوند و افرادی چون دکتر حقی فام، دکتر فتوحی و دکتر گلکار آنها را داوری می‌کنند.

هاشمی با تاکید بر اینکه در سال جاری تمام مقالات به سور تورپوستر ارائه شده است، گفت: سیرد در ایران، به صورت منطقه ای برگزار و کنگره بین‌المللی سیرد در سال آینده در اسلوانی برگزار می‌شود. البته تا امسال، کنگره سیرد در ایران به صورت ملی برگزار شده اما از سال آینده از کشورهای همسایه و منطقه برای حضور دعوت می‌شود. سیرد ۱۸ عضو اصلی اروپایی و سه عضو اصلی غیر اروپایی دارد. یکی از شروط عضو اصلی شدن، ارائه مقالات خوب است. سطح علمی کنگره سیرد در ایران ارتقاء پیدا کرده است، بنابراین عضو اصلی شده ایم.

حائری؛ با کوله‌باری از تجربه

مدیرعامل سابق شرکت توزیع برق تهران بزرگ درمورد انتصاب همایون حائری به عنوان معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی نیز گفت: همه پیش از این خوب وظیفه خود را انجام دادند اما آقای حائری یکی از نیروهای برجسته صنعت برق است. هاشمی تصریح کرد: آقای حائری، هم استاد

دانشگاه‌های برتر کشور مانند دانشگاه‌های شریف، امیرکبیر و خواجه نصیر است و هم تجربه خوبی در صنعت برق دارد، وی مدیرعامل توانیر، مدیرعامل شرکت مدیریت شبکه برق ایران و مدیرعامل شرکت برق منطقه‌ای بوده است بنابراین با توجه به تجاربی که دارند امیدوارم صنعت برق کشور مسیر خود را به خوبی طی کند.

وزارت نیرو/ گذری بر صنعت برق و تحقق اهداف برنامه ششم توسعه کشور؛ صنعت برق در آیین ۱۴۰۰

عدم تحقق برنامه های صنعت برق را به نوعی می توان شکست برنامه ششم توسعه و دستیابی به اهداف آن و البته باقی ماندن بخش اعظمی از مشکلات کشور در زمینه فقر، بیکاری، کاهش رشد اقتصادی و ... تلقی کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو (پاون)، بر اساس پیش‌بینی‌های موجود و بر اساس آنچه که در حال حاضر در بخش مصرف برق در حال اتفاق افتادن است، سالانه به طور متوسط ۶ تا ۷ درصد بر میزان مصرف برق در کشور افزوده می‌شود، به گونه ای که در تابستان سال گذشته نیز میزان مصرف برق در اوج بار خود به ۵۵ هزار و ۴۰۰ مگاوات رسید که این رقم در نوع خود بی سابقه بود.

همچنین میزان فروش برق به مشترکین متناسب با این افزایش مصرف نیز بالا رفت و عدد ۲۵۰ میلیارد کیلووات ساعت را ثبت کرد که اگر این رشد ۶ تا ۷ درصدی مصرف را در سال‌های آینده نیز متصور باشیم

باید انتظار داشت میزان فروش برق به مشترکین در سال آینده به ۲۶۵ میلیارد کیلووات ساعت و در سال ۱۴۰۰ به ۳۱۶ میلیارد کیلووات ساعت برسد.

همچنین برآورد می‌شود متناسب با این افزایش مصرف برق، حداکثر نیاز مصرف اصلاحی نیز ۴ تا ۵ درصد افزایش پیدا کند که اگر این امر صورت پذیرد، حداکثر نیاز مصرف اصلاحی کشور در سال ۱۴۰۰ به بیش از ۷۰ هزار مگاوات می‌رسد.

با احتساب چنین رشد مصرفی در سال‌های آتی می‌بایست شرکت نیروگاه‌های حرارتی کشور به‌عنوان متغیر اصلی در تأمین برق کشور (نزدیک به ۸۶ درصد از برق کشور از این نیروگاه‌ها تأمین می‌شود) بر میزان ظرفیت نصب شده نیروگاهی کشور بیفزاید، که با احتساب نیاز مصرف اصلاحی و رشد ۶ تا ۷ درصدی مصرف در اوج بار تابستان، می‌بایست چیزی نزدیک به ۲۶ هزار مگاوات نیروگاه جدید وارد مدار شود که تاکنون در سال جاری - به‌عنوان اولین سال شروع برنامه ششم توسعه - تنها ۱۹۰۴ مگاوات آن وارد مدار شده است.

مجموعه مواردی که در اینجا ذکر شد به این معناست که صنعت برق کشور برای تداوم پایداری شبکه و تداوم رکورد روشنایی خود در ۱۵ سال گذشته نیازمند جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی است. سرمایه‌ای که تنها برای صنعت نیروگاهی کشور سالانه به چیزی نزدیک به ۲۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد. این در حالی است که کل درآمدهای صنعت در سال گذشته برابر با همین مقدار بوده است.

بنابراین چنانچه از هم اکتون چاره برای اقتصادی کردن صنعت برق و یا کاهش میزان مصرف برق نیندیشیده نشود، ممکن است با تداوم وضعیت کنونی صنعت برق کشور با مشکلات عدیده ای در تحقق

برنامه های پنج ساله ششم توسعه مواجه شود. و همان طور که می‌دانیم عدم تحقق برنامه‌های این صنعت را به نوعی می‌توان شکست برنامه ششم توسعه و اهداف آن و باقی ماندن بخش اعظمی از مشکلات کشور در زمینه فقر، بیکاری، کاهش رشد اقتصادی و ... تلقی کرد.

وزارت نیرو/ معاون هماهنگی توزیع توانیر در ششمین کنفرانس منطقه ای سیرد تاکید کرد شبکه های توزیع موجود در میانه راه رسیدن به شاخص های شبکه های آینده

ششمین دوره کنفرانس منطقه ای سیرد به عنوان مهمترین و بزرگترین گردهمایی متخصصان صنعت توزیع برق کشور روز ۲۶ دی ماه در پژوهشگاه نیرو گشایش یافت.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)؛ در مراسم افتتاحیه این کنفرانس، محمودرضا حقی فام معاون هماهنگی توزیع توانیر در سخنانی با محور «شبکه‌های توزیع برق آینده برپایه ریزشبکه‌ها» گفت: دستیابی به شاخص‌های شبکه‌های توزیع آینده، نیازمند تحول در سیستم‌های سنتی موجود هستیم تا شاخص‌های آن تغییر کند.

وی از مدیریت گسترده منابع تولید پراکنده؛ لزوم افزایش رویت‌پذیری، نظارت و اطلاع از زمان واقعی سیستم و نیاز به کاهش هزینه بهره‌وری، به عنوان بخشی از شاخص‌هایی یاد کرد که شبکه‌های سنتی موجود باید در این خصوص مورد تحول و بازنگری

قرار گیرند.

حقی فام خاطرنشان کرد: لزوم کاهش آلاینده های زیست محیطی ناشی از صنعت برق، افزایش انتظار مصرف کنندگان برای داشتن برق با کیفیت و ضرورت کاهش آسیب پذیری و افزایش تاب آوری شبکه از دیگر شاخص هایی است که باید شبکه های سنتی را براساس آن متحول کرد.

معاون هماهنگی توزیع توانیر در عین حال اضافه کرد: ما اکنون از یک سو در مرحله شناخت فناوری و از سویی دیگر در مرحله شناخت نیازها هستیم.

حقی فام همچنین بر لزوم تحول در نظامات صنعت برق برای رسیدن به شبکه های توزیع مورد نظر آینده تاکید کرد و گفت: آماده شدن نظام مالی و اقتصادی صنعت برق برای جذب سرمایه گذاری، ضرورت اصلاحات ساختاری مدیریتی و مقررات تنظیمی براساس کارآیی، لزوم تدوین روش های جدید طراحی و بهره برداری شبکه، بازنگری در استانداردها و دستورالعمل ها و بازسازی و تقویت نیروی انسانی از مهمترین موارد مورد نیاز برای دست یابی به هدف تحول در نظامات صنعت برق در رسیدن به شبکه های توزیع آینده به شمار می رود.

وی تاکید کرد: هرگونه برنامه ریزی در جهت رسیدن به شبکه های توزیع آینده باید با توجه به ملاحظات صورت گیرد که از آن جمله می توان به در نظر گرفتن شرایط گذار از شبکه توزیع سنتی به شبکه آینده، لحاظ کردن ملاحظات منطقه ای، طراحی شاخص های سنجش پذیر در هر مرحله جهت میزان تطبیق با نقشه راه شبکه توزیع طراحی و ساختار انعطاف پذیر شبکه اشاره کرد.

حقی فام همچنین با تاکید براین که در این راه باید نکاتی کلیدی را نیز در نظر داشته باشیم، اظهارداشت:

لزوم بازنگری در استانداردهای طراحی و بهره برداری برای پذیرش تحول در صنعت توزیع برق، لزوم طراحی ساختاری صنعت توزیع با پذیرش این واقعیت که ساختار موجود توانایی ایجاد تحول را ندارد یا این تحولات بسیار کند خواهد بود، تقویت و بازسازی نیروی انسانی، فنی، مدیریتی صنعت توزیع برای حرکت مؤثر، ایجاد آمادگی لازم جهت توسعه گسترده منابع ذخیره ساز، منابع انرژی توزیع شده، سیستم فناوری اطلاعات و مخابرات در سطح توزیع برق و هماهنگی با سایر نهادهای خدماتی جهت حرکت به سمت برنامه ریزی هماهنگ چند زیرساخت به صورت همزمان از جمله نکات کلیدی است که باید در دستیابی به شاخص های شبکه های توزیع آینده مورد نظر تصمیم گیران باشد. معاون هماهنگی توزیع توانیر با اشاره این که اکنون در مرحله میانه شبکه های سنتی و مدرن قرار داریم خاطرنشان کرد: باید شاخص های کیفی و کمی شبکه چون تلفات، خاموشی ها و... به سطح کشورهای توسعه یافته و پیشرو در این خصوص نزدیک کنیم.

برپایه این گزارش، سید محمد هاشمی دبیر کمیته ملی سیرد ایران در مورد این کنفرانس نیز گفت: در کنفرانس امسال تعداد ۶۵۴ مقاله از سوی نویسندگان به دبیرخانه کنفرانس سیرد رسیده که براساس داوری ۱۵۹ مقاله پذیرفته شده که طی دو روز کنفرانس به صورت شفاهی و پوستر برای علاقمندان ارایه می شود. هاشمی ادامه داد: برنامه های کنفرانس منطقه ای سیرد بر اساس الگوی کنگره جهانی سیرد است که این کنگره هر دو سال یکبار در یکی از کشورهای اروپایی برگزار می شود. وی اظهار داشت: کنگره جهانی سیرد در واقع معتبر ترین نهاد علمی بین المللی است که به صنعت توزیع نیروی برق و ارایه آخرین دستاوردهای علمی و فنی آن می پردازد.

دبیر کمیته سیرد ایران در ادامه تصریح کرد: مقر اصلی این نهاد علمی در کشور بلژیک است که بیست کشور جهان شامل هفده کشور اروپایی و سه کشور غیر اروپایی شامل ایران، چین و امریکا عضو اصلی آن هستند. همچنین هجده کشور دیگر به عنوان عضو وابسته با سیرد بین الملل همکاری دارند که شرایط عضویت اصلی را حاصل نکرده اند.

مهندس سید محمد هاشمی اضافه کرد: همکاری ایران با سیرد بین الملل از سال ۱۳۷۸ آغاز شده و تا حدود دو سال قبل به عنوان عضو وابسته (غیراصلی) با این نهاد علمی همکاری داشت. اما طی چند سال گذشته و به دنبال حضور موفق پژوهشگران ایرانی در اجلاس های جهانی سیرد و احراز بیشترین مقالات پذیرفته شده توسط نویسندگان ایرانی در اجلاس های اخیر، همچنین بر اساس ارزیابی های صورت گرفته از سطح علمی و دانش فنی پژوهشگران ایرانی، کشور ما موفق شد در سال ۲۰۱۶ میلادی به عنوان سومین کشور غیر اروپایی به عضویت اصلی این نهاد معتبر بین المللی درآید.

دبیر انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های توزیع نیروی برق و کمیته سیرد ایران همچنین افزود: پس از استقرار دبیرخانه سیرد ایران در انجمن صنفی کارفرمایی شرکت های توزیع نیروی برق و برگزاری منظم کنفرانس های منطقه ای سیرد در تهران، که اینک شاهد برگزاری ششمین دوره آن هستیم و انطباق برنامه های آن با کنگره جهانی سیرد، از جمله دیگر عوامل پذیرش ایران به عنوان عضو اصلی سیرد بین الملل بوده است.

ایسنا/

معاون توانیر: ۹۵ درصد برق کشور در داخل تولید می شود

معاون هماهنگی انتقال شرکت توانیر، گفت: در حال حاضر ۹۵ درصد برق کشور در داخل تولید می شود و به زودی به خودکفایی دست می یابیم.

به گزارش ایسنا، سیدزمان حسینی در دوازدهمین کنفرانس حفاظت و اتوماسیون سیستم های قدرت در دانشگاه علم و فناوری مازندران در بهشهر، اظهار کرد: در قانون برنامه ششم توسعه بر دولت تکلیف شده که با کشورهای همسایه ایران ارتباط برقی داشته باشیم و با توسعه بازار برق باید ایران هاب برق منطقه شود. وی افزود: در حال حاضر ایران با ۸ کشور همسایه از مرز خاکی ارتباط شبکه ای برق دارد در حالی که تا پیش از سال ۵۷ ایران هیچ ارتباط شبکه ای با کشورها نداشت و پس از انقلاب با در نظر گرفتن اهداف سیاسی و اقتصادی، این ارتباط شبکه ای با کشورهای همسایه برقرار شد.

معاون هماهنگی انتقال شرکت توانیر خاطرنشان کرد: ایران با کشورهای ترکیه، عراق، جمهوری آذربایجان، ارمنستان، ترکمنستان، افغانستان و پاکستان ارتباط شبکه ای برق دارد که از این میان بیشترین واردات برق از ترکمنستان و بیشترین صادرات برق به عراق صورت می گیرد.

حسینی گفت: مسئله گاز دی اکسید کربن و محیط زیست نیز در برنامه ششم توسعه گنجانده شده که طبق آن باید تا ۵ سال آینده پنج هزار مگاوات انرژی تجدیدپذیر وارد شبکه برق کشور شود تا گاز دی اکسید کربن کاهش پیدا کند.

وی با بیان این که طبق سیاست گذاری های ارگان های

بین‌المللی تا سال ۲۰۵۰ الزاماً باید ۷۰ درصد خودروهای دنیا برقی شوند، افزود: در حال حاضر در ایران حدود ۱۷ میلیون خودرو و ۱۳ میلیون موتورسیکلت وجود دارد و در مجلس در حال برنامه‌ریزی و پیگیری هستند تا هر سال ۱۰ درصد موتورسیکلت‌های معمولی کاهش پیدا کند و به موتورسیکلت برقی تبدیل شود چرا که هر یک موتورسیکلت به اندازه ۴ خودروی معمولی در محیط آلودگی ایجاد می‌کند.

معاون هماهنگی انتقال شرکت توانیر اظهار کرد: اکنون ایران رتبه چهاردهم را از نظر شاخص‌های تولید برق در دنیا دارد در حالی که تا سال ۵۷ ایران ۹۰ درصد نیاز برق کشور را از خارج وارد می‌کرد و به کشورهای دیگر وابسته بود اما در حال حاضر ۹۵ درصد برق کشور در داخل تولید می‌شود و به زودی به خودکفایی دست می‌یابیم.

حسینی تصریح کرد: در حال حاضر ایران از نظر مصرف برق رتبه هجدهم را در جهان دارد، سهم مصارف برق کشور در حال حاضر در بخش خانگی ۳۳ درصد، عمومی ۹.۷ درصد، کشاورزی ۱۵.۳ درصد، صنعتی ۳۲.۷ درصد و سایر مصارف (تجاری) ۷.۴ درصد است که البته در تلاش هستیم مصرف برق خانگی را کاهش و مصرف برق صنعتی را افزایش دهیم.

ایسنا/

کاهش خاموشی چقدر هزینه دارد؟

علی‌رغم اینکه میزان خاموشی‌ها از ابتدای دولت یازدهم کاهش خوبی داشته است اما همچنان نتوانسته میزان استاندارد را از آن خود کند و

به گفته معاون شرکت توانیر، اگر سالی ۳۰۰۰ میلیارد تومان برای اصلاح شبکه فرسوده برق داده شود، می‌توان میزان خاموشی را به زیر ۲.۵ دقیقه رساند.

به گزارش ایسنا، بر اساس آمار سال گذشته به ازای هر مشترک ۲:۵۴ دقیقه خاموشی برق در روز وجود داشت به طوریکه در طول سال میزان خاموشی‌ها به ۹۵۰ دقیقه رسید. همچنین در سال ۹۵ و ۹۶ میزان متوسط خاموشی به ازای هر مشترک در بخش توزیع ۱۸ دقیقه در روز و در بالادست ۰.۷ تخمین زده شده است.

به‌طورکلی در ۳۶۵ روز سال حدود ۷۰ تا ۸۰ دقیقه خاموشی در کشور وجود دارد، به عبارت دیگر هر مشترک در کشور ۲.۵ دقیقه خاموشی را در روز تجربه می‌کند که بر اساس برنامه ریزی‌های صورت گرفته باید این عدد به ۱.۵ دقیقه کاهش یابد.

طبق اعلام مسئولان برقی پیش‌بینی می‌شود با فعالیت‌های انجام گرفته می‌توان در طول سال ۲۰۰ دقیقه خاموشی را کاهش داد که این عدد به ازای هر مشترک در طول سال ۷۰۰ دقیقه و در طول روز کمتر از دو دقیقه خواهد بود که با استانداردهای جهانی در حال تطابق است.

البته باید گفت که استاندارد بین‌المللی تعریف شده برای خاموشی در هر کشوری متفاوت است. به طور مثال در آمریکای شمالی میزان خاموشی پنج برابر هلند است که این به معنای عدم رعایت استانداردها در صنعت برق نیست، چراکه اندازه‌گیری این مسئله پارامترهای گوناگونی دارد.

در همین راستا محمود رضا حق‌فام - معاون هماهنگی توزیع شرکت توانیر - اعلام کرده که سال گذشته در دو حوزه خوزستان و شمال مشکل بزرگی

وجود داشت اما امسال با فعالیت‌های انجام شده در صنعت برق پایداری شبکه بهتر شده و تا کنون مشکل عمده‌ای در این حوزه‌ها نداشته‌ایم.

وی به ضرورت کاهش خاموشی‌های برق هم اشاره کرده و گفته که میزان خاموشی‌های برق به ازای هر ایرانی سالانه حدود ۷۰۰ دقیقه است که باید این میزان کاهش یابد، چراکه به ازای یک درصد کاهش تلفات در شبکه‌های توزیع برق، حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ میلیارد تومان به صنعت برق کمک خواهد شد.

با توجه به اینکه سال گذشته در دو حوزه خوزستان و شمال مشکل بزرگی وجود داشت و امسال با فعالیت‌های انجام شده در صنعت برق پایداری شبکه بهتر شده و تا کنون مشکل عمده‌ای در این حوزه‌ها وجود ندارد انتظار می‌رود که اهداف تعیین شده در راستای کاهش خاموشی محقق شود.

ایرنا/

امضاء تفاهم نامه همکاری بین پژوهشگاه های مواد و انرژی و نیرو

کرج - ایرنا - رییس پژوهشگاه مواد و انرژی ایران گفت: تفاهم نامه ای به منظور هم افزایی و همکاری های مشترک، بین این پژوهشگاه و دکتر محمدصادق قاضی زاده رئیس پژوهشگاه نیرو به امضاء رسید.

سید محمدتقی صالحی در گفت و گو با خبرنگار ایرنا، افزود: ایجاد زمینه همکاری متقابل بین پژوهشگاه های مواد و انرژی و نیرو در زمینه انجام وظایف اساسنامه ای و در زمینه های پژوهشی، آموزشی، علمی،

مطالعاتی، مهندسی و ترویجی با در نظر گرفتن کلیه منابع و امکانات فنی، نیروی انسانی، اطلاعات و تجربه و تخصص آنان و همچنین حرکت به سمت هم افزایی علمی تخصصی در سطح ملی، کمک به توسعه علمی کشور و تحقق اهداف سند چشم انداز و نقشه علمی کشور از اهداف این تفاهم نامه است.

وی اظهار داشت: موضوع این تفاهم نامه، همکاری مشترک برای انجام پروژه ها و طرح های پژوهشی مطابق با فراخوان واگذاری پروژه های فناورانه در حوزه مواد و انرژی که لیست پروژه ها مطابق با نیازهای اسناد راهبردی پژوهشگاه نیرو و بر اساس ظرفیت های پژوهشی و فناوری و همچنین مأموریت هیات امنای پژوهشگاه مواد و انرژی پس از این تعیین و اعلام خواهد شد.

وی ادامه داد: تبادل اطلاعات و امکانات، استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های علمی، فنی، پژوهشی، آموزشی، آزمایشگاهی، فرهنگی، کارآفرینی، اجرایی و قانونی طرفین است.

وی یادآور شد: این تفاهم‌نامه که در ۲ نسخه و ۷ ماده تنظیم شده، از تاریخ امضاء و مبادله به مدت ۳ سال اعتبار دارد که با توافق طرفین قابل تمدید خواهد بود. وی گفت: مسئولان پژوهشگاه نیرو از آزمایشگاه ها، پژوهشکده ها، مرکز رشد، نمایشگاه تجهیزات فناوری و پژوهشی و ساختمان سبز بازدید و از نزدیک با فعالیت ها و دستاوردهای این پژوهشگاه آشنا شدند.

صالحی اظهار داشت: طی نشست به فعالیت های این پژوهشگاه، برای همکاری های مشترک مابین دو پژوهشگاه اعلام آمادگی شد و وزیر سابق نیرو و عضو هیات امنای پژوهشگاه مواد و انرژی به پتانسیل و ظرفیت خوبی که پژوهشگاه مواد و انرژی دارد اشاره کرد و ایشان گفتند که فضا، زمینه های کاری

و تجهیزات مناسب این پژوهشگاه می تواند زمینه همکاری خوبی را با پژوهشگاه نیرو فراهم کند. صالحی بیان کرد: پژوهشگاه نیرو خواهان همکاری متقابل و ارتباط نزدیک بین اساتید دو پژوهشگاه شد و ارتباط بیشتر اساتید و همکاری در پروژه ای مرتبط می تواند به سرمایه گذاری بلند مدت تبدیل شود. پژوهشگاه مواد و انرژی ایران در مشکین دشت فردیس البرز مستقر است.

ایسنا/

استفاده بی سابقه آمریکا از انرژی های تجدیدپذیر

میزان تولید برق از انرژی های تجدیدپذیر در کشور آمریکا در سال ۲۰۱۷ رکورد جدیدی در این حوزه به خود اختصاص داده است.

به گزارش ایسنا و به نقل از انگجت، انرژی تجدیدپذیر در سال گذشته در آمریکا نقش مهمی ایفا کرد.

داده های به دست آمده از گروه «رودیوم» و «اداره اطلاعات انرژی» آمریکا نشان می دهد که انرژی خورشیدی و باد ۹۴٫۷ درصد از ظرفیت برق جدید، یعنی ۱۵٫۸ گیگاوات از ۱۶٫۷ گیگاوات اضافه شده در سال ۲۰۱۷ را تامین کردند.

این امر عمدتاً به این دلیل است که سوخت فسیلی در حال اتمام است.

باید گفت که انرژی های تجدید پذیر پا به عرصه جدیدی گذاشته اند. انرژی خورشیدی و باد در سال ۲۰۱۶ میلادی ۱۶٫۷ گیگاوات در ظرفیت جدید برق تولید کردند، در حالی که مشخصاً انرژی خورشیدی

رکورد جدیدی بر جا گذاشت.

این سرعت فزاینده، رشد و تحولات بیشتری در سال ۲۰۱۷ به همراه داشت. میزان تولید برق در سال ۲۰۱۷ یک نقطه عطف مهم بود.

برق حاصل از انرژی خورشیدی و باد برای اولین بار در ماه مارس بیش از ۱۰ درصد مصرف برق آمریکا را تامین کرد.

محیط زیست نیز تغییر اندکی احساس کرد، چرا که انتشار گاز دی اکسید کربن در سال ۲۰۱۷ به میزان یک درصد کاهش پیدا کرد. البته این در حالی است که میزان انتشار گازهای گلخانه ای بین سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۶ به طور متوسط تنها ۱٫۶ درصد کاهش یافته است.

تعالادل/ وزیر نیرو در هجدمین مراسم اعطای جایزه بنیاد جهانی انرژی خبر داد

هدف گذاری وزارت نیرو برای کاهش رد پای آب و کربن

روز گذشته، سالن اجلاس سران میزبان دوستداران محیط زیست از ۷۰ کشور و ۵ قاره مختلف بود که باوجود اختلاف زبانی، نژادی، فرهنگی و سیاسی خود گردهم آمده بودند تا دستاوردهای خود در مدیریت آب، خاک، هوا، انرژی، جوانان و پلاستیک را با دیگر فعالان زیست محیطی جهان و سیاستمداران به اشتراک بگذارند.

همان طور که مجید سراپادریان رییس انجمن مدیریت سبز ایران و مسوول برگزاری این اجلاس عنوان کرد

«تنها چیزی که باعث پیوند و دور هم آمدن ماست، نگرانی بابت تامین انرژی، آب و غذای انسان ها در روزگاری است که محدودیت های زیست محیطی نادیده گرفته می شوند.» اما آنچه در کنار تنوع چهره ها به چشم می آمد، غیررسمی بودن لباس بسیاری از شرکت کنندگان در این اجلاس و همچنین پر بودن سالن در مدت ۵ ساعت برگزاری مراسم بود؛ مواردی که شاید حکایت از آن داشت که حاضران اهداف والایی در سر دارند که ظواهر و حتی خستگی های آن را تحت تاثیر قرار می دهد. این نشست که با نام «اجلاس جهانی آب» برگزار می شد و فعالان اقتصادی و اجتماعی فراوانی را به خود می دید، در حالی برای بار دوم در ایران برگزار شد که خشکسالی های چند سال اخیر کشور، نگاه مسوولان و فعالان زیست محیطی را به تجربه های خارجی در مدیریت آب و انرژی جلب کرده و از این نظر اهمیت فراوانی داشت. حضور رضا اردکانیان وزیر نیرو، ابوالفضل رضوی معاون توسعه روستایی رییس جمهور، علیرضا دایمی قائم مقام وزیر نیرو در امور بین الملل، محمد پرورش مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران و جمعی دیگر از مدیران ارشد وزارتخانه های نیرو و صنعت، معدن و تجارت موید این موضوع بود. از شرکت کنندگان برجسته خارجی می توان به ولفگانگ نفومان رییس بنیاد جهانی انرژی و مسوول برگزاری سالانه اجلاس جهانی آب اشاره کرد. پیش از این قرار بود که مانکا گاندی و کوفی عنان نیز در این اجلاس حضور به هم برسانند، اما موفق به این امر نشدند و با ارسال پیام هایی ویدیویی نظرات خود را با شرکت کنندگان در میان گذاشتند. این مراسم، فرصتی بود تا وزیر نیرو و مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران در دوران کم بارانی های زمستانی، درخواست های خود را

به گوش مردم برسانند؛ درخواست هایی که محور آن، «تغییر الگوی زندگی» و «نیاز به کاهش مصرف آب به وسیله مشترکین» بود. مشروح گزارش «تعالادل» را در ادامه می خوانید.

بنیاد جهانی انرژی که برگزار کننده اجلاس جهانی آب است، ۱۸۷ کشور عضو دارد و هر سال، مراسم اعطای جایزه به بهترین پروژه های انجام شده را در کشور خاصی برگزار می کند. امسال، از ۱۳۰ کشوری که طرح هایی در حوزه های مختلف آب، خاک، هوا، انرژی، جوانان و پلاستیک داشتند، دعوت شده بود که ۷۰ کشور در این رویداد (که بزرگ ترین رویداد زیست محیطی جهان به شمار می رود)، شرکت کردند. علاوه بر آنها، دست کم فعالان ۱۰ کشور دیگر نیز از طریق پیام های ویدیویی یا ابزارهای دیجیتالی، در این کنفرانس شرکت کردند. در این مراسم که با همکاری انجمن مدیریت سبز ایران و وزارت نیرو برگزار می شد، ۲ طرح ایرانی نیز توانستند در بین چند طرح برتر جهانی قرار بگیرند. طرح مدیریت جامع آب شرکت ملی مس (در معدن مس سرچشمه) توانست در گروه طرح های آب، مقام نخست مشترک با طرحی از سریلانکا را به دست آورد. شرکت ملی مس که در یکی از خشک ترین و کم آب ترین مناطق کشور قرار دارد، در چند سال گذشته و در پی کاهش سطح آب زیرزمینی، طرحی را با مشارکت ۴ موسسه تحقیقاتی خارجی شروع کرد تا آب استفاده شده در کارخانه های خود را جداسازی کرده و آن را دوباره مورد استفاده قرار دهد. با اتمام طرح جامع آب این شرکت، نه تنها مصرف آب تازه برای هر تن مس تولیدی، نصف خواهد شد، هزینه های شرکت ملی مس هم برای تامین آب کاهش قابل توجهی خواهد یافت.

در سال ۲۰۱۵ نیز که ایران برای نخستین بار میزبان

اجلاس جهانی آب شده بود، از بین تمام طرح‌های زیست‌محیطی بررسی شده در سطح کشور، تصفیه خانه فاضلاب تهران به عنوان طرح برتر در این اجلاس انتخاب شده بود که به شکل دیگری، بازچرخانی و استفاده چندباره از آب را امکان‌پذیر می‌ساخت. خروجی آب این تصفیه‌خانه، ۸ مترمکعب در ثانیه است که مقدار قابل ملاحظه‌یی است و کمک شایانی به حفظ منابع آبی کشور می‌کند. در این تصفیه‌خانه از زیست‌توده‌ها و اختلاف‌فشارها نیز برای تولید برق استفاده می‌شود. به این صورت، علاوه بر کاهش اثرات زیست‌محیطی تصفیه‌خانه و کاهش گازهای گلخانه‌یی، برق نزدیک به ۳۰۰ هزار نفر از شهروندان تهران هم تامین می‌شود. این طرح در سال جاری نیز به دلیل نوآوری و دانش فنی آن (که تنها ۲ تا ۳ کشور به آن دست یافته‌اند)، در بین طرح‌های حفاظت از هوای ارائه شده به بنیاد جهانی انرژی، «جایزه ویژه» را کسب کرد.

برای این دوره از اجلاس بنیاد جهانی انرژی، ۲۰۰۰ طرح مختلف در سطح جهان به مرکز بنیاد فرستاده شده بودند تا در سطوح منطقه‌یی، ملی و جهانی به آنها جوایزی اعطا شود. در هر کشور، حداکثر به ۱۵ طرح جایزه ملی تعلق گرفت و این طرح‌ها به ارزیابی‌های جهانی راه یافتند. از ایران نیز ۸۷ طرح ارائه شده بود که ۲ طرح یاد شده، مهم‌ترین جوایز زیست‌محیطی جهان را دریافت کردند. البته پتروشیمی پارس در ادامه طرح‌های زیست‌محیطی خود، حامی مالی جوایز گروه حفاظت از خاک نیز شده بود. انتخاب طرح‌های برتر این دوره به وسیله ۲۰ کارشناس زیست‌محیطی از ۵ قاره جهان و براساس معیارهای میزان نوآوری، توجه به مولفه‌های اجتماعی و فرهنگی، نسبت هزینه به منفعت طرح و قابلیت کاربرد آن در کشورها انجام شد.

لزوم تغییر الگوی زندگی

رضا اردکانیان وزیر نیرو در افتتاحیه مراسم اعطای جوایز بنیاد جهانی آب ضمن خیرمقدم به میهمانان خارجی، عنوان کرد: یکی از اصلی‌ترین چالش‌هایی که بشر امروز و وضعیت طبیعی کره خاکی را تهدید می‌کند، تغییرات اقلیمی ناشی از الگوی زندگی است. وی افزود: این الگو که امکان ادامه حیات برای انسان را زیر سوال برده است، حاصل نوعی الگوی زندگی است که به خصوص پس از انقلاب صنعتی بر جامعه بشری حاکم شده است.

اردکانیان ادامه داد: در جهانی که منابع طبیعی آن محدود است و در بسیاری از موارد پاسخگوی الگوی مصرف اسراف کارانه بشر امروز نیست و در جهانی که مرزهای اکولوژیک آن یکی پس از دیگری درحال فروشکستن است قطعاً پرداختن به هر یک از موضوعات آب، خاک، هوا، انرژی، جوانان و پسماند که محورهای اساسی فعالیت‌های بنیاد جهانی انرژی را تشکیل می‌دهند نه تنها مفید بلکه ضروری است. وزیر نیرو اضافه کرد: موارد دیگری چون فقر و نابرابری، ایمنی، بهداشت و سلامت، غذا، تغییر اقلیم، رشد جمعیت، چالش‌های اجتماعی-اقتصادی و صلح و امنیت جهانی نیز در پایداری توسعه کشورها و تاب‌آوری جامعه جهانی نقشی کلیدی دارند.

وی با اشاره به اینکه بیشتر مولفه‌های هدف‌گذاری شده توسط بنیاد جهانی انرژی بر یکدیگر تاثیرات متقابل دارند، گفت: شناسایی این همبست‌ها و تاکید بر استفاده از هم‌افزایی‌های مثبت و اجتناب از هم‌افزایی‌های منفی یکی از راهبردهای کلیدی تدوین برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌ها و توفیق در رسیدن به اهدافی است که امروزه سازمان‌های بزرگ بین‌المللی، بسیاری از کشورها، بنگاه‌های خصوصی و

سازمان‌های مردم‌نهادی چون بنیاد جهانی انرژی به آن پرداخته‌اند. اردکانیان افزود: وزارت نیروی ایران به عنوان یک سازمان دولتی که تامین‌کننده خدمات مرتبط با برق و انرژی و آب و فاضلاب برای جمعیت بیش از ۸۰ میلیونی جمهوری اسلامی ایران و برخی از کشورهای همسایه است در جایگاه وظایف حاکمیتی خود بر پایداری در برنامه‌های توسعه و ارتباط تنگاتنگ همه ابعاد آن با دو مولفه آب و انرژی معتقد و واقف است. وی تشریح کرد: در واقع دسترسی پایدار به آب با کیفیت و خدمات بهداشتی مرتبط با آب همچنین دسترسی به انرژی پایدار برای همگان بر عهده وزارت نیرو است. به گفته وی، تحقق این اهداف ارتباط مستقیمی با تغییر الگوی زندگی و مصرف ما در سطوح فردی، سازمانی، ملی و بین‌المللی دارد.

وزیر نیرو اظهار کرد: دقیقاً در همین راستاست که وزارت نیرو با همکاری بنیاد جهانی انرژی پروژه داوطلبانه‌یی را برای الگوسازی در سطح جامعه با ۲ موضوع محاسبه، پایش و کاهش ردپای آب و کربن در ساختمان ستادی وزارت نیرو آغاز کرده است. به گفته اردکانیان، بررسی‌های اولیه نشانگر آن است که در میان مدت امکان کاهش ۳۲ درصدی ردپای آب (ازجمله آب مجازی) و کاهش ۳۷ درصدی ردپای انرژی در این ستاد وجود دارد.

اردکانیان ادامه داد: وزارت نیرو با اجرای طرح‌هایی در سطح ملی، پروژه‌های افزایش بهره‌وری انرژی را در سطوح بالادستی، میان‌دستی و پایین‌دستی برق در دست اجرا دارد که در هر بخش در چارچوب اهداف ملی کاهش انتشار گازهای گلخانه‌یی در راستای مقابله با آثار تغییر اقلیم همچنین سازگاری با آن اهداف مشخصی را برنامه‌ریزی کرده و درحال اجرای آنهاست. وی افزود: در بخش آب نیز در راستای کاهش

تنش‌های ناشی از ازدیاد جمعیت و تغییر اقلیم نه تنها برنامه‌های جلوگیری از هدررفت آب و افزایش بهره‌وری در مصرف آن را دنبال می‌کند بلکه اجرای پروژه‌هایی که در آن استفاده از هم‌افزایی‌های مثبت در همبست‌های آب، انرژی و محیط زیست تقویت می‌شود را نیز اکیدا مد نظر دارد.

به گفته وی، نمونه‌یی از این فعالیت‌ها پروژه شرکت آب و فاضلاب استان تهران از زیرمجموعه‌های وزارت نیرو است که جایزه جهانی بنیاد جهانی انرژی را در دی ماه ۱۳۹۴ (ژانویه ۲۰۱۶) به خود اختصاص داد.

امید آبفا به کاهش مصرف آب

محمد پرورش، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران روز گذشته و در حاشیه مراسم اعطای جوایز طرح‌های زیست‌محیطی جهان در جمع خبرنگاران بیان کرد: مجوزهای قانونی که مجموعه آب و فاضلاب براساس آن بتواند به طور مستقیم با مشترکان پر مصرف برخورد کند تاکنون تدوین نشده است. وی افزود: در سال ۹۳ که با مشکل کم آبی مواجه بودیم، گردش میزان مصرف مشترکان را ثبت و ضبط کردیم و در اختیار دبیرخانه شورای تامین استان تهران قرار دادیم و آنها مجوز قطع موردی را صادر کردند. وی ادامه داد: امیدواریم با اطلاع‌رسانی و بدون نگران کردن مردم، مشترکان مصرف خود را مدیریت کنند. با این حال اگر قرار باشد یک مشترک آب را بی‌منطق مصرف کند مانند سال ۹۳ ورود پیدا می‌کنیم و قطع‌های موقت را خواهیم داشت.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران افزود: اکنون قطع کردن موقت آب در دستور کار نیست و امیدواریم مصارف توسط مشترکان مدیریت شود. وی در ارتباط خشک و کم بارش بودن امسال و برنامه

به دنبال انرژی‌های تجدیدپذیر برای تامین تقاضای داخلی رو به رشد هستند تا بتوانند نفت بیشتری را برای کسب درآمد بالاتر صادر کنند.

عربستان سعودی به دنبال نصب ۹.۵ گیگاوات ظرفیت خورشیدی و بادی تا سال ۲۰۲۳ است.

سازندگان پیشنهادت قیمت خود برای نیروی خورشیدی را در سال‌های اخیر به رکورد پایینی کاهش دادند.

الشهری گفت: ما امیدواریم به این رکوردشکنی ادامه دهیم. پروژه‌های عربستان سعودی امسال شامل ۳.۳ گیگاوات نیروی فتوولتایک خورشیدی و ۸۰۰ مگاوات بادی است.

برندگان مناقصه هزینه‌های فاینانس را پوشش می‌دهند در حالی که دولت ضمانت می‌کند برق تولید شده از این پروژه‌ها را طی مدت ۲۵ سال خریداری کنند.

به گفته شهری، این کشور قصد دارد ۳.۴۵ گیگاوات نیروی تجدیدپذیر را تا سال ۲۰۲۰ به شبکه متصل کند که شامل ۷۰۰ مگاوات نیروی خورشیدی و بادی است که پیش از این تحت مناقصه قرار گرفته است.

عربستان سعودی انتظار دارد پیشنهادات نهایی برای ساخت نیروگاه بادی ۴۰۰ مگاوات در شمال غرب این کشور در ۲۰ مارس انجام گیرد.

مجموعه آب و فاضلاب برای تامین آب شرب مورد نیاز اظهار کرد: ما وظیفه داریم خدماتمان را با کمیت و کیفیت مناسب به مشترکان ارائه کنیم. پرورش ادامه داد: به این منظور با شرکت آب منطقه‌ای تهران ۳ سناریو سبز، زرد و قرمز را برای شرایط مختلف تدوین کرده‌ایم. وی افزود: بنا نیست در مرحله اول محدودیتی برای مشترکان خانگی اعمال کنیم؛ در سال ۹۳ خدمات آبرسانی را به گونه‌ای ارائه کردیم که مشترکان خانگی متوجه محدودیت‌ها نشدند. وی اظهار امیدواری کرد که با توجه به پیش‌بینی‌های هواشناسی، سال نرمالی را از نظر بارندگی داشته باشیم. پرورش در این ارتباط افزود: اگرچه تا امروز پیش‌بینی‌ها عملاً اتفاق نیفتاده است اما امیدواریم در بهمن و اسفند این وضعیت جبران شود.

ایسنا/

اجرای ۷ میلیارد دلار پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر در عربستان

عربستان سعودی انتظار دارد امسال پروژه‌های انرژی تجدیدپذیر به‌خصوص نیروگاه‌های خورشیدی را به ارزش هفت میلیارد دلار آغاز کند.

به گزارش ایسنا، تورکی محمد شهری، مدیر دفتر توسعه پروژه انرژی تجدیدپذیر عربستان سعودی، اظهار کرد: مناقصه‌ها امسال برای هشت پروژه به مجموع ظرفیت ۴.۱۲۵ گیگاوات صادر می‌شود. هزینه این پروژه‌ها بین پنج تا هفت میلیارد دلار خواهد بود. عربستان سعودی و سایر تولیدکنندگان نفت خاورمیانه

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نفت

وزارت انرژی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

کنفرانس بین‌المللی انرژی
جمهوری اسلامی ایران

ENERGY CHARTER

TEHRAN - IRAN 2018
International Energy Conference

19 - 20 Jun 2018 - Tehran - Iran
۲۹ و ۳۰ خرداد ماه ۱۳۹۷

12th

International Energy Conference

دوازدهمین همایش بین‌المللی انرژی

Innovative Systems in
Energy-Water-Environment Nexus

سامانه‌های خلاق در زنجیره
انرژی - آب - محیط زیست

مهلت ارسال مقالات ۹۶/۱۲/۱۵

تهران، هتلیک‌ایر، پلازا گلدن، دانشگاه تهران، فناوری‌ها
کتابخانه ملی، سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و انرژی پاک (ساتاپ)
گروه انرژی: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸، تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
گروه انرژی: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸، تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
secretariat@iranec.com
www.iranec.com

محورهای همایش:

- اقتصاد سبز و تکنولوژی خوب
- سامانه‌های هوشمند انرژی
- تعیینان نظم
- انرژی‌های تجدیدپذیر
- انرژی‌های نو

- سیستم‌های آب
- انرژی‌های آبی
- سامانه‌های هوشمند
- سامانه‌های هوشمند
- سامانه‌های هوشمند
- سامانه‌های هوشمند

- مقررات گذاری و مقررات و ادبی
- توسعه نظام‌های سانی
- پروژه‌های آب و انرژی
- مدیریت بهر پیوسته سیستم‌های آب و انرژی

مهر / مهر منتشر کرد:

متن کامل گزارش مجلس از عملکرد دولت در حمایت از تولید

گزارش کمیسیون ویژه درخصوص بخش تولید با رویکرد اجرای قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور در صحن مجلس قرائت شد.

به گزارش خبرنگار مهر، در جلسه علنی روز سه شنبه مجلس شورای اسلامی متن کامل گزارش کمیسیون ویژه درخصوص بخش تولید با رویکرد اجرای قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور قرائت شد.

متن کامل این گزارش به شرح زیر است:

گزارش نظارتی درخصوص بخش تولید با رویکرد اجرای قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور

اسناد بالادستی و سیاست‌های کلی نظام در حوزه تولید

بر اساس سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ ه. ش، مهمترین شاخص‌های مهم و مرتبط با حوزه تولید، دستیابی به جایگاه اول اقتصادی در منطقه آسیای جنوب غربی، دانش بنیان شدن اقتصاد، اتکاء به سهم برتر منابع انسانی و تولید ملی، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، افزایش درآمد سرانه و دستیابی به اشتغال کامل است.

در سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، بخش تولید از منظر ارتقاء رقابت‌پذیری و افزایش بهره‌وری عوامل تولید، بهره‌گیری از تحقیق

و توسعه با هدف ارتقاء درجه ساخت داخل، گسترش اقتصاد دانش بنیان، تکمیل زنجیره ارزش، تولید محصولات با خالص ارزآوری مثبت، بیشتر مورد تأکید قرار گرفته و تنقیح و اصلاح قوانین و مقررات برای تسهیل فعالیت در بخش‌های تولیدی و رفع موانع سرمایه‌گذاری بسیار حائز اهمیت است.

در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بعنوان سنگ بنای سیاست‌های کلی و قانون برنامه ششم توسعه، تأکید بر تولید صادرات‌گرا و افزایش سهم و نقش مشارکتی بخش خصوصی است. رشد بهره‌وری، تقویت سرمایه انسانی، افزایش رقابت‌پذیری، تولید محصولات و خدمات راهبردی، تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی، تقویت صادرات غیرنفتی با تأکید بر ارزش افزوده و خالص ارزآوری مثبت، تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، تکمیل زنجیره ارزش و... از جمله مؤلفه‌های مهم مورد تأکید در حوزه تولید کشور محسوب شده که باید در سرلوحه کار دستگاه‌های متولی بخش تولید کشور قرار گیرد. نگاه سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه در حوزه بکارگیری سیاست‌های حمایتی برای تولید و ساخت داخل عمدتاً حول محورهایی از قبیل بهره‌گیری از ظرفیت نهادهای عمومی غیردولتی، گسترش، تعمیق و ارتقاء نظام جامع تأمین مالی و ابزارهای آن با مشارکت داخلی و خارجی، تکمیل زنجیره ارزش، بکارگیری شرکت‌های دانش‌بنیان برای طراحی، مهندسی، ساخت، نصب تجهیزات و انتقال فناوری در صنایع نفت و گاز و... است که ضرورت دارد در رویکردهای مواجهه با تولید و ساخت داخل، سرلوحه کار برنامه‌ریزان، سیاست‌گذاران، دستگاه‌های اجرایی (کارفرما) و پیمانکاران عمومی قرار گیرد.

در قانون برنامه ششم توسعه از مجموع ۱۲۴ ماده،

۲۳ ماده (معادل ۱۹ درصد) شامل احکام حمایت از تولید است. این حمایت‌ها از نوع بخشی و فرابخشی است و ماهیت این حمایت‌ها عمدتاً از نوع تأمین مالی، حمایت بیمه‌ای، اصلاح قوانین و مقررات و بهبود زیرساخت‌های نهادی، بهبود زیرساخت‌های منطقه‌ای، مقابله با بحران کم‌آبی و افزایش بهره‌وری آب، تسهیل در شروع کسب و کار، ایجاد زیرساخت‌های نهادی در بخش معدن، رونق تولید، بازسازی و نوسازی صنایع و تأمین مالی، حمایت از صنعت نفت، گاز و برق، حمایت از حمل و نقل و تحریک بخش مسکن است. در برنامه ششم توسعه همانند پنج برنامه قبلی پس از انقلاب اسلامی، احکام مرتبط با تأمین مالی بخش تولید از فراوانی بیشتری برخوردار است. شایان ذکر است که در شش برنامه پنج ساله توسعه پس از انقلاب، احکام مربوط به تأمین مالی حوزه تولید با سهم بیش از ۲۰ درصد از بیشترین میزان فراوانی برخوردار بوده است اما در عمل هنوز اولین و مهمترین مشکل اساسی حوزه تولید، مشکل تأمین مالی و عدم دسترسی به منابع مالی مورد نیاز است.

در احکام قانون برنامه ششم توسعه، رویکرد حمایت از تولید و ساخت داخل عمدتاً مشتمل بر موارد زیر است:

- جذب شرکت‌های معتبر و منطقه‌ای در زنجیره تولید داخلی به شکل مستقیم (بند «ث» ماده (۴))
- ارتقای کیفیت و رقابت‌پذیر ساختن کالاهای تولید داخل برای صادرات از طریق اصلاح سیاست‌های ارزی، تجاری و تعرفه‌ای (بند «ذ» ماده (۴))
- گسترش ابزارهای بیمه‌ای در بخش‌های تولیدی و تجاری اقتصاد کشور (جزء (۳) بند «الف» ماده (۱۱))

- رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی... در تمامی طرح‌های دستگاه‌های اجرایی که از تسهیلات مالی خارجی استفاده می‌کنند (ماده (۲۰))

- اجرای طرح بازسازی و نوسازی صنایع تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه ششم توسعه با هدف افزایش کیفیت و رقابت‌پذیری (بند «ح» ماده (۴۶))

- رعایت قانون حداکثر در تأمین ناوگان و تجهیزات قطار شهری (ماده (۵۸))

- حمایت از اقتصاد دانش‌بنیان و افزایش تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان (بند «ج» ماده (۶۴))

- ارتقای مشارکت فعالان اقتصادی در زنجیره تولید بین‌المللی (بند «چ» ماده (۶۴))

در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور نیز با توجه به اهمیت اجرای قانون حداکثر و اثرات آن بر بخش تولید، به اولویت تولیدکنندگان داخلی در برگزاری مناقصه‌ها تأکید شده است. همچنین به موجب ماده (۶۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، تمامی معاملات و قراردادهای خارجی دولتی به مبلغ بیش از ده میلیون دلار باید با رعایت قانون حداکثر، تنها از طریق مناقصه محدود و یا بین‌المللی و با اطلاع‌رسانی لازم صورت گیرد و موارد استثناء باید به تأیید کمیته‌ای سه نفره متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس سازمان برنامه و بودجه و وزیر مربوطه یا بالاترین مقام اجرایی ذی‌ربط برسد. موضوع بهبود محیط کسب و کار و پایش آن در جهت تسهیل و رفع موانع بازدارنده نیز از موارد مهم مورد تأکید قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و دیگر قوانین

اثرگذار بر بخش تولید است که باید در سرلوحه کار نهادهای حاکمیتی بخش تولید کشور قرار گیرد.

وضعیت موجود بخش‌های مختلف اقتصاد کشور

عملکرد رشد اقتصادی کشور طی پنج سال اخیر نشان می‌دهد طی سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ رشد اقتصادی منفی بود. در سال ۱۳۹۳ اقتصاد به طور موقت از شرایط رکود تورمی خارج شد به گونه‌ای که براساس آمار بانک مرکزی به رشد ۳/۲ درصد و رشد سرمایه گذاری ۷/۸ درصد و کاهش تورم از بالای ۳۰ درصد به ۱۴/۸ درصد رسید اما از اواسط این سال مجدداً اقتصاد کشور وارد رکود با ماهیت مشکل طرف تقاضا یعنی کمبود تقاضای مؤثر کالا و خدمات شد. براساس آمار مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵ رشد اقتصادی به ۱۱/۱ درصد و براساس آمار بانک مرکزی به ۱۲/۵ درصد و رشد اقتصادی بدون نفت هم به ۳/۳ درصد رسید. به اعتقاد کارشناسان و مراکز آماری کشور، حاصل افزایش رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵، فعال شدن ظرفیت‌های خالی اقتصاد به ویژه در بخش نفت و گاز و صنعت بوده است که عمدتاً ناشی از صادرات نفت خام و میعانات گازی پس از اجرای برجام می‌باشد. بنابراین تأکید بر رشد بخش نفت نمی‌تواند متضمن دستیابی به نرخ رشد اقتصادی ۸ درصد برنامه ششم توسعه در سال‌های آتی باشد. شایان ذکر است حتی در سال ۱۳۹۵ هم که آمار نهادهای رسمی، نرخ رشد اقتصاد را ۱۱ تا ۱۲ درصد نشان می‌دهند، رشد اقتصاد بدون نفت حدود ۳ درصد بود که واقعیت اصلی بخش واقعی اقتصاد یا تولید کشور می‌باشد.

در سال‌های اخیر رشد بخش کشاورزی مثبت و پایدار بوده و طی دوره پنج ساله ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ به طور

متوسط از رشد حدود ۵ درصد برخوردار بوده است. کل تولیدات بخش کشاورزی با متوسط نرخ رشد ۷ درصد از رقم ۹۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۲ به رقم ۱۱۸/۷ میلیون تن در پایان سال ۱۳۹۵ افزایش یافته است.

ارزش افزوده بخش صنعت در سال‌های ۱۳۹۱، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۴ منفی بود و به ترتیب ۴/۱-، ۵/۳- و ۴/۶- درصد بود ولی در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۵ بخش صنعت به ترتیب با ۸ و ۶/۹ درصد با رشد مثبت همراه بود. براساس آمار بانک مرکزی، شاخص تولید و کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سال ۱۳۹۵ با رشد ۷/۹ درصدی مواجه بوده است. عمده رشد بخش صنعت در سال ۱۳۹۵ مربوط به گروه خودرو، لاستیک و پلاستیک و محصولات شیمیایی بوده و در گروه پوشاک، سیمان و کاغذ با رکود مواجه بوده است. ارزش افزوده بخش معدن به جز سال ۱۳۹۴ که با رشد منفی ۱۰/۵ درصد مواجه بود؛ در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ دارای رشد مثبت بوده و در سال ۱۳۹۵ این رشد ۲/۱ درصد بود.

بخش ساختمان (مسکن) طی دوره پنج سال اخیر در تمامی سال‌ها دارای رشد منفی بود و در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ در مقایسه با سال‌های قبل این وضعیت رکودی تشدید شد به گونه‌ای که رشد بخش ساختمان در دو سال اخیر به ترتیب ۱۷- و ۱۳/۱- درصد بوده است. بر اساس گزارش بانک مرکزی در سال ۱۳۹۵ قیمت مسکن از حالت سکون خارج شده و افزایش یافته و حجم معاملات خرید نیز با افزایش روبه‌رو بوده است. در این سال حجم معاملات ۵/۴ درصد و قیمت هر متر مربع ۵/۲ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل، رشد داشته است.

بخش‌های آب، برق و گاز در پنج سال اخیر با رشد

مثبت و بطور میانگین ۴/۵ درصد رو به رو بوده است و در سال ۱۳۹۵ نیز این رشد معادل ۶/۸ درصد بود که در مقایسه با سال قبل به بیش از دو برابر افزایش یافته است.

بر اساس آمار بانک مرکزی، بخش نفت به رغم رشد ۳۶/۵- درصد و ۵/۱- درصد به ترتیب در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲، در سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ از رشد مثبت بالایی برخوردار شد و در سال ۱۳۹۵ به رشد چشمگیر ۶۱/۶ درصد رسید که حکایت از اثرات مثبت فضای پسابرجام و رفع محدودیت‌های صادرات و بهره‌گیری از ظرفیت‌های خالی این بخش بوده است.

عملکرد اقتصاد کشور در زمینه تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال‌های اخیر از وضعیت مناسبی برخوردار نبوده و به استثنای سال ۱۳۹۳ در بقیه سال‌ها با رشد منفی مواجه بوده که دلیل آن، عمدتاً به بدتر شدن فضای کسب و کار و خروج بخش قابل توجهی از سرمایه‌ها از فعالیت‌های مولد به سمت فعالیت‌های غیر مولد نسبت داده می‌شود. براساس آمار بانک مرکزی، رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به ترتیب ۱۹- و ۷/۸- درصد بوده است. تشکیل سرمایه ثابت سال ۱۳۹۳، با رشد ۷/۸ درصدی مواجه شد اما این رشد در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ منفی شد و به ترتیب به ۱۲- و ۳/۷- درصد تنزل یافت.

در آسیب‌شناسی دلایل به وجود آمدن رکود تورمی در سال‌های اخیر و تبدیل شدن آن به رکود غیرتورمی در حال حاضر، اجماع نظرات کارشناسی معطوف به کمبود تقاضا یا کاهش تقاضا برای محصولات و کالاهای تولیدی داخل کشور است. عبارت دیگر کاهش مصرف خانوار یا دولت به دلیل

کاهش قدرت خرید خانوار و افت شدید مخارج دولت در قالب هزینه‌های عمرانی، موجبات کاهش تقاضا و در نهایت کاهش تولید را فراهم آورده است. بنابراین در شرایط فعلی اقتصاد کشور و بخصوص وضعیت رکودی تولید، عدم پایبندی به اجرای قانون حداکثر و خرید از خارج به تشدید شرایط رکود غیرتورمی فعلی بیشتر دامن خواهد زد و به همین دلیل بنظر می‌رسد یکی از مهمترین ابزار سیاستی جهت کاهش اثرات رکود و حمایت از تولید داخل، اصلاح نواقص قانون حداکثر، رفع خلاءهای قانونی موجود، بهره‌گیری از ابزارهای نوین در جهت تسهیل و تحریک در بکارگیری از توانمندی‌های داخل و به خصوص افزایش ضمانت اجرایی قانون، تقویت نظام نظارتی و رگولاتوری قانون حداکثر می‌باشد. شایان ذکر است که اصلاح قانون حداکثر بعنوان تنها نسخه علاج بخش حوزه تولید کشور نمی‌باشد اما می‌تواند عامل مهمی در حل مشکل کمبود تقاضای بخش تولید کشور محسوب شود.

راهبردها و اولویت‌ها در بخش‌های امور تولیدی و زیربنایی

مطابق بررسی‌های انجام گرفته، اهم راهبردها و اولویت‌های بخشی تعیین شده توسط دولت در اسناد پشتیبان قانون برنامه ششم توسعه که در حقیقت به اعتقاد دولت، نسخه اجرایی احکام برنامه محسوب می‌شود به شرح ذیل می‌باشد:

بخش آب: بهره‌برداری پایدار از منابع آب و افزایش بهره‌وری در تولید، تأمین پایدار آب مورد نیاز و افزایش بهره‌وری در مصرف، احیاء و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی، ساماندهی فعالیت‌های اقتصادی براساس توان اکولوژیکی حوضه‌های آبریز.

بخش کشاورزی: ارتقاء بهره‌وری بخش، بهبود امنیت غذایی، صیانت از منابع طبیعی، توسعه صنایع کشاورزی، تأمین ذخایر مطمئن راهبردی و تنظیم بازار داخلی.

بخش صنعت و معدن: ارتقاء رقابت‌پذیری صنعتی کشور، نوسازی صنایع، توسعه صنایع مبتنی بر فناوری پیشرفته و دانش‌بنیان، توسعه زنجیره ارزش در بخش صنعت و معدن و ارتقاء بهره‌وری، شناسایی ذخایر معدنی و ارتقای سهم بخش معدن در اقتصاد کشور.

بخش مسکن: تشویق نوسازی در بخش، ارتقاء نظام فنی و اجرایی ساختمان، توسعه مسکن اجتماعی، تنوع بخشی به ابزارهای مالی در تأمین مسکن.

بخش حمل و نقل: توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل با بکارگیری فناوری‌های نوین (با اولویت بخش ریلی)، تعادل بخشی در استفاده از حوزه‌های مختلف حمل و نقل، توسعه بنادر و ارتقاء کارکرد آنها، ایجاد مدیریت واحد در حوزه‌های مختلف.

بخش انرژی (نفت، گاز و برق): افزایش بهره‌وری و بهینه‌سازی مصرف انرژی، افزایش ظرفیت‌های جدید و تکمیل زنجیره ارزش افزوده صنعت نفت و گاز، حداکثر کردن تولید با اولویت میادین مشترک، حفظ و ارتقای جایگاه کشور در بازارهای جهانی و منطقه‌ای انرژی، افزایش ضریب باز یافت با ملاحظات زیست محیطی، افزایش خود اتکایی در کاربرد فناوری‌های پیشرفته و ارتقا امنیت عرضه انرژی، تنوع بخشی اقتصادی در سبد انرژی کشور با تأکید بر انرژی‌های تجدید پذیر و کارآمدتر ساختن ساختار سازمانی بخش انرژی کشور.

بخش ارتباطات: افزایش سرمایه‌گذاری زیرساختی دولت، فراهم نمودن بسترهای تولید و توسعه محتوای

بومی و تعامل فعال با کشورهای صاحب فناوری، توسعه متوازن منطقه‌ای و توسعه زیرساخت‌های شبکه‌های پستی و ارتباطات و ارتقا قابلیت‌های امنیتی شبکه‌های ICT، همزمان با توسعه شبکه.

ارزیابی عملکرد قانون حداکثر و ارائه راهکارهای اصلاحی

هدف از اصلاح قانون حداکثر در سال ۱۳۹۱ رفع ایرادات مکانیزم اجرای قانون و تقویت ضمانت اجرا بود که در عمل محقق نشد. به اعتقاد کارشناسان و صاحب‌نظران، اصلاح قانون حداکثر در سال ۱۳۹۱ مفاهیم درونی منسجم قانون قبلی را کمرنگ و نگاهی جزئی‌گرایانه در ساخت داخل را حکمفرما کرد و به نوعی بازگشت به دوران قبل از وجود قانون حداکثر است. قانون حداکثر مصوب سال ۱۳۷۵، مجموعه‌ای سازگار و پیوسته‌ای از سیاست‌گذاری در حوزه استفاده از توانمندی‌های ساخت داخل بوده است که مهمترین عناصر کلیدی آن؛ الزام بخش عمومی به ارجاع کار به شرکت‌های ایرانی (با تأکید بر پیمانکار طراحی - ساخت EPC) و ساختار نظارت و ضمانت اجرایی قانون بوده است. در بخش الزام بخش عمومی به ارجاع کار به شرکت‌های ایرانی، چه به صورت شرکت صرفاً ایرانی یا شرکت ایرانی-خارجی حداقل باید ۵۱ درصد ارزش انجام کار به دست شرکت ایرانی باشد که این امر ارتباط کارفرما (بخش عمومی) با پیمانکار خارجی را به ارتباط پیمانکار ایرانی با پیمانکار خارجی تبدیل می‌کرد و بدین روش، فناوری و تجربیات پیمانکار خارجی به پیمانکار ایرانی‌الصل منتقل می‌گردد.

در شرایط فعلی و در اغلب پروژه‌های تکرارپذیر مانند فازهای پارس جنوبی، فولادسازی‌ها، صنایع سیمان،

قطارهای شهری و غیره ارجاع کار به پیمانکاران متنوع خارجی صورت پذیرفته و اطلاعات فنی آن‌ها نزد کارفرمای دولتی بدون هیچ‌گونه استفاده در فازهای بعدی، انباشته می‌شود در حالی که اگر ارتباط بین پیمانکاران ایرانی (به عنوان نماینده کارفرمای دولتی) و پیمانکاران خارجی برقرار می‌شد؛ تجربیات و دانش بدست آمده در پروژه‌های بعدی، قابل استفاده بود و موجبات توانمند شدن پیمانکارهای ایرانی را فراهم می‌ساخت. از طرف دیگر طرف‌های خارجی شرکت‌کننده در مناقصات بخش عمومی را ملزم می‌کرد که برای حضور در بازار ایران باید نوعی همکاری فنی و انتقال دانش به پیمانکاران ایرانی را بپذیرند. در ماده (۴) قانون فعلی علاوه بر واگذاری نصاب ساخت داخل به وزیر ذی‌ربط یا بالاترین مقام اجرایی دستگاه‌ها، به خرید خارجی مستقیم دستگاه‌های اجرایی برای تأمین نیاز طرح یا پروژه تأکید شده است که این به منزله حذف نقش پیمانکارهای ایرانی در تعامل با طرف‌های خارجی است.

در بخش ساختار نظارت و ضمانت اجراء در قانون حداکثر قبلی، سازمان برنامه و بودجه بعنوان یک نهاد فرابخشی، متولی نظارت و یا نهاد تنظیم‌گری (رگولاتوری) در اجرای قانون تعیین شده بود و مسئولیت کارگروه نظارتی را عهده‌دار بود. در ذیل این کارگروه نظارتی، کارگروهی کارشناسی تشکیل شده بود که سازندگان بخش خصوصی و تشکلهای صنفی آن‌ها، بعنوان مطالبه‌گر در مقابل کارفرمایان بخش عمومی صاحب رأی بوده‌اند اما این ساز و کار به دلایل مختلف از جمله استقرار نظام کنترل و نظارت بر ذی‌حسابی‌ها و مدیرات مالی، فقدان سازماندهی اجرایی برای نظارت و عدم همکاری مؤثر

میان دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها به نتیجه نرسید. قانون فعلی حداکثر مصوب سال ۱۳۹۱ با هدف رفع ایرادات قانون قبلی و افزایش ضمانت اجرایی قانون در قالب طرح تهیه و به تصویب رسید اما مزیت‌های قانون حداکثر مصوب سال ۱۳۷۵ به این متن جدید قانون منتقل نشد. یکی از مهمترین کارهای انجام شده در قانون جدید حداکثر در مقایسه با قانون قبلی، تغییر نهاد تنظیم‌گری (رگولاتوری) از نهاد فرابخشی سازمان برنامه و بودجه به یک نهاد بخشی مانند وزارت صنعت، معدن و تجارت و اعطای اختیارات تعیین نصاب ساخت داخل از شورای اقتصاد به وزرای ذی‌ربط (ذینفع) بوده است که مهمترین چرخش قانون جدید برای تسهیل در ارجاع کار بیشتر و افزایش کارآمدی قانون حداکثر بوده است که در عمل با چالش‌های مختلفی از جمله عدم همکاری دیگر وزارتخانه‌ها با وزارت صنعت، معدن و تجارت روبه‌رو شده است.

در قانون جدید حداکثر، موضوع حداقل ۵۱٪ می‌بایست در قالب دو پارادایم غالب ۵۱٪ اول در ارجاع کار به شرکت‌های ایرانی یا ایرانی-خارجی و ۵۱٪ دوم مربوط به خرید مواد و تجهیزات و تأمین خدمات مورد نیاز پروژه‌ها یا خریدهای پروژه‌ای مورد تأکید قرار می‌گرفت اما در عمل موضوع خریدهای پروژه‌ای با موضوع خریدهای غیر از پروژه‌ای مانند خریدهای متعارف و روتین کالاها مصرفی با دوام و سرمایه‌ای توسط دستگاه‌های اجرایی و مشمولان قانون حداکثر، مخلوط شده است که این مسئله در ماده (۲) قانون حداکثر فعلی به روشنی قابل مشاهده است.

عملکرد وزارت صنعت، معدن و تجارت درخصوص اجرای قانون حداکثر جدید عمدتاً دارای ماهیت

که کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون حداکثر، موظف شده بودند حداقل ۶ ماه قبل از برگزاری مناقصه، فهرست انواع تکنولوژی‌های مورد نیاز خود را به این سازمان اعلام کنند و بدین طریق زمینه قانونی حمایت از فعالیت‌های دانش بنیان و بکارگیری آنها در سطح کلان کشور فراهم شود که این امر در قانون جدید حداکثر، رعایت نشده است. شایان ذکر است بهبود و استقرار نظام بیمه‌ای شامل ضمانت‌نامه‌های بیمه‌ای و عملکردی در اصلاحیه قانون حداکثر فعلی، می‌تواند بسترهای لازم برای استفاده هرچه بیشتر از توانمندی‌ها و خدمات شرکت‌های دانش بنیان را فراهم سازد.

در بیان ضرورت اصلاح قانون حداکثر علاوه بر نکات ماهوی و کارکردی مطرح شده این نکته بسیار اهمیت دارد که بخش زیادی از مواد این قانون بدلیل تصویب قوانینی مهم در چند سال اخیر، از حیز انتفاع خارج شده‌اند. برای نمونه مواد ۷ تا ۱۰، مواد ۱۴ تا ۱۸ و مواد ۲۰ و ۲۱ بدلیل تصویب قوانین مهمی مانند قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم، قانون اصلاح قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و غیره حذف یا دچار تغییرات اساسی شده‌اند. شایان ذکر است که در حالت شکلی، عنوان قانون حداکثر نیز بدلیل حذف ماده ۱۰۴ قانون اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۹۴، نیازمند اصلاح و بازنگری است. در آسیب‌شناسی قانون حداکثر فعلی، عمدتاً به موارد اساسی زیر اشاره می‌شود:

بی‌اطلاعی دستگاه‌های اجرایی از قانون حداکثر و نحوه اجرای آن.

مکاتبه‌ای، برقراری جلسات و تقاضای رعایت و درخواست ارسال فهرست کالاهای خارجی مورد نیاز و در نهایت تذکر به دستگاه‌های اجرایی بوده است و حتی در ایفای وظایف اصلی جهت تکمیل سامانه جامع اقلام و محصولات و توانمندی‌های داخلی و ایجاد وندورلیست به منظور دسته‌بندی و ساماندهی شرکت‌های صاحب صلاحیت نیز به دلیل عدم همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی، موفق نبوده است. اصولاً برای نظارت بر اجرایی شدن موضوع حداقل ۵۱٪ دوم توسط کارفرما (دستگاه دولتی) بر خرید پیمانکاران نوع EPC، وجود فهرستی از شرکت‌های صاحب صلاحیت یا وندورلیست (Approved Vendor List) مشتمل بر عرضه‌کنندگان معتبر و رتبه‌بندی شده، فوق‌العاده ضروری و حیاتی است که متأسفانه در قانون جدید کاملاً مغفول مانده و تعیین تکلیف نشده است.

یکی از نقاط ضعف این قانون، حوزه انتقال فناوری و ضوابط اجرایی آن است. در قراردادهای خارجی، بحث انتقال فناوری و توسعه توانمندی‌های داخلی در قراردادهای بین‌المللی به زیرساخت‌های قانونی بیشتری نیاز دارد که قانون جدید حداکثر پاسخگوی این نیازها نیست. در حال حاضر با توجه به تصویب «نظام‌نامه پیوست فناوری و توسعه توانمندی‌های داخلی در قراردادهای بین‌المللی و طرح‌های مهم ملی» توسط ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، ضرورت توجه به این مهم را دوچندان نموده است. حذف تبصره (۲) ماده (۲) قانون حداکثر مصوب سال ۱۳۷۵ موجب حذف نقش سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران در اثربخشی «قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات» شده است. این در حالی است

ردیف	نام پروژه (EPC)	نام کالا	سورس خریداری شده	سازندگان توانمند داخلی	ارزش تقریبی (برآوردی)
۱	نیروگاه های هریس، اسلام آباد غرب (فراب)، (تانا انرژی)	توربین، مبدل، شیرآلات الکترو موتور	مختلف	مپنا، ایرکولر آبان، کاوه مبدل آذرآب، ماشین‌سازی اراک	€۴۲۰/۰۰۰/۰۰۰
۲	پالایشگاه ستاره خلیج فارس (قرارگاه خاتم الانبیاء)	مبدل حرارتی الکتروموتور، توربین همزن، شیرآلات کوره پمپ	کره، ایتالیا، هند	ایر کولر آبان، فاتح صنعت کیمیا، جهان	€۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰
۳	نیروگاه های مازندران، یزد، خرم آباد، رودشور (مپنا)	پمپ، شیرآلات، مبدل، بویلر، تابلو برق الکتروموتور	آلمان ایتالیا	پمپیران، پتکو، دماقین، آذرآب، گرماگستر، جمکو، میرآب	€۳۵۰/۰۰۰/۰۰۰
۴	شرکت ملی نفت ایران (آسمیکو)	لوله های کربن استیل (۶۵٪ از ارزش برآوردی، خرید از خارج در نظر گرفته شد)	-	شرکت لوله گستر اسفراین، ایران حفاران و شرکت آر. تی. سی	\$۲۵۷,۴۰۰,۰۰۰
۵	پالایشگاه بیدبلند	بویلر، پمپ	اتریش، آلمان	آذرآب، پمپیران، پتکو	€۴۰/۰۰۰/۰۰۰
۶	متروی مشهد(دو خط ۱۰۰٪ خارجی)، متروی شیراز(یک خط ۱۰۰٪ خارجی)، متروی اصفهان(یک خط ۱۰۰٪ خارجی)، تونل توحید و رسالت (۱۰۰٪ خارجی)، تونل نیایش (۱۰۰٪ خارجی)، تونل شهريور بندر عباس (۱۰۰٪ خارجی)، تونل امامزاده هاشم (۱۰۰٪ خارجی)، خط ۳ متروی تهران (۱۰۰٪ ایرانی)، خط ۴ متروی تهران (۱۰۰٪ ایرانی)، (بخشی از خط ۷ متروی تهران (۵۰٪ ایرانی و ۵۰٪ خارجی).	فن های محوری جت فن تونل های مترو و ...	اروپا	مپرا(مهندسی پیشگامان رفیع ایرانیان)، پارس دانش و شرکت فن ایران	\$۲۵/۰۰۰/۰۰۰ **
۷	پتروشیمی سیراف انرژی	پمپ	آلمان	پمپیران، پتکو	€۲۵/۰۰۰/۰۰۰
۸	فولاد جهان آرا اروند	پکیج تصفیه آب، پکیج تولید اکسیژن	مختلف	زالال ایران، طلایه داران صنعت فرآیند	€۲۵/۰۰۰/۰۰۰
۹	کیمیا داران کویر	بویلر، میکسر، سیستم‌های برق و کنترل	چین	طلایه‌داران صنعت فرآیند، ماشین‌سازی اراک	€۵/۰۰۰/۰۰۰

-عدم نظارت توسط دستگاه‌های مسئول و عدم تهیه آیین‌نامه‌های این قانون.

- فقدان یک مرجع تخصصی برای قضاوت در مورد تشابه محصولات وارداتی با تولیدات داخلی که این امر نیازمند وجود کمیته‌های تخصصی متشکل از ذی‌نفعان و ذی‌ربطان است تا در این خصوص تصمیم‌گیری کنند.

- عدم اصلاح و نندورلیست (AVL) از سوی دستگاه‌های اجرایی یا از سوی کارفرمایان و مقاومت در افزودن شرکت‌های داخلی به عنوان تأمین‌کنندگان معتبر، فقدان سیستم ارزیابی صلاحیت سازندگان در ورود به لیست و سلیقه‌ای عمل کردن فرآیند ارزیابی. شایان ذکر است که وندور لیست، نیازمند بهنگام سازی مستمر سالانه است و بر اساس تجربه دستگاه‌های بهره‌بردار در اکثر موارد، سازندگان داخلی به دلیل قرار گرفتن در این لیست به مرور از توانمندی تولیدی خود کاسته و در برخی موارد به واردات از خارج با برچسب برند خود اقدام می‌کنند که این امر نافی ساخت داخل است.

- مقید نمودن اعتبارات اسنادی توسط کارفرمایان در برخی موارد و تأکید بر استفاده صرف از تأمین‌کنندگان اروپای غربی در متن اعتبارات اسنادی.

-موضوعیت نداشتن ساخت داخل در معیارهای بررسی پیشنهادات حین برگزاری فرآیند مناقصات توسط دستگاه‌های دولتی.

همچنین از نگاه دستگاه‌های دولتی و بهره‌بردار، نحوه بومی‌سازی و میزان ساخت داخل از موارد مورد مناقشه در اجرای قانون حداکثر است به گونه‌ای که در مراحل ابتدایی، مواد اولیه از خارج کشور وارد می‌شود و در ادامه فرآیند، سازنده داخلی عمده

قطعات و اجزای محصول را از خارج کشور (عمدتاً چین) وارد و یا اغلب با نام شرکت داخلی در خارج تولید و به عنوان تولید داخلی عرضه می‌کند. این موضوع به نام ساخت داخل و بومی‌سازی تلقی می‌گردد. لذا برای جلوگیری از این مسائل، لازم است شرکت‌های بازرسی ثالث، کالا را مطابق برنامه آزمون و بازرسی (ITP) [۱] مورد تایید کارفرما از مبادی توافق شده، ترخیص نماید تا قابل نظارت باشد.

بنابراین به اعتقاد کارشناسان، صاحب‌نظران و انجمن‌ها و تشکل‌های تخصصی، مهمترین مشکل در زمینه قانون حداکثر، ضعف نظارت بر اجراء و نبود ضمانت‌های اجرایی الزام‌آور است و کارفرمایان دولتی و یا پیمانکاران یا سازندگان داخلی طرف قرارداد بدون هیچ محدودیتی با وجود توانمندی داخل، اقدام به خرید خارجی می‌کنند. برای نمونه بر اساس اطلاعات (غیررسمی) بدست آمده از انجمن‌ها و تشکل‌های تخصصی به برخی از موارد عدم رعایت قانون حداکثر در سال‌های اخیر می‌توان به شرح زیر اشاره کرد:

- خرید خارجی توربین، مبدل، شیرآلات الکتروموتور در پروژه نیروگاه‌های هریس، اسلام آباد غرب به مبلغ ۴۲۰ میلیون یورو؛ در حالی‌که شرکت‌های داخلی مپنا، ایرکولر آبان، کاوه مبدل، آذراب و ماشین‌سازی اراک توانمندی ساخت محصولات فوق الذکر را دارند.

- خرید خارجی مبدل حرارتی الکتروموتور، توربین همزن، شیرآلات کوره پمپ در پروژه پالایشگاه خلیج فارس از کشورهای کره جنوبی، ایتالیا و هند به ارزش تقریبی ۴۰۰ میلیون یورو؛ در حالی که شرکت‌های داخلی ایرکولر آبان، فاتح صنعت کیمیا، طلایه‌داران صنعت فرآیند و شرکت جهان، توانمندی تولید محصولات فوق الذکر را دارند.

- خرید خارجی پمپ، شیرآلات، مبدل، بویلر، تابلو برق الکتروموتور در پروژه نیروگاه‌های مازندران، یزد، خرم‌آباد و رودشور از کشورهای آلمان و ایتالیا به ارزش تقریبی ۳۵۰ میلیون یورو؛ در حالی‌که شرکت‌های داخلی پمپیران، پتکو، دمافین، آذراب، گرماگستر، جمکو و میرآب، توانمندی ساخت محصولات فوق‌الذکر را دارند. -لحاظ خرید خارجی حدود ۶۵٪ از ارزش ۲۲۰ هزار تن لوله‌های کرین استیل در مناقصه اخیر شرکت ملی نفت ایران به ارزش برآوردی حدود ۲۵۷ میلیون دلار با استناد به قیمت پیشنهادی برنده مناقصه: این در حالی است که به رغم توانمندی شرکت‌های داخلی، در فرآیند بررسی پیشنهادات اسناد مناقصه بیشتر موضوع تأمین کالای مورد نیاز پروژه و پاکات مالی مناقصه مطرح بوده و موضوع ساخت داخل و اهمیت آن در معیارهای بررسی پیشنهادات و فرآیند برگزاری مناقصه، فاقد امتیاز است. این در حالی است که در قانون بازسازی و نوسازی صنایع مصوب سال ۱۳۸۲ ضریب ترجیحی برای قیمت‌های پیشنهادی سازندگان داخلی درنظر گرفته شده و در قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر یکی از شروط اصلی برگزاری مناقصات، اولویت دادن به سازندگان داخلی و رعایت قانون حداکثر است. پس از انتخاب برنده مناقصه (حتی شرکت‌ها و سازندگان ایرانی)، دیگر امکان اجرای قانون حداکثر وجود نخواهد داشت و نظارت بر برنده مناقصه -که آیا این محصول را در داخل تولید می‌کند و یا واردات می‌کند و با برچسب خود به کارفرما تحویل می‌دهد- به نوعی رنگ باخته و به بوته فراموشی سپرده می‌شود.

تجربه همین مناقصه اخیر نشان می‌دهد به رغم

برنده شدن شرکت داخلی، اما ساخت در داخل صورت نمی‌گیرد و حدود ۶۵ درصد ارزش پروژه از طریق واردات تأمین خواهد شد. این درحالی است که شرکت‌های رد شده در مناقصه، توان تولید ۱۰۰ درصد ارزش پروژه را دارند. این بدین معنی است که قانون حداکثر در برگزاری مناقصات اهمیت ندارد و رویکرد و اولویت کارفرما فقط بر تأمین کالای مورد نیاز است نه ساخت در داخل و فرجام این نوع نگاه به تولید در کشور، می‌شود همان آفت مونتاژکاری و شکل‌گیری صنعت مونتاژ که مقام معظم رهبری در سخنان اخیرشان در دیدار با نخبگان جوان علمی کشور بیان فرمودند و از آن بعنوان آفت مونتاژکاری نام برده‌اند که صنعت ما را گرفتار نموده و موجبات توقف تحرک و کار علمی و غفلت از نوآوری را فراهم خواهد ساخت. لازمه حل این مشکلات، تغییر رویکردها و استفاده از توانمندی‌های سازندگان داخلی، بکارگیری تولیدات داخلی با عمق ساخت بالا بخصوص در خریدهای پروژه‌ای از طریق ارزیابی دقیق کارفرما بر امکانات و توانمندی‌های تولیدکننده‌ها قبل از برگزاری مناقصه و نظارت و بازرسی بر خط تولید سازنده داخلی در حین اجراء، نظارت بر حجم قطعات وارداتی مورد نیاز سازنده و سهم آن در کل ارزش پروژه در قالب برنامه آزمون و بازرسی (ITP) بمنظور اجتناب از آفت مونتاژکاری است. در پایان پیشنهاد می‌شود «قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آن‌ها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم» مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ در چارچوب پیش‌نویس پیوست مورد اصلاح و بازنگری قرار گیرد و طرح اصلاح ماده (۳۱) قانون مقررات صادرات و واردات به شماره ثبت ۲۷۸ و طرح الحاق

دو ماده به قانون رفع موانع تولید به شماره ثبت ۲۷۱ نیز بدلیل ارتباط موضوع، در بازنگری قانون حداکثر لحاظ گردد و بررسی جداگانه این دو طرح در کمیسیون‌های مجلس شورای اسلامی از دستور کار خارج گردد.

تسنیم/

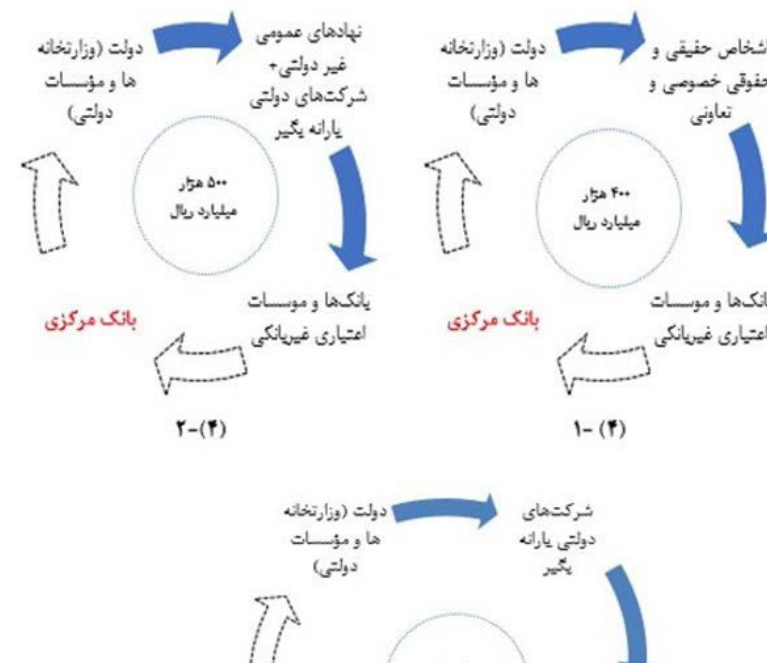
در دفاع از تهاتر زنجیره ای بدهی دولت

مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه در خصوص

تهاتر بدهی‌های دولت، بانکها و پیمانکاران نظرات متفاوت کارشناسان اقتصادی را در پی داشته است.

خبرگزاری تسنیم، در روزهای اخیر مصوبه کمیسیون تلفیق بودجه با واکنشهای مختلف کارشناسان اقتصادی رو به رو شده است. بر این اساس برخی کارشناسان معتقدند این تهاتر منجر به افزایش ۱۱۰ هزار میلیارد تومان بدهی دولت به بانک مرکزی شده و از این مسیر دست دولت برای جبران بدهی‌های خود در جیب مردم می‌رود. از سوی دیگر برخی کارشناسان نیز معتقدند با این روش تهاتری بدهی پیمانکاران و بانکها تثبیت خواهد شد. کمیسیون تلفیق مجلس به مصوبه ای رای داده است

مسیرهای پیشنهادی برای تسویه بدهی دولت با حضور بانک مرکزی

که امکان تهاتر ۱۱۰ هزار میلیارد تومانی بدهی دولت را به صورت دولت-بستانکار از دولت (مثلا پیمانکار)-بانک-بانک مرکزی، در بودجه ۹۷ پیش بینی می کند. یعنی دولت بدهی حسابرسی شده خود به پیمانکار را با اوراق تسویه، صاف می‌کند. پیمانکار از این اوراق می‌تواند برای تسویه دیون خود با دولت (مالیات و بیمه) استفاده کند و یا با آن بدهی خود را با بانک تسویه کند. بانک هم می‌تواند این اوراق را دریافت کند و آن را به عنوان رد دیون به بانک مرکزی بدهد. این یک طرح عالی است. انتقاداتی به این طرح وارد شده که ذیلا نسبت به بعضی از آنها نکاتی عرض می شود:

انتقاد اول: این روش عملا بانکهای متخلف را تشویق می‌کند و به آنها نوید می‌دهد همیشه راهی برای حل مشکل پیدا می‌شود.

پاسخ: بانکهایی از نتایج این طرح بهره مند می شوند که لیست تسهیلات اعطایی آنها شامل بستانکاران دولت باشد. آمایش عمومی تسهیلات اعطایی نشان می‌دهند عملا بانک‌های بد که برای منافع سهامدار خصوصی خود، اصل سقف تسهیلات اعطایی به ذینفع واحد را زیر پا گذاشته‌اند و همزمان بازیگر بد نرخ بهره در بازار سپرده هستند، از این طرح بی بهره هستند چرا که سهم بستانکاران دولت به طور نسبی در سمت راست ترازنامه آنها بسیار کم است. از قضا برنده اصلی این وقایع بانکهای تخصصی و خصوصی شده هستند که از قضا سهم تسهیلات اعطایی به خصوص به پیمانکاران دولت در ترازنامه آنها بسیار بالاست. این روش به بانکهایی که بدلیل سو عملکرد دچار مشکل شده‌اند پاداش نمی‌دهد بلکه بانکهایی را که در نتیجه انجماد بدهیهای دولت متضرر شده‌اند از تنگنای اعتباری خلاص خواهد کرد.

انتقاد دوم: دولت به جای دست کردن در جیب بانک مرکزی باید با صرفه جویی بدهی خود را تسویه کند. پاسخ: قطعاً همین طور است. اما به نظر شما چند سال باید برای یک صرفه جویی ۱۱۰ هزار میلیارد تومانی صبر کرد؟ با فرض آن که دولت در طرف هزینه‌ها بنا باشد رقم عظیم ۱۰ درصد در سال صرفه جویی کند به حدود ۴ سال زمان نیاز داریم و اگر تعدیلهای تنزیلهای زنجیره را در نظر بگیریم این ۴ سال تا ابد ادامه خواهد داشت.

انتقاد سوم: این صرفاً یک عملیات بی ارزش حسابداری است.

پاسخ: بنظر شما تعیین تکلیف و ایجاد انگیزه برای بستن و حسابرسی این پنجره عظیم که در هر سال از یک طرف با نرخ تعدیل و از طرف دیگر با نرخ تنزیل بزرگ می‌شود یک عملیات حسابداری صرف است؟ آن در هم بازی ای که طراحی شده تا شروع کننده آن خود بستانکاران از دولت باشند و منافع آنها در بستن سریعتر پرونده باشد؟ باری که از روی شانه های ترازنامه سبک خواهد شد و احیای اعتباری ناشی از صفر شدن بدهیها و نیز تعیین تکلیف شدن بدهی دولت آن هم در این اندازه کار کوچکی است؟ این یک فرایند حسابرسی مبتنی بر مکانیسم‌های خودانگیخته است نه حسابداری.

انتقاد چهارم: روشی باز شده که دولت با سو استفاده از آن همیشه بدهیهای خود را رفع و رجوع خواهد کرد.

پاسخ: اتفاقاتی که رخ داده تا یک کانال ۱۱۰ هزار میلیاردی به شرح فوق رخ دهد را مرور کنیم: دولت دهم را با یک بودجه انبساطی عظیم و بعد بزرگترین تحریم‌های تاریخ مدرن را از سر گذرانده (نگذرانده؟) ایم. دولت یازدهم را داشته ایم با شیوه مخصوصی

از دست در جیب مردم کردن (جارو کردن بانکهای تجاری) و امیدوار به کاهش نرخ تورم با افزایش نرخ بهره واقعی و این وسط دهها اتفاق دیگر هم افتاده است. همه اینها باید دوباره رخ دهد تا چنین کانالی ایجاد شود. بنابراین در کوتاه مدت عقلا ممکن نیست دوباره چنین امری رخ دهد. ممکن است گفته شود دوباره دولت همین رویه عملکردی را ادامه خواهد داد و گیریم در بلند مدت به همین جا خواهیم رسید. پاسخ ساده است اگر دولت به همین رویه عملکرد ادامه دهد اساسا بلند مدتی وجود نخواهد داشت!

کاوه تقوی

اتاق تهران / در نشست مرکز خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران با رؤسای تشکلهای بخش خصوصی مطرح شد

همراهی تشکلهای اتاق تهران برای جلب سرمایه گذاران خارجی

در نشست مدیران مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران با رؤسای تشکلهای عضو این اتاق، اقدامات و برنامه های در دست اجرای این مرکز تشریح شد.

مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران از سال گذشته فعالیت خود را آغاز کرده است و طی این مدت، علاوه بر گردآوری طرحها و پروژه های دارای توجیه فنی و اقتصادی داخل کشور که قابل ارائه به سرمایه گذاران خارجی است، چندین توافق نامه همکاری میان این مرکز با موسسات علمی

و مشاوره های بین المللی نیز به امضا رسیده است. به گفته فریال مستوفی رییس مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران که در این نشست سخن می گفت، طی این مدت بیش از ۵ هزار طرح و پروژه اقتصادی به منظور مشارکت و جلب سرمایه گذار خارجی از بخش های مختلف اقتصاد جمع آوری و مورد ارزیابی قرار گرفته است. او افزود: برخی از این طرحها، در حد ایده بوده و قابلیت لازم برای معرفی به سرمایه گذاران خارجی از طریق پرتال این مرکز را نداشته است.

مدیر مرکز خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران ادامه داد: پس از پایش و بررسی این حجم از طرحها و ایده های گردآوری شده، تعداد ۱۲۰ طرح و پروژه که دارای توجیه فنی و اقتصادی مناسب بودند، برای معرفی به سرمایه گذاران خارجی روی پرتال این مرکز قرار گرفته است. فریال مستوفی در عین حال، یادآوری کرد که بخشی از تفاهم و همکاری مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری اتاق تهران با موسسات خدمات مشاوره بین المللی، به روزرسانی و تایید طرحهای سرمایه پذیران ایرانی برای ارائه به سرمایه گذاران خارجی است تا علاوه بر این، امکان معرفی پروژه ها به موسسات و بانکهای بین المللی برای استفاده از فاینانس و اعتبارات مالی، مقدور باشد.

وی همچنین بازنگری در قوانین مربوط به جذب سرمایه گذاری خارجی را از دیگر اقدامات این مرکز عنوان کرد و گفت: طی همکاری مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری خارجی با سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران، بخشی از قوانین و مقررات سرمایه گذاری در کشور مورد بازبینی قرار گرفت که درصد بالایی از پیشنهادات، از سوی دولت

برای اصلاح مورد قبول واقع شده است.

مدیر مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری خارجی اتاق تهران در ادامه با اشاره به اینکه طی سال جاری، چند نشست و گردهمایی در ارتباط با جذب سرمایه گذاری خارجی از سوی اتاق تهران برگزار شده است، افزود: برنامه ریزی ها برای برگزاری چهار سمینار برون مرزی انجام شده است و به این ترتیب، در کشورهای چین، هند، ترکیه و یکی از کشورهای اتحادیه اروپا، سمینارهایی با موضوع سرمایه گذاری در ایران برپا خواهد شد. او در همین ارتباط، خواستار مشارکت جدی تشکلهای اقتصادی کشور برای حضور فعالانه در این سمینارها شد.

چالش تامین وثیقه سنگین برای استفاده از فاینانس

مستوفی در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به امضای چندین توافق نامه فاینانس میان وزارت اقتصاد و بانک مرکزی ایران با برخی کشورها از جمله، چین، ایتالیا، اتریش و دانمارک، گفت: یکی از مشکلات و چالش جدی بخش خصوصی برای استفاده از این خطوط اعتباری، درخواست وثایق سنگینی است که از سوی بانکهای عامل ایرانی از سرمایه گذاران می شود که عملا استفاده از این خطوط اعتباری را برای بخش خصوصی ناممکن کرده است.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران، افزود: از همین رو و برای حل مشکل سرمایه گذاران و شرکت های بخش خصوصی ایرانی، اتاق تهران ایجاد یک صندوق در خارج از کشور را به عنوان راهکار معرفی کرده است تا از طریق این صندوق که منابع آن از محل آورده سرمایه گذاران داخلی و نیز بخشی از آن، از طریق اتاق تهران تامین می شود، بتوان ضمانت اجرایی لازم

برای پروژه های بخش خصوصی کشور را تامین کرد. در ادامه این نشست، معاون امور بین الملل اتاق تهران نیز در سخنانی با تاکید بر اینکه توسعه اقتصادی در کشور بدون جذب سرمایه گذاری خارجی محقق نخواهد شد، گفت: اقتصاد کشور بدون پیوند و تعامل با اقتصاد جهانی نمی تواند در مسیر توسعه قرار گیرد، از این رو اتاق تهران با ایجاد مرکز مشاوره خدمات سرمایه گذاری خارجی، تلاش دارد تا نقص های این بخش را کاسته و زمینه پیوند سرمایه گذاران خارجی با شرکت های ایرانی که طرحها و پروژه ها را در دست دارند، برقرار شود.

در ادامه این جلسه، برخی از روسای تشکلهای اقتصادی بخش خصوصی، زمینه های استفاده بهینه از خدمات مرکز مشاوره سرمایه گذاری خارجی اتاق تهران را با مسئولان این مرکز در میان گذاشته و در خصوص تعامل بهتر میان دو طرف، گفت و گو کردند.

اتاق ایران / وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد **سازمانها و دستگاهها از خرید کالاهای خارجی که مشابه داخلی دارند، پرهیز کنند**

وزارت صنعت در راستای اجرای ماده ۳ قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» فهرست توانمندی های داخلی را به روزرسانی و در پرتال خود منتشر و اعلام کرد: این وزارتخانه از ثبت سفارش کالاهایی که احکام این قانون در مورد آنها رعایت نشده

باشد، جلوگیری خواهد کرد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای اجرای ماده (۳) قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» مصوب اول مردادماه ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی، فهرست کالاها، تجهیزات، لوازم و فراورده‌های ساخت داخل را جهت اطلاع و بهره‌برداری دستگاه‌های موضوع ماده (۲) این قانون و عموم مردم اعلام می‌کند.

این وزارتخانه به تازگی فهرست تولیدات و خدمات داخلی درج شده در پرتال این وزارت را با همکاری انجمن‌ها و تشکل‌های مربوطه به روزرسانی و در نشانی www.mimt.gov.ir/tavanmandi منتشر کرد.

در اجرای مفاد قانون فوق‌الذکر (به‌ویژه ماده ۴ آن) لازم است سازمان‌ها و شرکت‌ها با مراجعه به فهرست یاد شده، از خرید خارجی کالاها و خدماتی که نام آنها در فهرست مزبور درج شده است خودداری کرده و همچنین مراقبت و نظارت داشته باشند که پیمانکاران آنها نیز این موضوع را رعایت کنند.

گفتنی است ماده (۵) قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات» تأکید دارد: ارجاع کلیه فعالیت‌های خدماتی (فنی و مهندسی)، ساخت، نصب و تأمین کالاهای مورد نیاز، فقط به شرکت‌های ایرانی ذیصلاح مجاز است و در صورت عدم ارائه خدمات و کالاهای مورد نظر از سوی شرکت‌های ایرانی، صرفاً با رعایت ماده (۴) قانون مذکور «هماهنگی لازم با وزارت صنعت، معدن و تجارت» می‌توان فعالیت‌های یاد شده را به مشارکت ایرانی - خارجی یا خارجی واگذار کرد.

وزارت صنعت، معدن و تجارت در نامه‌ای که رونوشت

آن به اتاق ایران ارسال شده، اعلام کرده است: به استناد ماده (۶) قانون «حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات»، این وزارتخانه از ثبت سفارش کالاهایی که احکام این قانون در مورد آنها رعایت نشده باشد، جلوگیری خواهد کرد.

در آدرس اینترنتی فهرست توانمندی‌های تولیدی و خدماتی داخلی به تفکیک ۱۰ گروه صنعتی منتشر شده است که عبارت‌اند از:

صنایع خودرو و وسایل نقلیه

صنایع نساجی و پوشاک

صنایع ماشین‌سازی و تجهیزات

صنایع فلزی و لوازم خانگی

صنایع معدنی فلزی

صنایع معدنی غیرفلزی

صنایع غذایی، دارویی و بهداشتی

صنایع برق و الکترونیک، مخابرات و تجهیزات پزشکی

صنایع شیمیایی و سلولزی

صنعت نرم‌افزار

فارس/ یک اقتصاددان در گفت‌وگو با فارس مطرح کرد

تهاتر ۱۱۰ هزار میلیارد تومانی بدهی‌های دولت و بانک‌ها اتفاق خوبی است

حسین عبده تبریزی با تأکید بر اینکه اوراق بدهی دولت باید زمان پرداخت مشخص داشته باشد، گفت: هدف انتشار اوراق بدهی و ایجاد

بازار بدهی ساماندهی بدهی‌های دولتی بود اما آن نیز به ابزار تأمین مالی بودجه تبدیل شده است.

حسین عبده تبریزی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس که درباره تهاتر ۱۱۰ هزار میلیارد تومان از بدهی دولت به بانک‌ها و بانک مرکزی پرسید، خاطرنشان کرد: اینکه پرداخت بدهی‌های دولت باید زمان و سررسید مشخص داشته باشد مسئله مهمی است، نمی‌شود کسی بدهکار باشد اما زمان بازپرداخت بدهی‌اش روشن نباشد، بنابراین پرداخت بدهی‌های دولت اتفاق خوبی است.

وی خاطرنشان کرد: در شروع دولت یازدهم ما بزرگی است احصاء شده و مابه‌ازاء آن اوراق منتشر شود، حتی اگر این اوراق ۲۰-۳۰ ساله باشد و در مقابل تعهد پرداخت سود داده شود، درواقع بدهی‌های دولت تاریخ‌دار شوند. نمی‌شود دولت هر سال بودجه بنویسد و بدهی سال‌های قبل را کنار گذاشته و به آن توجهی نکند

عبده تبریزی افزود: ایده کسانی که در آغاز به کار دولت از ایجاد بازار بدهی دولت و انتشار اوراق بابت آن دفاع می‌کردند این بود که بدهی به اوراق تبدیل شده و تاریخ بازپرداخت آن مشخص شود، اما متأسفانه آنقدر فشار بودجه‌ای زیاد زیاد بوده است که دولت به عنوان «منبع مالی» به آن نگاه کرد و آن هم به بدهی‌ها اضافه کرد.

خبرنگار فارس گفت: برخی انتشار اوراق بدهی دولت را به آینده‌فروشی تعبیر کرده‌اند، عبده تبریزی پاسخ داد: آینده‌فروشی نیست ولی این مشکل اساسی را دارد.

وی تأکید کرد: تهاتر بدهی دولت، بانک‌ها و بانک

مرکزی اتفاق خوبی است. بانک‌ها هم اکنون به بانک مرکزی بدهکارند و حسابشان قرمز است، در عین حال تهاتری که صورت می‌گیرد به حجم بدهی‌ها اضافه نمی‌کند بلکه بدهی‌ها را جابه‌جا و روشن می‌کند.

رئیس اسبق سازمان بورس افزود: تهاتر بدهی بانک‌هایی که به بانک مرکزی بدهکار و از دولت طلبکارند گام مثبتی در جهت شفاف‌سازی است.

خبرنگار فارس گفت: همانطور که گفتید انتشار اوراق بدهی در بودجه به خودی خود هر سال بدهی دولت را افزایش می‌دهد. وی پاسخ داد: اوراق در حال حاضر سررسید دارند و خرید اوراق نیز از سوی بانک‌ها ممنوع است.

وی اظهار داشت: به نظرم اولویت هنوز این است که دولت بدهی‌های قبلی‌اش را بپردازد. اگر دولت قصد دارد برای ایجاد اشتغال اوراق منتشر کند با پرداخت بدهی‌هایش به پیمانکاران و دستگاه‌ها به خودی خود اشتغال را ایجاد خواهد کرد.

وی ادامه داد: بنابراین تعریف بدهی جدید برای اشتغال جدیدی که معلوم نیست ایجاد بشود یا نشود، شاید اقدام درستی نباشد.

خبرنگار فارس همچنین از تبعات پیش‌شرط‌های ترامپ همزمان با تعلیق تحریم‌ها و آثار آن بر اقتصاد پرسید. این اقتصاددان پاسخ داد: بدون شک ترامپ به کشور ما صدمات جدی زده است. او مانع برقراری ارتباطان بانکی ما با دنیا خارج شده و اجازه نداد فرصت‌ها و امکانات برجام به منصفه ظهور برسد.

عبده تبریزی افزود: او هم برای ما و هم برای دنیا مضر بوده، به هر حال آمریکا، عربستان و اسرائیل مایل نیستند ما رشد اقتصادی داشته باشیم و به فشارهایشان ادامه خواهند داد.

ایسنا/

طرح اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان تولید داخل اعلام وصول شد

یک عضو هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی از اعلام وصول طرح اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان تولید داخل خبر داد.

به گزارش ایسنا، محمدعلی وکیلی در جلسه علنی صبح امروز (چهارشنبه) مجلس گفت: طرح اصلاح قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تامین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و همچنین اصلاح ماده ۱۰۴ قانون مالیات‌های مستقیم اعلام وصول می‌شود.

به گفته وی، همچنین طرح استفساریه ماده ۲۴۲ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب سال ۹۲ اعلام وصول می‌شود.

خبرآنلاین/

نادر سیف: تشکلهای بخش خصوصی ساماندهی می‌شوند

نادر سیف معاون تشکلهای اتاق ایران می‌گوید: «شناسایی دقیق مشکلاتی که منجر به کند شدن رشد اقتصادی و صنایع می‌شود یکی از دغدغه‌های اصلی کشور به شمار می‌رود.»

به گزارش خبرگزاری خبرآنلاین، امروزه بهبود محیط کسب و کار به عنوان یک راهبرد توسعه مورد توجه محافل سیاستگذار در کشورهای مختلف قرار گرفته است و بر سیاست خصوصی سازی، مقدم شمرده می‌شود.

شود.

با توجه به تاکید مسؤلان ارشد نظام بر اهمیت بهبود فضای کسب و کار و از آنجا که این موضوع، یک پروژه نیست که مقطعی آغاز شود و پایان یابد، ضروری است همه توان مدیریتی و حاکمیتی کشور، در راستای آن هماهنگ شود.

قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در سال ۱۳۹۰ به تصویب مجلس رسید. پیشنهادی این قانون که به صورت طرح توسط برخی نمایندگان مجلس به صحن علنی پیشنهاد شده بود، در واقع در اتاق ایران و پس از رایزنی‌های مستمر فعالان اقتصادی بخش خصوصی و نمایندگان مجلس نگاشته شد.

این قانون توجه بسیار خوبی به شرایط مورد نیاز بخش خصوصی برای توسعه فعالیت‌های قانونمند دارد؛ هر چند حدود ۲ سوم پیشنهادهای تدوین شده بخش خصوصی، به دلایل شرایط زمانی خاص، در عمل در متن نهایی این قانون گنجانده نشد، با این حال هنوز تمام ظرفیت‌های این قانون نیز به بهره برداری نرسیده است. برای بررسی ابعاد این موضوع به سراغ نادر سیف معاون تشکلهای اتاق ایران رفتیم.

آیا قانون بهبود، تمام مطالبات بخش خصوصی را منعکس می‌کند؟ آیا ضرورتی برای اصلاح آن می‌دانید؟

این قانون، یکی از دستاوردهای مهم همدلی مسؤلان ارشد نظام با فعالان اقتصادی بخش خصوصی است. به عنوان مهمترین نکته می‌توانیم به سخنان رهبر معظم انقلاب در دیدار با رئیس و هیأت رئیسه وقت اتاق ایران در شهریور ماه ۱۳۸۹ اشاره کنیم که فرمودند: «از جمله کارهایی که به نظر ما عمده

وظیفه دولت است، بهبود فضای کسب و کار است. همین مسئله مقررات، تسهیلات گوناگون و پیچ و خم‌های اداری فراوان، اینها همه، چیزهایی هستند که اگر چنانچه اصلاح شود، بهبود فضای کسب و کار، که یکی از مسائل عمده اقتصادی ماست، حاصل خواهد شد.»

در این قانون ظرفیت‌های بسیار خوبی در نظر گرفته شده است و بسیاری از انتظارات بخش خصوصی را پوشش می‌دهد. اما همین قانون زمانی تصویب شد که دولت وقت، نگاه چندان مثبتی نسبت به بخش خصوصی نداشت و به همین دلیل، نمایندگان مجلس ترجیح دادند بر نکات اصلی پیش‌نویس تمرکز کنند و تمام انتظارات بخش خصوصی، در متن نهایی قانون گنجانده نشد. همچنین این قانون در عمل تا آغاز تشکیل دولت یازدهم، کمتر مورد توجه قرار گرفت و اغلب دستگاه‌های اجرایی برای اجرای آن مقاومت جدی می‌کردند. از علایم بی‌اعتنایی مسؤلان اجرایی وقت به ارشادهای مقام معظم رهبری و مسئولیتی که مجلس برای آنها ترسیم کرد می‌توان به عدم ابلاغ قانون توسط رئیس دولت دهم اشاره کرد. دولت وقت در جریان تصویب این قانون به شدت مخالف آن بود؛ به طوری که رئیس جمهوری وقت صریحا به طرح و تصویب آن در مجلس شورای اسلامی اعتراض و از ابلاغ مصوبه مجلس شورای اسلامی نیز خودداری کرد. تا اینکه در پایان مهلت قانونی، رئیس مجلس شورای اسلامی بر اساس رویه خاصی که در قانون اساسی پیش بینی شده، متن قانون را برای درج در روزنامه رسمی ابلاغ کرد.

با آن که اجرای قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، یکی از شعارهای انتخاباتی دولت یازدهم و متعاقبا دولت دوازدهم اعلام شد، متأسفانه همچنان

بخش‌های مهمی از این قانون اجرایی نشده است. پس تا زمانی که تمام ظرفیت‌های قانون فعلی بهره برداری نشده است، قاعدتا اصلاح قانون ضرورتی نخواهد داشت.

موانع اجرای کامل این قانون را چه می‌دانید؟

تاکنون آیین نامه‌های اجرایی برای ماده ۱۶، ۹، ۷ و ۲۵ این قانون تصویب شده است اما هنوز برخی از مواد مهم قانون فاقد آیین نامه اجرایی هستند. زمان طولانی تصویب آیین نامه و انحراف آیین نامه‌های موجود از موضوع مدنظر قانون‌گذار، مانع حسن اجرای این قانون می‌شود.

مساله بعدی، عدم ثبات قوانین و مقررات در کشور و اصلاحیه و الحاقیه‌های مکرر هریک از قوانین و مقررات و لحاظ نشدن نظرات بخش خصوصی و طبعا بی‌اطلاعی از مواضع آنها به عنوان مهمترین دینفعان هر مصوبه توسط نهادهای تهیه‌کننده لوایح و طرح‌هاست.

موضوع دیگر توجه نداشتن به قوانین مشابه قبلی است که متأسفانه قانونگذار در تصویب مفاد قانون به قانون پیشین در همین موضوع توجه و دقت کامل را به کار نبرده که این امر منجر به از میان رفتن شفافیت و تمرکز و هماهنگی نهادی لازم برای ایجاد و بهره‌برداری از این بند را داشت.

مثلا در ماده ۵ قانون بهبود آمده است اتاق‌ها مکلفند فهرست ملی تشکلهای اقتصادی را تهیه و تغییرات آن را اعلام کنند. در تعریف تشکلهای تشکلهایی که به منظور حفظ حقوق و منافع مشروع و قانونی اعضاء و ساماندهی فعالیت و بهبود وضعیت اقتصادی اعضاء اعم از حقیقی و حقوقی، به موجب قانون و یا به صورت داوطلبانه توسط مدیران صنایع و معادن،

کشاورزی، بازرگانی، خدمات و نیز صاحبان کسب یا پیشه یا حرفه و تجارت نزد اتاق ها یا سایر مراجع قانونی ثبت شده یا می شوند.

تعدد مراجع تشکیل و ثبت تشکل ها و رویه های ناهمسان و ناهماهنگ آنها، اجرای حکم این ماده را مشکل و پیچیده کرده است. لذا اتاق ایران ابزار لازم برای انسجام بخشیدن به تشکل های اقتصادی مربوطه را ندارد. و در این راستا با وزارتخانه های مرتبط با این حوزه مکاتباتی هم صورت گرفته که تاکنون ثمربخش نبوده است. تلاش های اتاق ایران برای تهیه فهرست ملی تشکل های اقتصادی به نتیجه رسیده و در پورتال اتاق ایران منتشر شده ولی و انسجام بخشیدن به تشکل های مربوطه به دلایل یاد شده تاکنون موثر نبوده است.

در این قانون تکالیف متعددی برای نهادهای مختلف از جمله دولت و اتاق پیش بینی شده است. آیا اتاق به تکالیف خود در این زمینه بویژه تکالیف مندرج در ماده ۵ قانون به خوبی عمل کرده است؟ اتاق ایران مطابق این ماده موظف شده که ساماندهی، ایجاد و ثبت تشکل های اقتصادی در بخش های فاقد تشکل را انجام و همچنین با ادغام، یکپارچه سازی و انسجام تشکل های موازی، نظم و ساماندهی تشکلی را برقرار کنند. آیا اتاق در این زمینه موفق بوده است؟

در این ماده شاهد ترسیم وضعیت ایده آل تشکل های اقتصادی و همچنین وظایف اتاق هستیم. بویژه در تبصره ۱ تاکید شده که اتاق از فعالیت تشکل های موازی جلوگیری کند. که این اقدام، در حوزه تشکل های ثبت شده در اتاق به صورت جدی دنبال و انجام شده است. همچنین با شناسایی تشکل های ثبت شده در خارج از اتاق زمینه الحاق آنها به اتاق ایران و دعوت آن ها به این امر نیز فراهم شده است

تا از فعالیت های موازی جلوگیری شود.

تاکنون فهرست تشکل های ملی در پورتال اتاق ایران منتشر و به روزرسانی شده و در اختیار عموم است. برای ساماندهی تشکل ها نیز مطالعات، تحقیقات و پژوهش هایی انجام شده که در نتیجه آن ها سند توسعه و توانمندسازی تشکل های کسب و کار تدوین شده است. از سوی دیگر در حوزه هایی که فاقد تشکل بوده و تقاضا وجود داشته اقدام به ایجاد تشکل جدید شده است و در حوزه هایی که خلا بوده، زمینه های لازم برای ایجاد تشکل فراهم شده است.

تصویب آیین نامه تشخیص تشکل های ملی توسط شورای عالی نظارت و معرفی تشکل های سراسری و ملی از طریق پورتال اتاق ایران، تدوین اساسنامه نمونه انجمنی، فدراسیونی و کنفدراسیونی و تدوین آیین نامه اجرایی بخشی از مواد ۱ و ۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و تصویب آن توسط هیات رئیسه اتاق از دیگر اقدامات انجام شده است.

توانمند سازی تشکل های وابسته به اتاق ایران در قالب حمایت های مالی، معنوی، آموزشی و مشاوره ای از دیگر اقدامات است که در خصوص آن موارد زیر اجرا شده است. تشکل هایی که به اتاق ایران الحاق می شوند از این مزیت برخوردار خواهند بود که در شبکه ارتباطی بخش خصوصی مورد حمایت متقابل قرار گرفته و می توانند نقش مؤثرتری در مطالبه منافع اعضای خود ایفا کنند.

از سوی دیگر، ساماندهی تشکل ها در قالب انجمن های ملی، فدراسیون، کنفدراسیون، ایجاد شعب تشکل های ملی موجود در استان ها با هماهنگی اتاق های استانی و تغییر آیین نامه و اساسنامه های موجود به منظور ایجاد تشکل های سراسری صورت

گرفته است.

همچنین به منظور جلوگیری از موازی کاری در تشکل های اقتصادی، اقدام به شبکه سازی و اجرای الگوی هرمی تشکلی بر مبنای انجمن های ملی، فدراسیون و کنفدراسیون شده است. بر همین اساس تعداد ۱۱ تشکل بالادستی تشکیل شده است که با عنوان فدراسیون فعالیت می کنند.

اتاق ایران به عنوان مشاور رسمی قوای سه گانه، از طریق مکاتبه با دستگاه های مرتبط در خصوص چالش های جدی پیش روی امر ساماندهی مورد نظر قانون، راهکارهای اجرایی و الزامات آن را یادآوری کرده است. خوشبختانه این مشورت ها تا حدود زیادی موثر بوده و امیدواریم همه دستگاه ها به این خواسته پارلمان بخش خصوصی تمکین کنند.

پیش بینی شما از دستاوردهای ایجاد نظم تشکلی برای اقتصاد ایران چیست؟ بویژه این اقدام چه جایگاهی در اقتصاد مقاومتی و افزایش تاب آوری اقتصاد ایران در برابر مخاطرات دارد؟

بخش خصوصی اقتصاد کشور و تشکل ها که نمایندگان این بخش هستند، یکی از ارکان مهم توسعه اقتصادی و اقتصاد مقاومتی به شمار می آیند. تشکل ها می توانند با ریزنی برای رفع موانع تولید رقابتی و ارتقای شاخص های محیط کسب و کار، به فراهم شدن زمینه رشد و شکوفایی فعالیت های اقتصادی داخلی توسط بخش خصوصی کمک کنند. از جمله محورهایی که در سیاست های ابلاغی رهبر معظم انقلاب در اقتصاد مقاومتی توجه فعالان اقتصادی را جلب می نماید مردمی کردن اقتصاد از طریق میدان دادن به فعالان اقتصادی و رفع مشکلات

آنها برای فعال سازی بخش خصوصی به عنوان موتور و محرک اصلی رشد اقتصادی و صنعتی کشور، ارتقاء شاخص های سهولت کسب و کار و کارآفرینی، ارتقاء قابلیت های رقابتی محصولات و خدمات و محدود سازی اقتصاد دولتی و آزادسازی اقتصاد است.

اقتصاد مقاومتی، اقتصادی مبتنی بر مشارکت فعال مردم و تشکل های اقتصادی به عنوان خواستگاه پیگیری های صنفی در رونق اقتصادی و بهبود فضای کسب و کار کشور است.

تشکل های اقتصادی کشور که با هدف دفاع از منافع مشروع بخش خصوصی و رفع موانع و مشکلات آنها، ایجاد فضای رقابتی و افزایش اثربخشی سرمایه گذاری های انجام شده در آن بخش یا صنف را از طریق تعمیق مشارکت و شکل دهی به سرمایه اجتماعی در میان فعالان اقتصادی دنبال می کنند و به موجب نقشی که ماده پنج قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار برای اتاق بازرگانی و تشکل های اقتصادی قائل شده است بخشی از ارکان تصمیم ساز اتاق بازرگانی و به نوعی بازوی مشورتی برای قوای سه گانه کشور به شمار می روند و می توانند نقش مهمی در تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی ایفا کنند.

در حال حاضر که شناسایی دقیق مشکلاتی که منجر به کند شدن رشد اقتصادی و صنایع می شود یکی از دغدغه های اصلی کشور به شمار می رود و دولت و نهادهای سیاست گذار نمی دانند چه ورودی ها و شرایطی لازم است تا بخش خصوصی بتواند فعالیت های خود را بهبود بخشد، یک راه حل موثر برای حل این مشکلات این است که تشکل های اقتصادی با تقویت توان کارشناسی خود و همفکری و مشارکت خبرگان خصوصی، دولتی، دانشگاهی و صاحب نظران اقتصادی، آمار و اطلاعات دقیق و قابل

اتکا تولید نمایند. تشکلهای اقتصادی می‌توانند بر اساس اطلاعاتی که از تحلیل وضع موجود صنعت، بخش یا صنف خود به دست می‌آورند، چالش‌های موجود و همچنین کانون‌های آسیب‌پذیری مرتبط را شناسایی، تحلیل و طبقه‌بندی نمایند و با انجام مطالعات پژوهشی، مجموعه‌ای از راه‌حل‌ها و راهبردهای بهبود کسب و کار در آن بخش را با در نظر گرفتن منافع تمامی فعالان اقتصادی کشور احصا و به دولت و نهادهای سیاست‌گذار ارائه کنند.

ایرنا/ طی ۹ ماه امسال؛ افزایش ۵,۵ درصدی تسهیلات پرداختی بانکها به بخش‌های اقتصادی

تسهیلات پرداختی بانک‌ها طی ۹ ماه سال ۱۳۹۶ به بخش‌های اقتصادی مبلغ ۴۰۳۶,۶ هزار میلیارد ریال بوده که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۲۱۰ هزار میلیارد ریال (معادل ۵,۵ درصد) افزایش داشته است.

به گزارش ایرنا، بر اساس جدیدترین آمار بانک مرکزی که بیانگر هدف از پرداخت تسهیلات در بخش‌های اقتصادی طی ۹ ماه سال ۱۳۹۶ است، سهم تسهیلات پرداختی در قالب سرمایه در گردش مبلغ ۲۵۱۵,۴ هزار میلیارد ریال (معادل ۶۲,۳ درصد کل تسهیلات پرداختی) است که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل مبلغ ۶۴,۷ هزار میلیارد ریال ۲,۶ درصد افزایش داشته است.

سهم تسهیلات پرداختی بابت تامین سرمایه در

گردش بخش صنعت و معدن نیز در ۹ ماه سال جاری معادل ۱۰۰۲,۲ هزار میلیارد ریال بوده است که حاکی از تخصیص ۳۹,۸ درصد از منابع تخصیص یافته به سرمایه در گردش تمام بخش‌های اقتصادی (مبلغ ۲۵۱۵,۴ هزار میلیارد ریال) است.

از ۱۱۸۰,۳ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداختی در بخش صنعت و معدن معادل ۸۴,۹ درصد آن (مبلغ ۱۰۰۲,۲ هزار میلیارد ریال) در تامین سرمایه در گردش پرداخت شده که بیانگر توجه و اولویت‌دهی به تامین منابع برای این بخش توسط بانک‌ها در سال جاری است.

همچنین تعداد ۱۹۹ هزار و ۷۳ فقره تسهیلات به بخش صنعت و معدن با میانگین پرداختی هر فقره ۵۹۲۹ میلیون ریال پرداخت شده که بیشتر از میانگین پرداختی سایر بخش‌ها است. در ضمن در بخش خدمات تعداد ۳ میلیون و ۶۴۲ هزار و ۶۲۰ فقره تسهیلات با میانگین پرداخت هر فقره ۴۴۱ میلیون ریال پرداخت شده است.

در پرداخت تسهیلات در تداوم مسیر جاری ملاحظات مربوط به کنترل تورم را نیز در نظر گرفت و همواره مراقب قدرت گرفتن پتانسیل تورمی ناشی از فشار تقاضای کل در اقتصاد نیز بود.

بر این اساس ضروری است به افزایش توان مالی بانک‌ها از طریق افزایش سرمایه و بهبود کفایت سرمایه بانک‌ها، کاهش تسهیلات غیرجاری و بازگرداندن آنها به مسیر صحیح اعتباردهی بانک‌ها، افزایش بهره‌وری بانک‌ها در تامین سرمایه در گردش تولیدی، پرهیز از فشارهای مضاعف بر دارایی بانک‌ها و ترغیب بنگاه‌های تولیدی به سمت بازار سرمایه به عنوان یک ابزار مهم در تامین مالی طرح‌های اقتصادی (ایجاد) توجه ویژه‌ای کرد.

ایلنا/

تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی؛ کاهش ریسک بنگاهها در ورود به بازارهای بین‌المللی

بنگاه‌های کوچک و متوسط، اغلب با مشکلات قابل توجهی، به ویژه در ورود به بازارهای خارج از کشور، مواجه هستند، که در این زمینه، کنسرسیوم‌های صادراتی، نه تنها به اعضا خود در زمینه حضور در صادرات کمک می‌کند، بلکه می‌تواند مزیت‌های قابل توجه دیگری را نیز به همراه داشته باشد.

به گزارش ایرنا، معاون صنایع کوچک شرکت شهرک‌های صنعتی تهران با اشاره به جهانی شدن اقتصاد و بازرگانی و شدت رقابت در بازارها همچنین نقش صادرات در رشد تولید و رونق اقتصادی کشور، گفت: بنگاه‌های کوچک و متوسط، اغلب با مشکلات قابل توجهی، به ویژه در ورود به بازارهای خارج از کشور، مواجه هستند، که در این زمینه، کنسرسیوم‌های صادراتی، نه تنها به اعضا خود در زمینه حضور در صادرات کمک می‌کند، بلکه می‌تواند مزیت‌های قابل توجه دیگری را نیز به همراه داشته باشد.

«تسریع مصدق صدقی» اظهار داشت: کاهش ریسک اعضای کنسرسیوم، صرفه جویی در زمان، هزینه‌های اداری، حمل و نقل، انبار نمودن و در نهایت بهبود سودآوری از جمله مزیت‌های تشکیل کنسرسیوم‌های صادراتی می‌باشد. وی افزود: در راستای برنامه‌های توسعه صادرات صنایع کوچک و خوشه‌های کسب و کار ۴ کنسرسیوم صادراتی تجهیزات آزمایشگاهی و پزشکی، پلاستیک، سنگ ایران و استون باکس در استان تهران در سالجاری شکل گرفته است.

ایسنا/ عسگراولادی در گفت‌وگو با ایسنا:
صادرات افزایش یافت

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران از افزایش حدود شش درصدی صادرات در یکی - دو ماه گذشته خبر داد و گفت: نرخ فعلی دلار واقعی نیست و باید به ۴۲۰۰ تومان کاهش یابد. اسدالله عسگراولادی در گفت و گو با ایسنا، اظهار کرد: نرخ فعلی دلار واقعی نیست و دولت هم نمی‌تواند نرخ آن را پایین بیاورد.

وی افزود: نرخ واقعی ارز از عدد فعلی کمتر است و باید حدود ۴۲۰۰ تومان در نظر گرفته شود. اما دولت هم نمی‌تواند نرخ ارز را پایین آورد، چون باید ذخایر ارزی داشته باشد تا بتواند در بازار عرضه کند و نرخ را کاهش دهد.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران اضافه کرد: اگر دولت ارز کافی داشته باشد و بتواند در بازار عرضه کند باید پنج درصد نرخ ارز کاهش پیدا کند و به ۴۲۰۰ تومان برسد که البته این در صورتی است که چنین امکانی وجود داشته باشد.

عسگراولادی با بیان اینکه تثبیت نرخ ارز به نفع اقتصاد است، تصریح کرد: صادرکنندگان صادرات خود را بر اساس نرخ ۴۲۰۰ تومان تنظیم کرده‌اند ولی افزایش آن اثر زیادی بر صادرات نداشته است. اگر پنج درصد نرخ ارز پایین آید و قیمت آن تثبیت شود برای صادرات بهتر است، چرا که برای صادرکنندگان ثبات نرخ ارز مهم است.

وی اظهار کرد: اگر برای پنج - شش ماه بتوانند نرخ ارز را ثابت نگه دارند هم صادرات افزایش پیدا می‌کند و هم قاچاق کم خواهد شد، چراکه اکنون یکی از گرفتاری‌های بزرگ برای ارز، قاچاق است؛ مسئله‌ای

که هنوز نتوانسته‌ایم جلوی آن را بگیریم. به گفته رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و روسیه، صادرات در یکی - دو ماه گذشته پنج تا شش درصد افزایش پیدا کرده است.

دنیای اقتصاد / بانک مرکزی رشد تولید ناخالص داخلی نیمسال اول را ۴/۵ درصد اعلام کرد

روایت دوم از رونق اقتصاد

دنیای اقتصاد : روز گذشته ۲۶ دی ماه رئیس بانک مرکزی در نشستی مشترک با فراکسیون «امید» به اعلام کلیات رشد اقتصادی کشور در نیمه نخست امسال پرداخت.

بر این اساس، اقتصاد کشور در سه ماه نخست سال انبساط ۴/۶ درصدی و در سه ماه دوم سال انبساط ۴/۴ درصدی را تجربه کرده است. برآیند این تغییرات نیز رشد اقتصادی ۴/۵ درصدی را برای اقتصاد ایران در نیمه نخست سال جاری به همراه داشته است. آمارهای ارائه شده از سوی رئیس بانک مرکزی دومین روایت از رشد اقتصادی کشور در نیمه نخست سال جاری است. پیش از این مرکز آمار رشد اقتصادی نیمه نخست سال جاری را حدود یک واحد درصد بیشتر از بانک مرکزی و معادل ۵/۶ درصد گزارش کرده بود. در پی اظهارات سیف نیز بانک مرکزی اقدام به انتشار جزئیات کارنامه اقتصاد ایران در نیمه نخست سال جاری کرد. بر مبنای آمارهای بانک مرکزی بخش‌های «نفت» و «حمل و نقل و انبارداری و ارتباطات» به ترتیب اثر فزاینده ۱/۳ درصدی و ۰/۷ درصدی بر رشد اقتصادی داشته‌اند. بخش‌های

«صنعت»، «بازرگانی، رستوران و هتلداری» و «برق و آب و گاز» نیز هر کدام اثر فزاینده‌ای در حدود ۵/۰ درصد بر رشد اقتصادی داشته‌اند. این در حالی است که بانک مرکزی اثر بخش خدمات بر تولید ناخالص داخلی را معادل منفی ۱/۰ درصد گزارش کرده است.

آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد حجم تولید ناخالص داخلی در نیمه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴/۵ درصد بیشتر شده است. این خبر ابتدا از سوی رئیس کل بانک مرکزی در نشست مشترک با اعضای فراکسیون امید مجلس اعلام شد. اما پس از آن بانک مرکزی نیز جزئیات رشد اقتصادی در نیمه سال نخست سال جاری را منتشر کرد. جزئیات این آمارها حکایت از اثرگذاری مثبت بخش صنعت در رشد اقتصادی دارد. همچنین آمارها نشان می‌دهد رشد ارزش افزوده این بخش در تابستان مثبت و به فاز رونق وارد شده است. دیگر آمارها نیز حاکی از رشد مثبت تشکیل سرمایه در نیمه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل است.

انبساط ۴/۵ درصدی اقتصاد

بر اساس محاسبات بانک مرکزی رشد اقتصادی در بهار سال جاری معادل ۴/۴ درصد و در تابستان رقم ۴/۶ درصد بوده است. با این آمار می‌توان عنوان کرد رشد اقتصادی در نیمه نخست سال جاری ۴/۵ درصد ثبت شده است. همچنین بر اساس آمارهای بانک مرکزی رشد اقتصادی بدون نفت در نیمه نخست سال جاری نیز ۴/۱ درصد بوده است. این رقم در فصل بهار معادل ۴ درصد و در فصل تابستان نیز ۴/۳ درصد بوده است. پیش از این بانک مرکزی،

به شکل رسمی آمار رشد اقتصادی را تنها تا پایان زمستان منتشر کرده بود. همچنین مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی نیمه نخست را ۵/۶ درصد اعلام کرده بود. بر اساس آمارهای بانک مرکزی، در سال گذشته، رشد اقتصادی فصل بهار معادل ۷/۵ درصد و رشد اقتصادی فصل تابستان ۱۲/۹ درصد ثبت شده بود. این آمارها نشان می‌دهد که نسبت به سال قبل، از سرعت رشد اقتصادی کاسته شده است، اما این ارقام نیز با توجه به عبور اثر رشد نفتی عملکرد قابل قبولی است. کاهش رشد اقتصادی در سال جاری نسبت به سال قبل قابل پیش‌بینی بود زیرا در سال ۱۳۹۵، رشد اقتصادی دورقمی به دلیل استفاده از

درصد تغییر (رشد) تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی و اقلام هزینه‌ای

نیمه اول سال ۱۳۹۶	نیمه اول سال ۱۳۹۵	به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰
۴/۲	۳/۹	ارزش افزوده گروه کشاورزی
۵/۸	۶۱/۹	ارزش افزوده گروه نفت
۴/۵	-۰/۸	ارزش افزوده گروه صنایع و معادن
۳/۸	۱/۷	ارزش افزوده گروه خدمات
۴/۵	۱۰/۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
۳/۷	۱/۲	مخارج مصرف نهایی بخش خصوصی
۳/۵	۵/۶	مخارج مصرف نهایی بخش دولتی
۰/۱	-۵	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۴/۳	۴۹/۶	صادرات کالاها و خدمات
۱۱/۴	-۱/۸	واردات کالاها و خدمات
۴/۲	۱۰/۴	هزینه ناخالص داخلی به قیمت بازار

ظرفیت‌های بخش نفتی پس از لغو تحریم‌ها بوده است. طبیعی است که با توسعه صادرات نفتی، میزان تولید اقتصادی رشد قابل‌توجهی در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ یابد، اما ادامه این رویه در سال ۱۳۹۶ ممکن نبود، زیرا اثرگذاری بخش نفتی در رشد اقتصادی تقریباً تمام شده و باید این افزایش در سایر بخش‌ها صورت گیرد.

مثبت شدن تمام گروه‌ها

بانک مرکزی پس از صحبت‌های رئیس کل بانک مرکزی جزئیات تولید ناخالص داخلی را نیز منتشر کرد. آمارهای بانک مرکزی حاکی از آن است که تولید ناخالص داخلی در نیمه نخست سال جاری به قیمت ثابت سال ۹۰، به حدود ۳۵۴ هزار میلیارد تومان رسیده است. اگرچه آمارهای مرکز آمار نشان می‌داد سهم بخش نفت از رشد اقتصادی کاهش

یافته است اما بر اساس آمارهای بانک مرکزی، ۳/۱ واحد درصد از رشد اقتصادی ۵/۴ درصدی در نیمه نخست به دلیل فعالیت‌های بخش نفت بوده است. بر اساس گزارش بانک مرکزی، افزایش نرخ رشد ارزش افزوده این گروه، به‌طور عمده ناشی از افزایش نرخ رشد تولید و صادرات نفت خام، تولید میعانات گازی، تولید فرآورده‌های پالایشگاهی و نیز افزایش تولید و صادرات گاز طبیعی نسبت به دوره مشابه سال قبل بوده است. همچنین گروه حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات اثر ۷/۰ واحد درصدی در رشد داشته و پس از نفت در رده دوم قرار گرفته است. «بازرگانی، رستوران و هتلداری»، «صنعت» و «برق، آب و گاز» هر کدام به اندازه ۵/۰ واحد درصد از رشد اقتصادی را تشکیل داده و نقش عمده‌ای در رشد مثبت نیمسال نخست ایفا کرده‌اند. آمارهای بانک مرکزی حاکی از آن است که رشد

تمام بخش‌ها اعم از کشاورزی، نفت، صنایع و معادن و خدمات در نیمه نخست سال جاری مثبت بوده است. نکته قابل توجه در گزارش بانک مرکزی حاکی از آن است که تغییر قابل توجهی در بخش صنعت رخ داده و رشد ارزش افزوده بخش صنعت معادل ۵/۴ درصد بوده، این در حالی است که این رقم در مدت مشابه سال قبل منفی گزارش شده بود. پیش‌تر بانک مرکزی آمار شاخص کارگاه‌های بزرگ صنعتی را در نیمه نخست سال جاری منتشر کرده بود. این آمارها نشان می‌دهد که رشد این شاخص در نیمه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۹/۴ درصد بوده است. این رشد در نیمه نخست سال قبل ۸/۴ درصد گزارش شده بود.

رونق ساختمان در سال ۹۶

آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد در فصل دوم سال جاری رونق تولید به بخش ساختمان بازگشته است. این بخش که زیرگروه صنایع و معادن محسوب می‌شود، در فصل اول سال جاری رشد منفی ۵/۳ درصد را ثبت کرده که این رقم در فصل دوم سال جاری به ۱/۳ درصد رسیده است. همچنین رشد ارزش افزوده بخش مسکن در نیمه نخست سال جاری معادل ۶/۰ درصد بوده است. در ۶ ماه نخست سال قبل رشد بخش ساختمان منفی ۶/۱۴ درصد بوده است. همچنین در بخش ساختمان ارزش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی مناطق شهری به قیمت‌های جاری نسبت به دوره مشابه سال قبل ۶/۱۲ درصد افزایش یافته است.

رشد تشکیل سرمایه مثبت شد

بررسی‌ها از طرف تقاضای اقتصاد نیز حاکی از آن

است که رشد گروه‌ها در نیمه نخست مثبت بوده است. بر این اساس، رشد مخارج مصرف نهایی به ۷/۳ درصد و رشد مخارج مصرف نهایی بخش دولتی به ۵/۳ درصد رسیده است. یکی از نکات قابل توجه دیگر این گزارش، مثبت شدن رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص است. بر اساس این آمارها رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در نیمه نخست سال جاری ۱/۰ درصد بوده که این رقم در نیمه نخست سال قبل معادل منفی ۵ درصد بوده است. همچنین رشد سرمایه ثابت در فصل تابستان ۴/۱ درصد بود که این رقم به دلیل رشد ۱/۲ درصدی در بخش تشکیل سرمایه ساختمان بوده است.

با وجود رشد مثبت تشکیل سرمایه بخش ساختمان، رشد تشکیل سرمایه در نیمه نخست سال جاری منفی ۹/۰ درصد بوده است. بر اساس گزارش بانک مرکزی، کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای در نیمه نخست سال ۱۳۹۶، نسبت به دوره زمانی مشابه گذشته، مهم‌ترین عامل درخصوص کاهش نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در بخش ماشین‌آلات بوده است. همچنین در حوزه تجارت خارجی و بر اساس برآوردهای اولیه، صادرات و واردات کالاهای خدمات در نیمه نخست سال جاری به ترتیب از رشد ۳/۴ درصدی و ۴/۱۱ درصدی برخوردار بوده است. بر اساس آمارهای بانک مرکزی عمده‌ترین منابع آماری محاسبه اقلام هزینه ناخالص داخلی را منابعی نظیر طرح آماری بودجه خانوار در مناطق شهری، پرداختی خزانه‌داری کل کشور و آمار صادرات و واردات گمرک و تراز پرداخت خارجی کشور تشکیل می‌دهند.

پیش‌بینی مراکز معتبر از رشد اقتصادی

بر اساس پیش‌بینی‌های مراکز مهم، رشد اقتصادی

رشد اقتصادی فصلی به روایت بانک مرکزی

در سال جاری در حد ۴ درصد خواهد بود. صندوق بین‌المللی پول در گزارشی که در آذر ماه سال ۱۳۹۶ منتشر کرد، آورده است رشد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۶، به ۴/۲ درصد خواهد رسید. همچنین بر اساس آمارهای بانک جهانی، رشد اقتصادی ایران در سال ۲۰۱۷ میلادی ۳/۶ درصد پیش‌بینی شده که البته در گزارش قبلی این نهاد، رشد اقتصادی رقم ۴ درصد عنوان شده بود.

مقایسه آمار بانک مرکزی با مرکز آمار

پیش از بانک مرکزی، مرکز آمار ایران نیز آمار رشد اقتصادی در نیمه نخست سال جاری را منتشر کرده بود. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی در نیمه نخست سال جاری، ۵/۶ درصد بوده که بیش از یک واحد درصد از ارزیابی بانک مرکزی بیشتر بوده است. همچنین بر اساس آمارهای این گزارش، رشد اقتصادی فصل بهار ۶/۲ درصد و رشد اقتصادی فصل تابستان معادل ۵/۲ درصد بوده است. در حالی که آمار رشد اقتصادی مرکز آمار نشان می‌دهد که رشد فصل بهار نسبت به فصل تابستان بهتر بوده، اما بررسی مرکز آمار ایران حاکی از آن است که رشد اقتصادی در فصل تابستان نسبت به فصل بهار عملکرد بهتری را ثبت کرده است.

دنیای اقتصاد /

روش مبارزه با مفاسد اقتصادی

فاطمه مهجوریان

تجربه تاریخی نشان داده است که تقریباً تمام اقدامات

خلاف قوانین و مقرراتی که افراد مرتکب می‌شوند - فارغ از آنکه در کدام حوزه رخ دهند- به امید کسب ثروت و دارایی بیشتر است. گویی ریشه تمام مفاسد به فساد در حوزه اقتصادی و مالی بازمی‌گردد. از این روست که محروم کردن مجرمان از عواید نامشروع و غیرقانونی، به‌عنوان یکی از موثرترین شیوه‌های مبارزه با فساد شناخته می‌شود. کشوری را نمی‌توان پیدا کرد که -کم یا زیاد- دغدغه مبارزه با پول‌های کثیف را نداشته باشد. در ایران نیز بیش از ۱۶ سال از صدور فرمان هشت ماده‌ای خطاب به سران قوا درباره مبارزه با مفاسد اقتصادی می‌گذرد و در این مدت اقدامات بسیاری از سوی نهادهای ذی‌ربط انجام شده است. اگرچه هر کشور بنا بر نظام مقرراتی و... خود با پول‌های غیرقانونی برخورد می‌کند و شیوه مبارزه با فساد که در یک کشور کارآمد تلقی می‌شود، الزاماً در کشور دیگر آن کارآمدی را ندارد؛ لیکن، با توجه به شباهت روش‌های مورد استفاده مجرمان برای پولشویی، مراجع ذی‌ربط بین‌المللی بهترین تجربیات و رویه‌های مبارزه با این پول‌ها را با کشورها به اشتراک می‌گذارند.

وجود خط‌مشی و رویه‌های موثر و کارآمد برای مبارزه با پول‌های کثیف، پیش‌شرط تضمین سلامت اقتصادی کشور است. یکی از جدیدترین رویه‌هایی که در مبارزه با پولشویی مورد تاکید و تأیید جامعه بین‌المللی قرار گرفته، «رویکرد مبتنی بر ریسک» است. اتخاذ این رویکرد فراتر از آنکه برای کشورها یک گزینه یا انتخاب باشد، به یک الزام تبدیل شده و به نوعی اراده حکومت‌ها برای مبارزه با فساد را با این عیار می‌سنجند. بانک جهانی در سال ۲۰۱۴ ریسک را این‌گونه تعریف کرده است: «ریسک ترکیبی از احتمال وقوع یک حادثه ناخوشایند و میزان آسیب

وارد شده در صورت وقوع آن است.»

فلسفه مطرح شدن رویکرد مبتنی بر ریسک این بوده که کشورها - فارغ از آنکه اندازه اقتصاد آنها چقدر است و تا چه میزان از منابع مالی برخوردارند- همواره با محدودیت‌هایی برای مبارزه با پول‌های کثیف روبه‌رو هستند. این محدودیت‌ها سبب می‌شود یا اراده کشورها سست شود (به ویژه با در نظر گرفتن الزامات متعدد تطبیق و مبارزه با پولشویی و... که هر روز بر تعداد آنها اضافه می‌شود و منجر به اعمال جرمه‌های بعضاً کلانی علیه موسسات مالی کشورها نیز می‌شود) یا آنکه تلاش‌های آنها به ثمر نرسد و نه تنها آمار وقوع فساد کاهش نیابد، بلکه شاهد روند رو به افزایش آن نیز باشند. از این رو است که رویکرد ریسک‌محور مطرح شده و بین کشورها مقبولیت یافته است. رویکرد ریسک‌محور در سطوح مختلف از سوی حاکمیت‌ها اعمال می‌شود، از جمله در سطح کشوری، نهادهای ناظر و نیز موسسات مجری قانون که در نوشتارهای دیگر به آنها می‌پردازیم. لیکن موضوع و قصد از این نوشتار، تبیین چرایی و فلسفه رویکرد ریسک‌محور و نحوه اجرای آن به‌صورت کلی است.

گام اول: شناسایی ریسک‌ها

تا پیش از طرح رویکرد ریسک‌محور، شیوه غالب برای مبارزه با پول‌های کثیف، «یک قاعده برای همه» بود؛ یعنی همه نهادها و مشاغل (بدون اولویت خاصی) به‌صورت مساوی مورد بررسی قرار می‌گرفتند. اما در رویکرد ریسک‌محور، اولین گام این است که کشورها ریسک‌های خود را شناسایی کنند. به این معنا که بدانند کدام بخش‌ها منجر به تولید پول‌های غیرقانونی می‌شود (به‌طور مثال، رشوه) و به

کدامین شیوه مفسدان با طی فرآیند پولشویی، منشأ غیرقانونی وجوه خود را پنهان می‌کنند. شناسایی، ارزیابی و درک ریسک‌ها مهم‌ترین گام در مبارزه با پولشویی است. برای شناسایی ریسک‌ها می‌توان به تجربیات بین‌المللی مراجعه کرد و کشورها بنا بر ویژگی‌ها و بافت مخصوص خود می‌توانند مواردی به آنها افزوده یا از آنها حذف کنند (به‌طور مثال، کازینوها در دنیا به‌عنوان یکی از مراکز شناخته می‌شوند که برای پولشویی از آن استفاده می‌شود؛ لیکن از آنجا که در ایران چنین مراکزی به‌صورت رسمی وجود ندارد، ریسک آن در حدی پایین تلقی می‌شود که می‌توان آن را نادیده گرفت).

یکی از عوامل مهمی که نقش حیاتی در شناسایی ریسک‌ها دارد، همکاری و هماهنگی منسجم بین نهادهایی است که باید ریسک‌ها را شناسایی کنند. این نهادها باید ضمن برخورداری از تفکر سیستمی، درک مشترکی از الزامات رویکرد ریسک‌محور داشته باشند. رویکرد ریسک‌محور بدون وجود عزم و اراده سیاسی و همکاری نهادهای متولی در قالب یک سیستم به هم پیوسته، هیچ کشوری را به مقصود نخواهد رساند.

گام دوم: مدیریت ریسک‌ها

بدیهی است که اگر بتوان ریسک‌های موجود را که منجر به پولشویی می‌شود شناسایی و مدیریت کرد و کاهش داد، می‌توان گفت که قطار مبارزه با فساد با سرعت مناسب در حال حرکت است. همان‌گونه که پیش از این نیز مطرح شد، همواره منابع مالی و انسانی کشورها برای مبارزه با روندهای رو به گسترش (و پیچیدگی) پولشویی محدود است. در رویکرد ریسک‌محور، کشورها جراثمی را که منجر به

کسب عواید مجرمانه می‌شوند به دسته‌های با ریسک «بالا»، «متوسط» و «پایین» تقسیم‌بندی می‌کنند. (نکته مهم بعدی که باید در نظر گرفت آسیب‌پذیری کشورها نسبت به ریسک‌های شناسایی شده است. ممکن است ریسک وقوع یک نوع فساد در کشور «بالا» باشد؛ ولی آن کشور توانسته باشد از طریق وضع قوانین کارآمد، در نظر گرفتن مجازات‌های موثر، متناسب و بازدارنده، آموزش و...، آسیب‌پذیری خود را در مقابل آن ریسک کاهش دهد. از سوی دیگر ممکن است یک ریسک دارای اهمیت «متوسط» باشد، اما ضعف مقررات سبب شود کشور در مقابل آن کاملاً آسیب‌پذیر باشد.) در گام بعدی نکته مهم آن است که اقدامات کشورها نباید برای سه بخش با ریسک «بالا»، «میانی» و «کم» برابر و یکسان باشد، بلکه کشورها باید «متناسب» با ریسک‌های شناسایی شده اقدامات خود را اجرایی کنند.

طبق این رویکرد، علی‌القاعده بخش عمده‌ای از توان قانون‌گذار، نیروی انسانی شایسته، منابع مالی، تجهیزات فناوری اطلاعات، دوره‌های آموزشی، فرهنگ‌سازی و... باید برای بخش‌های با ریسک «بالا» هزینه شده و تخصیص یابد. بخش کمتری از امکانات و منابع برای بخش‌های با ریسک «میانی» و حداقل توان برای بخش‌های با ریسک «پایین» استفاده شود. این رویکرد و این نحوه تقسیم‌بندی کمک می‌کند دولت‌ها بتوانند از منابع خود به‌صورت موثرتر استفاده کنند و با منابع و امکانات محدودی که در اختیار دارند اطمینان حاصل کنند که به اهداف خود دست می‌یابند. علاوه بر این، کشورها انعطاف بیشتری برای اقدامات مدنظر خود خواهند داشت. خاطرنشان می‌شود فرآیند شناسایی ریسک‌ها یک اقدام ضربتی و یکباره نیست و کشورها باید

به‌صورت مرتب درک و شناخت خود از ریسک‌ها را به روز کنند.

رویکرد ریسک‌محور در مبارزه با پولشویی، کشف جدیدی نیست که برای مخاطبان ناآشنا باشد، لیکن همین ملموس و در ظاهر، قابل فهم بودن سبب شده است که برخی کشورها کمتر مراحل آن را به‌صورت تخصصی و کارشناسی - به ویژه با در نظر گرفتن تجربیات سایر کشورها- مورد بررسی قرار دهند و با همان رویکردهای قبلی به مصاف مفسدان رفته‌اند. عدم اتخاذ این رویکرد به‌صورت عملی همچنین سبب می‌شود رتبه کشور در فهرست کشورهایی که در آنها مبارزه موثر با فساد انجام می‌شود، در جایگاه غیرمناسبی قرار گیرد و از این رو ریسک شهرت کشور نیز آسیب ببیند.

دنیای اقتصاد/ عبور قیمت نفت از مرز ۷۰ دلاری و افت شدید شاخص دلار باعث شد
عقب‌نشینی موقت در بازار فلزات

جنگ ارزی احتمالی آمریکا با کاهش ارزش دلار در کنار افزایش قیمت نفت محرک جدیدی برای بازارهای کالایی با محوریت فلزات پایه ایجاد کرده که در ابهام بازار تاکنون به رشد قیمت‌ها منجر شده و دورنمای پیچیده‌ای را ترسیم کرده است.

رشد قیمت نفت خام برنت به بالاترین رقم از نوامبر سال ۲۰۱۴ همراه با لمس موقتی قیمت ۷۰ دلار یکی از مهم‌ترین رخدادهای بازار کالایی در روزهای اخیر بوده اگرچه سال ۲۰۱۸ از هم‌اکنون با پتانسیل

تغییرات بسیاری رو به رو شده است. در کنار این سیگنال کاهش ارزش دلار آمریکا را می‌توان سیگنال دیگری به شمار آورد که بر تمامی قیمت‌ها در بازارهای کالایی تأثیرگذار است. در کوتاه‌مدت کاهش ارزش دلار را می‌توان رخداد مهم‌تری دانست، زیرا تأثیرگذاری آن سریع‌تر رخ‌نمایی کرده و مخصوصاً گمانه‌زنی‌ها از آغاز جنگ ارزی جدید با مبدأ آمریکا نیز می‌تواند اهمیت این داده قیمتی را در بازارهای جهانی برجسته‌تر سازد. این دو سیگنال در نهایت بر تمامی بازارها موثر خواهد بود اگرچه بازار فلزات پایه مستعد تغییرات بیشتر و سریع‌تری است که ذات معامله آنها در بورس‌های معتبر جهانی این ویژگی را در نوسان قیمت‌ها بیشتر از سایر بازارها به ظهور می‌رساند. برای بررسی وضعیت قیمتی در بازار فلزات پایه باید تمامی این فلزات را مورد بررسی قرار داد که

تا حدودی وقت گیر و پراکنده خواهد بود ولی توجه به شاخص قیمتی در بورس فلزات لندن تقریباً تمامی رخدادهای را با ضریب خطای مطلوبی مورد ارزیابی قرار می‌دهد. شاخص بورس فلزات لندن موسوم به LME در روزهای گذشته حتی به نزدیک ۳۴۳۰ واحد افزایش یافت که به معنی ثبت بالاترین رکورد قیمتی از سال ۲۰۱۳ تاکنون است که موفقیت بزرگی برای بازار فلزات پایه محسوب می‌شود. این در حالی است که اخیراً یک عقب‌نشینی مقطعی در این بازار ایجاد شده ولی چیزی از ظرفیت‌های رشد در این بازار در آینده کم نمی‌کند.

کاهش قیمت نفت خام به‌صورت مقطعی در کنار افزایش شکننده ارزش دلار پس از رکوردهای بزرگ آن و همچنین رشد قیمت‌های پیشین و میل این بازار به تعدیل و تثبیت را می‌توان از دلایل

نوسان شاخص بورس فلزات لندن در یکسال اخیر

SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM | OTC

عقب‌نشینی موقتی در این بازار به شمار آورد. همین رویکرد قیمتی یعنی رشد نرخ در روز یکشنبه پس از موفقیت‌های بزرگ قیمتی در روزهای قبل از آن و عقب‌نشینی قیمتی در روز گذشته همگام با کاهش محدود بهای نفت و افزایش ارزش دلار حکایت از آن دارد که بازارهای جهانی فلزات بیش از پیش به نوسان قیمتی در این دو داده یعنی نفت خام و ارزش دلار واکنش نشان می‌دهند. این در حالی بود که عقب‌نشینی قیمت‌ها در بازار (آتی و نقدی) چین هم در این کاهش قیمتی موثر بوده‌اند. البته توجه به دو داده نفت و دلار به معنی ابهام در دورنمای بازار است، زیرا سیگنال‌های کلی از یک دو راهی مهم در بازارهای جهانی خبر می‌دهد؛ یعنی بازار بین رشد قیمت‌ها و سپس تعدیل و تثبیت نرخ مردد است و به دنبال داده‌هایی متقن برای نوسان نرخ می‌گردد. این وضعیت را می‌توان برگرفته از ابهام در فاز روانی بازارهای جهانی دانست.

روانشناسی ابهام در بازارهای جهانی

تحلیل‌های روانشناختی شیوه جدیدی از تحلیل قیمتی در بازارهای مختلفی است که چند سال است در ادبیات تحلیلی وارد شده و همچنین موفقیت‌های مطلوبی را ثبت کرده است. این در حالی است که تحلیل‌ها اغلب بر یک بازار خاص تمرکز دارد ولی بعضاً تأثیرپذیری بازارهای مشابه بر یکدیگر را نیز مورد بررسی قرار می‌دهد. در شرایط فعلی اوضاع متفاوتی در بازارها حکمفرماست، زیرا جو غالب در اغلب بازارهای کالایی شرایط مشابهی دارد و این تشابه رویکرد و راهبرد موجب خواهد شد تا تأثیرگذاری و تأثیرپذیری بازارها از یکدیگر بیش از گذشته برجسته شود. دلیل اصلی این وضعیت را

باید در چند داده مشخص ارزیابی کرد که می‌توان از رشد دسته جمعی اغلب قیمت‌ها، فراز و فرود تقاضای جهانی، بیم و امید از مهاجرت سرمایه به بازارهای رقیب مخصوصاً سهام، ترس از ریزش قیمت در کنار امیدواری به رشد بیشتر نرخ در سال جاری، تأثیرات فنی و روانی رفتارهای ترامپ بر بازارهای کالایی با وجود خوش‌بینی بازارها به رفتارهای وی، احتمال افزایش بیشتر و ممتد قیمت سهام در آمریکا تقابل پیدا و پنهان اقتصادی در چین و آمریکا و حتی اختلافات تجاری و سیاسی اروپا و آمریکا و چین و البته موضوع کره‌شمالی و حتی آینده برجام و رفتارهای خاص عربستان و سایر موارد مشابه نام برد. البته وزن و اهمیت رشد قیمت‌های جهانی در کنار خوش‌بینی به تداوم تقاضا بیش از سایر داده‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد. موجودی انبارها در بورس فلزات لندن به‌عنوان معرفی از وضعیت عرضه و تقاضا شرایط مساعدی ندارد، یعنی اغلب فلزات با کاهش محسوس موجودی انبارها برای فلزات خالص روبه‌رو شده که نشان می‌دهد برتری تقاضا بر عرضه‌ها جدی بوده، اگرچه این روند کلی بیشتر به سال گذشته میلادی بازمی‌گردد. در روزهای اخیر اغلب موجودی انبارها شرایط آرامی را سپری می‌کنند که به معنی آن است که هم‌اکنون تفاوت عرضه و تقاضا به سطوحی نسبتاً متعادل دست‌یافته و در صورتی که همین شرایط ادامه پیدا کند، یک سرعت‌گیر جدید در برابر رشد قیمت‌ها ایفای نقش خواهد کرد. این در حالی است که موجودی پایین انبارها موجب خواهد شد تا در صورت ورود تقاضایی جدید، قیمت‌ها روند افزایشی جدیدی را تجربه کند. از سوی دیگر موجودی انبارها از قراضه فلزات هم پایین است که به معنی ضعف سوپاپ اطمینان قیمتی در بازارها خواهد بود و

بالذات پتانسیل رشد قیمت‌ها را ایجاد می‌کند. با توجه به این موارد یعنی موجودی پایین انبارها، قیمت‌های بالای فعلی و سیگنال‌های جانبی از نوسان ارزش دلار و نفت خام می‌توان ابهام را به‌صورت واقعی در بازارها مشاهده کرد. این شرایط موجب شده تا بازار بسترهای جدیدی برای توجه به سیگنال‌های جانبی دلار و نفت را در ذات خود ایجاد کرده و همین موارد در نهایت توان تأثیرگذاری بیشتر را پیدا کرده‌اند. با توجه به تمامی این موارد هم‌اکنون روانشناسی و ساختارشناسی بازارهای جهانی ابهامی توأم با خوش‌بینی را تجربه می‌کند ولی سرمایه‌گذاران با توجه به قیمت‌های بالای فعلی و دورنمای نسبتاً مبهم قیمت‌ها بعضاً شجاعت تصمیم‌گیری چندانی نداشته، آن‌هم در شرایطی که ابهامات ذکر شده در مطالب فوق، همگی بر رفتار معامله‌گران و نوسان قیمت‌ها تأثیرگذار هستند. ذات مخاברה خبرهای مثبت و منفی بسیار در رسانه‌های اقتصادی به این شرایط شکننده روانی در بازارهای جهانی دامن زده‌اند تا جایی که روانشناسی پیچیده‌ای را بر مکانیزم قیمتی در بازار فلزات پایه و سایر بازارهای کالایی پدید آورده است. البته شاید فاز بعدی این رفتار قیمتی خطرناک‌تر باشد، زیرا امکان تقویت مجدد ارزش دلار و عقب‌نشینی بهای نفت به‌صورت مقطعی وجود دارد که در کنار رخدادهای بنیادین در بازارهای کالایی ابهامی عمیق‌تر را ایجاد خواهد کرد. اگرچه نمی‌توان اظهارنظر قاطعی در شرایط بحرانی بازار ابراز داشت ولی تجربه نشان داده است که بازار تا گذار از فاز ابهام تحرک بزرگی را تجربه نمی‌کند، هرچقدر هم که داده‌های بنیادین بر این بازارها تأثیرگذار باشند. این شرایط در نهایت موجب خواهد شد تا بازار تا عبور از شرایط فعلی حالتی تدافعی به خود گرفته

و با یک گام عقب‌نشینی قیمتی خود را برای تقویت نرخ آماده کند. این عقب‌نشینی هم به معنی افزایش جذابیت خرید و کاهش موجودی انبارهاست که در نهایت جهش بزرگ‌تری را موجب خواهد شد.

در بازار آزاد تهران؛

یورو به مرز ۵۵۰۰ تومان رسید

در جریان معاملات بازار آزاد تهران، قیمت هر یورو به مرز ۵۵۰۰ تومان رسید و نرخ سکه تمام بهار آزادی طرح جدید نیز، ده هزار تومان رشد کرد.

به گزارش خبرنگار مهر، در جریان معاملات امروز (چهارشنبه) بازار آزاد تهران، قیمت هر یورو به مرز ۵۵۰۰ تومان رسید و ۵۴۸۰ تومان قیمت خورد. در عین حال هر دلار آمریکا ۴۳۹۰ تومان، پوند ۶۱۵۰ تومان، درهم امارات ۱۲۳۰ تومان و لیر ترکیه ۱۱۸۰ تومان است.

هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید با ده هزار تومان افزایش مواجه شد؛ به نحوی که قیمت به یک میلیون و ۵۰۵ هزار و ۲۷۹ تومان رسید.

هر سکه طرح قدیم یک میلیون و ۴۵۱ هزار و ۸۲۳ تومان، نیم سکه ۷۲۴ هزار و ۴۱۲ تومان، ربع سکه ۴۲۲ هزار و ۶۵۷ تومان و سکه یک گرمی ۲۸۲ هزار و ۷۷۰ تومان است.

راهکارهایی برای طراحی یک فضای اداری جدید!

دنیای اقتصاد /

نویسنده: Brandi Pearce, Pamela Hinds

مترجم: آناهیتا جمشیدنژاد

منبع: HBR

سازمان‌ها به امید حفظ استعدادها، تشویق همکاری متقابل در کار، افزایش آگاهی از انواع مختلف تخصص و تسریع خلاقیت و نوآوری در اجرای فضاهای باز اداری (open office plan) از یکدیگر سبقت می‌جویند. گاهی این رویه مثرثمر واقع می‌شود؛ اما گاهی این چنین نیست. ما در پژوهش‌مان، دریافتیم که موفقیت فضاهای اداری باز علاوه بر خود فضا به احساس افراد در مورد آن فضا نیز بستگی دارد که گاهی به آن هویت مکانی (place identity) گفته می‌شود.

سازمان‌ها به امید حفظ استعدادها، تشویق همکاری متقابل در کار، افزایش آگاهی از انواع مختلف تخصص و تسریع خلاقیت و نوآوری در اجرای فضاهای باز اداری (open office plan) از یکدیگر سبقت

می‌جویند. گاهی این رویه مثرثمر واقع می‌شود؛ اما گاهی این چنین نیست. ما در پژوهش‌مان، دریافتیم که موفقیت فضاهای اداری باز علاوه بر خود فضا به احساس افراد در مورد آن فضا نیز بستگی دارد که گاهی به آن «هویت مکانی» (place identity) گفته می‌شود. وقتی شاخص هویت مکانی بالاتر است، کارمندان تعهد بیشتری نسبت به کارشان نشان می‌دهند، ارتباطات بیشتری با هم‌تایان خود برقرار می‌کنند و ارتباط قوی‌تری با شرکت خواهند داشت. مطالعه ما از سه نکته‌ای پرده برمی‌دارد که رهبران سازمانی می‌توانند زمان تغییر فضاهای کاری خود به فضاهای اداری باز انجام دهند تا هویت مکانی را بالا ببرند. سازمان‌هایی مانند گوگل، فیس‌بوک، Genentech، آی‌بی‌ام، و مایکروسافت میلیون‌ها دلار برای بازطراحی محیط‌های کاری خود صرف کرده‌اند و اطاقت‌ها و فضاهای اداری سنتی را با فضاهای باز بزرگ جایگزین می‌کنند و فضاهای تیمی کوچک‌تر برای کار همکارانه و فضاهایی برای گفت‌وگوهای خصوصی ایجاد می‌کنند. وسایل محیط

کار نیز قابل تنظیم با محیط هستند؛ به طوری که می‌توانند حرکت داده شوند و برای رفع نیازهای یک کارمند تغییر کنند و به سرعت با نیازهای رو به تغییر محیط کار وفق یابند. امید است که این فضاها اشتراک ایده‌ها را بهبود خواهند بخشید، تصمیم‌گیری را تسریع خواهند کرد و در نهایت محرک محصولات و خدمات نوآورتری خواهند بود.

همان‌طور که مدیر ارشد منابع انسانی فیس‌بوک در مورد حدود ۳۸ هزار مترمربع طراحی فضای اداری باز شرکت گفته است «این فضای اداری باز محیطی ایجاد می‌کند که افراد می‌توانند در آن مشارکت کنند؛ آنها می‌توانند با یکدیگر به نوآوری بپردازند و واقعا فضایی خلاقانه و توأم با همکاری است.» به‌رغم ادعاهای خوش‌بینانه در مورد مزایای فضای اداری باز، پیامدهای آن بسیار پیچیده هستند. در برخی موارد، گزارش شده است که طراحی‌های فضای اداری باز، همکاری، رضایت کارمندان و ارتباطات بین آنها را افزایش داده اما در برخی دیگر این فضاهای جدید به‌خاطر ایجاد حواس‌پرتی، کاهش فضای خصوصی و

خودمختاری و تحلیل بردن انگیزه و رضایت کارمندان مورد انتقاد قرار گرفته‌اند. ما در پژوهش‌مان دریافتیم که این مشکل ممکن است فراتر از ویژگی‌های فیزیکی این فضا باشد و به این مساله بازگردد که آیا کارمندان احساس می‌کنند که این فضا با تصویر آنها از خودشان (خویش‌بینی) منطبق است و حس تعلق آنها -هویت مکانی آنها را- افزایش می‌دهد یا خیر.

ما اجرای فضاهای اداری باز را در شرکت جهانی فورچون ۵۰۰ آزمایش کردیم. در توافق با همکاران نویسنده‌مان، سارا ورنلدر، بابی توامنسون و هیتز آلتمن، با کارمندان صحبت کردیم و داده‌های پژوهش روی ۳۰۰ کارمند در چهار کشور مختلف -فرانسه، هندوستان، ایالات متحده آمریکا و چین- را جمع‌آوری کردیم. پژوهش ما نشان داد کارمندانی که هویت مکانی بیشتری را احساس کرده‌اند، ویژگی‌های فیزیکی فضای جدید را به‌طور متفاوتی درک کرده‌اند. به‌عنوان مثال، آنها این فضا را همکارانه‌تر، اجتماعی‌تر، منعطف‌تر، فعال‌تر و راحت‌تر

تجربه کرده‌اند؛ درحالی‌که کسانی که محیط جدید به آنها هویت مکانی نداده بود، این فضا را شلوغ و درهم‌ریخته می‌دیدند. کارمندانی که ارتباط شخصی بیشتری با این فضا برقرار کردند، در مورد کارشان تعهد و اشتیاق بیشتری داشتند؛ باور داشتند که ارتباطات آنها با همکاران و مدیران از کیفیت بالاتری برخوردار بود و دلبستگی بیشتری به سازمان احساس می‌کردند. یکی از کارمندان به ما گفت «در محیط‌های کاری سنتی، می‌توانستیم با هم گفت‌وگو کنیم؛ اما نه به این راحتی. این محیط جدید متعلق به ماست.» این قبیل احساسات بسیار به اشتراک گذاشته شده بودند. همچنین ما از سه موضوع مهم پرده برداشتیم که رهبران سازمانی می‌توانند برای ایجاد هویت مکانی و تغییر واکنش کارمندان به فضاهای کاری باز جدید انجام دهند.

از قبل دیدگاه‌تان را مشخص کنید

گرچه ممکن است افراد این طور فرض کنند که توسعه هویت مکانی «پس از» این شروع می‌شود که کارمندان به این فضا منتقل می‌شوند، اما برقراری ارتباط بین دیدگاه و هدف فضای اداری جدید «پیش از» منتقل شدن به آن، پیش‌بینی‌کننده کلیدی در ارتباط کارمندان با این فضا است. در یکی از موفق‌ترین اجراهایی که شاهد بوده‌ایم، اومر، مدیر یک تیم در فرانسه، زودتر برای تیمش توضیح داده بود که این شرکت در فضای جدید سرمایه‌گذاری کرده است به این امید که همکاری بیشتر، ارتباط عمیق‌تر با شرکت و محصولات بهتر برای مشتریان را تشویق کند. اومر از افرادی از سایر ادارات که محیط‌های کاری آنها بازطراحی شده

دعوت کرد تا تجربیات خود را به اشتراک بگذارند. او امکان بحث‌های گروهی کوچک بین اعضای تیم را فراهم کرد و یک انجمن تشکیل داد تا اعضای آن بتوانند با تیم امکانات ارتباط برقرار کنند به طوری که کارمندان دریافتند که این فضا به چه شکل خواهد بود و وقتی محیطشان را به چنین

فضایی تغییر دادند، چه انتظاری باید داشته باشند. در مثالی دیگر، یک طراح در آمریکا به ما گفت که رهبران سازمان او به‌طور واضح بیان کرده‌اند که طراحی فضای باز، روش کار کردن تیم با یکدیگر و محصولاتی که آنها تولید می‌کنند را بهبود خواهد بخشید. او به‌طور خاص به ما گفت «مدیریت اجرایی

بر این باور است که اگر شما در فضایی باشید که همکارانه‌تر است و بتوانید به افراد در چرخه‌های سریع‌تری دسترسی داشته باشید، این امر در نحوه تفکر کارمندان در مورد محصولاتی که می‌فروشند، تاثیر خواهد گذاشت.»

وقتی رهبران سازمانی صریحاً توصیف می‌کنند که چگونه فضای جدید در رسیدن به خواسته‌های سازمان کمک خواهد کرد، کارمندان در مورد این نوع فضاها مشتاق‌تر می‌شوند، حس بهتری در مورد نحوه استفاده از این فضاها دارند و هویت مکانی بیشتری را احساس می‌کنند. مطالعه ما نشان داد کارمندانی که باور داشتند، این فضا برای پرورش خلاقیت، افزایش همکاری، بالا بردن انعطاف‌پذیری و ترویج ارتباط غیررسمی طراحی شده است، هویت مکانی بیشتری احساس می‌کردند. پس از انتقال به چنین مکانی، احتمال بیشتری وجود داشت که آنها بیان کنند که به این فضا افتخار می‌کنند و این محیط، مکانی معنی‌دار برای کار کردن آنهاست. در مقابل، زمانی که کارمندان از قبل با دیدگاهی واضح از این محیط آماده نشده بودند، احتمال بیشتری وجود داشت که احساس کنند این فضا صرفاً راهی برای کاهش هزینه‌ها است و مخالفت و نارضایتی بیشتری را بیان کردند.

همان‌طور که یکی از اعضای تیمی در هندوستان گفته است که «ما انتظار یک اتاقک تمیز داشتیم که با فرش پوشیده شده باشد. اما فضای جدید بیشتر شبیه یک گاراژ است. بسیار ناامیدکننده است. چرا باید در چنین فضایی کار کنیم؟»

کارمندان در این فضا تا آن حد ناراضی بودند که این شرکت باید با آوردن رهبران سازمانی از یکی دیگر از

سازمان‌ها از نو کارش را شروع می‌کرد تا به رفع شکاف بین دیدگاه سازمان و درک کارمندان کمک کند. تیم رهبری سازمانی جدید زمانی را صرف ارتباط با کارمندان برای توضیح این مطلب کرد که چگونه این فضا از کار آنها حمایت کرده و به نیازهای کارمندان توجه داشته است. این امر منجر به بازطراحی آن فضا شد که به کارمندان کمک کرد تا دریابند که چگونه فضای جدید می‌تواند آنها و سازمان‌شان را قادر به دستیابی نوآوری و همکاری بیشتر سازد و همچنین نیازهای عملیاتی و زیبایی‌شناختی آنها را رفع کند.

به این فضا علاقه‌مند باشید

علاوه بر آماده کردن کارمندان پیش از انتقال، طرز برخورد یک رهبر سازمانی در مورد این فضا، پس از انتقال به این فضای جدید، منبع مهمی از اطلاعات را فراهم می‌کند؛ اطلاعاتی در مورد اینکه این مکان جدید تا چه حد با کار آنها منطبق است و آیا یک فضای جدید مطلوب است و این موضوع بر اینکه آیا کارمندان باور دارند که محیط فیزیکی جدید می‌تواند به کارشان منفعت برساند یا خیر، اثر می‌گذارد. مطالعه ما، نشان می‌دهد که وقتی رهبران سازمانی نسبت به این فضا دیدگاهی مثبت داشتند، هویت مکانی شکوفا شد. زمانی که آنها بی‌طرف یا منفی بودند، هویت مکانی نیز آسیب دید و احتمال کمتری وجود داشت که کارمندان فضای اداری جدید را بپذیرند.

بسیاری از کارمندان در مطالعه ما مهندسانی بودند که در ابتدا از این موضوع نگرانی داشتند که فضای جدید روش سنتی کار کردن آنها -مستقلانه و با

حداقل اختلال- را تهدید خواهد کرد. در بسیاری از موارد، رهبران سازمانی خودشان از ادارات خصوصی منتقل شده بودند؛ اداراتی که از لحاظ تاریخی جایگاه و قدرت را به سوی فضای اداری باز هدایت کرده بودند؛ فضایی که می‌توانند با اعضای تیم بنشینند. ما ثابت کردیم که وقتی رهبران سازمانی پیام‌های مثبتی در مورد فضا ابراز کردند و اشتیاق برای انتقال به چنین فضاهایی را نشان دادند، کارمندان نیز در مورد آن احساس بهتری پیدا کردند. همان‌طور که یکی از کارمندان به ما گفت: نحوه برخورد بسیار مهم است. به نظر من رفتار مثبت باید از سوی مدیران نشان داده شود. وقتی رهبران سازمانی نسبت به این تغییر اظهار ناامیدی یا مقاومت می‌کنند، این امر به کارمندان سرایت می‌کند و احساس غرور آنها نسبت به این محیط جدید را کاهش می‌دهد. به عنوان مثال، کیم، یکی از مدیران در چین، رها کردن فضای اداری خصوصی و سنتی خود را بیهوده می‌دید و این رنجش خود را نیز عیان می‌کرد.

زمانی که دلیل این مساله از او پرسیده شد، بیان کرد که «تمام عمرم را کار کرده‌ام تا دفتر خودم را داشته باشم. چرا باید بخواهم که با تیمم در یک جا بنشینم؟» در مورد کیم، فضای جدید با دیدگاه او در مورد خودش و نقشش منطبق نبود؛ بنابراین هویت مکانی هرگز محقق نشده بود. به طور مشابه، کارمندانی که او مدیریت می‌کرد، نیز نسبت به فضای جدید مقاومت نشان می‌دادند. سرانجام، تیم کیم به اتاقک‌های سنتی بازگشتند؛ تا زمانی که یک رهبر سازمانی استخدام شد که باور داشت یک طراحی اداری باز می‌توانست مسیر طراحی و مهندسی محصولات توسط تیم را تسهیل کند. در پایان، با

حمایت و اشتیاق این رهبر سازمانی جدید، یک تیم جدید شکل داده شد که فضای اداری باز را پذیرفت.

کارمندان را به تطبیق فضا بر اساس نیازهایشان تشویق کنید

مطالعه ما نشان می‌دهد که وقتی کارمندان آزادی عمل برای شخصی‌سازی این فضا داشتند، هویت مکانی بیشتری را احساس می‌کردند. این فضاها احتمالاً رنگارنگ‌تر هستند و دست‌سازهای شخصی بیشتری -مانند تصاویر، نقاشی‌ها یا دکورهایی که از سقف آویزانند- دارند. جای مبلمان و لوازم کمتر سیستماتیک بود و نیازهای تیم را منعکس می‌کرد. برخی تیم‌ها حتی به‌طور منظم میزهای خود را با ترکیبات متفاوتی می‌چینند تا نیازهای رو به رشدشان را برای همکاری یا حفظ حریم خصوصی برطرف کنند.

همان‌طور که دیوید، یک رهبر سازمانی در یکی از شرکت‌های آمریکایی به ما گفته است «چندین نکته است که ما تصور می‌کردیم یک ایده خوب خواهند بود؛ اما واقعا موثر واقع نشدند. در ابتدا تصور می‌کردیم «بیایید همکاری بین تیم‌ها را حداکثر کنیم و یک تیم در این اتاق بنشیند و تیم دیگری در اتاق دیگر.» اما معلوم شد که برخی افراد دوست دارند نور خورشید به آنها بتابد و برخی موسیقی و خنکی را دوست دارند. بنابراین گفتیم «خب، بیایید این روش را امتحان کنیم و ببینیم نتیجه به چه شکل خواهد بود.» و این روش واقعا موثر واقع شد. شما ضرورتاً نمی‌خواهید که ۲۴ ساعت در روز و ۷ روز هفته با تیم‌تان بنشینید. اگر بتوانید تنها در راهرو شرکت قدم بزنید به اندازه کافی به آنها نزدیک هستید و

اگر واقعا نیاز به کار نزدیک با تیم‌تان دارید، می‌توانید میزتان را به آنها نزدیک کنید و برای یک روز با آنها بنشینید و با آنها کار کنید. بنابراین اجازه دادن به افراد برای انتخاب اینکه کجا بنشینند (و مبلمان شرکت را جابه‌جا کنند) نوعی یادگیری غیرمنتظره بوده است.» تصور کنید یک کارمند احساس کند که فضایی که در آن کار می‌کند بسیار شلوغ و پرسروصدا است، پیشنهاد اومر، مدیر فرانسوی، این است که به جای شکایت، فضا را برای تناسب بهتر با نیازهایشان اصلاح و تعدیل کنند.

وقتی رهبران سازمانی انطباق و سازش را تشویق کردند و تیم‌ها از تعلق این فضا به خودشان، احساس راحتی کردند، آنگاه آنها نیز هویت مکانی بیشتری گزارش دادند و به‌طور کلی در مورد ویژگی‌های عینی در این فضا، مانند فضای خصوصی، سروصدا و روشنایی، احساس بهتری داشتند. یافتن یک راه‌حل کامل برای طراحی یک فضای اداری جدید بسیار پیچیده است. مطالعه ما نشان می‌دهد که گرچه ویژگی‌های فیزیکی مهم است؛ اما رهبران سازمانی باید به هویت مکانی نیز توجه کنند. هویت مکانی نه تنها بر نحوه احساس افراد، همچنین بر نحوه درک آنها از ویژگی‌های فیزیکی محیط نیز اثر می‌گذارد. وقتی رهبران سازمانی پیشاپیش ارزش این فضا را بیان می‌کنند، به‌طور فعالانه به کارمندان کمک می‌کنند تا با فضای جدید انس بگیرند و راهی برای تطبیق با فضای جدید پیش پای آنها می‌گذارند، آنگاه احتمال بیشتری وجود دارد که سازمان‌ها به مزایای سرمایه‌گذاری در محیط‌های کاری بازطراحی‌شده دست یابند.

بارش برف در شمال تهران

ISNA PHOTO

Mona Hoobehfekar

مخاطبان محترم بولتن الکترونیک سندیکای صنعت برق ایران (رسانا) خواهشمند است نظرات، پیشنهادات و نقدهای خود را از طریق ایمیل ahmadi@ieis.ir یا شماره تلفن های ۶-۶۶۵۷۰۹۳۰ به ما اطلاع دهید. با تشکر و سپاس از همراهی شما

نازنین احمدی
مسئول بولتن روزانه سندیکا